

SUMMARY

This thesis has presented an attempt to define the legal discourse, which is a complex communicative phenomenon. Legal discourse exists within oral and written expressions and is characterized by the use of extralingual features that affect the understanding of the legal text. One of the genres of legal discourse, court decisions, is considered in the thesis in the linguistic and translation field.

The **object** of the thesis is the lexical and grammatical features of the legal discourse.

The **subject** of the thesis presents ways to render the lexical and grammatical features of the legal discourse into the target language.

The **purpose** of the master's thesis is to clarify the concept of «legal discourse», in a comprehensive linguistic analysis of court decisions as a major component of legal discourse, as well as to study ways of translation court decisions into the target language and used translation transformations.

The **research materials** are decisions made by: Nova Ushytsia District Court of Khmelnytskyi region and the Supreme Administrative Court of Ukraine.

The **theoretical significance** of the master's thesis is that it can be a basis for further research on the rendering of Ukrainian legal terminology into English.

The **practical significance** of the master's thesis is that the translation of court decisions, analysis of the translation, as well as a glossary of legal terms can be used as practical material for creating lectures on course «Translation of Legal Documents» at the Department of Germanic Philology and Translation Studies of Khmelnytskyi National University.

The thesis considers the concept of «discourse» and «legal discourse». As far as features of legal texts are studied, it seems necessary to mention structural and compositional features that presents the study on micro and macro levels. Grammatical and lexical-grammatical features of legal discourse can be described with the usage of legal terms, official cliches and complex grammatical constructions. This thesis presents ways of rendering the source text into the target language using set of

transformations: literal translation, lexical substitution, additions, transpositions, substitution of the parts of the speech and parts of the sentence. These transformations were used during the translation of Ukrainian court decisions into the target language.

Key words: discourse, legal discourse, legal text, term, terminology, translation, legal translation, transformations.

АНОТАЦІЯ

Роботу присвячено юридичному дискурсу, який представляє складне комунікативне явище. Юридичний дискурс існує в межах усного та письмового висловлювань та характеризується використанням позамовних факторів, які впливають на розуміння юридичного тексту. Один із жанрів юридичного дискурсу, судові рішення, розглянуто у дослідженні у лінгвоперекладацькій площині.

Об'єктом дослідження стали лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу.

Предметом є способи передачі лексико-граматичних особливостей юридичного дискурсу на мову перекладу.

Мета роботи полягає в уточненні поняття «юридичний дискурс», в комплексному лінгвістичному аналізі судових рішень як головної складової юридичного дискурсу, а також в дослідженні способів передачі судових рішень на мову перекладу та перекладацьких трансформації застосованих при цьому.

Матеріалом дослідження виступають рішення прийняті судами: Новоушицьким районним судом Хмельницької області та Вищого адміністративного суду України.

Теоретична цінність роботи полягає у тому, що вона може слугувати основою для подальшого дослідження щодо передачі україномовної юридичної терміносистеми англійською мовою.

Практичне значення нашого дослідження полягає у тому, що виконаний переклад судових рішень, аналіз здійсненого перекладу, а також укладений словничок юридичних термінів може слугувати практичним матеріалом для створення лекційних матеріалів з дисципліни «Переклад юридичних документів» на базі кафедри германської філології та перекладознавства Хмельницького національного університету.

У роботі висвітлено поняття «дискурсу» та «юридичного дискурсу» зокрема. Описано структурно-композиційні, граматичні та лексико-граматичні

особливості юридичного дискурсу. Досліджено способи передачі законодавчих текстів на мову перекладу із застосуванням перекладацьких трансформацій. Здійснено переклад україномовних судових рішень та запропоновано їх аналіз у порівнянні із текстом перекладу. Укладено глосарій юридичних термінів судових рішень.

Ключові слова: дискурс, юридичний дискурс, юридичний текст, термін, термінологія, переклад, юридичний переклад, трансформації.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЮРИДИЧНИЙ ДИСКУРС, СТРУКТУРНІ, КОМПОЗИЦІЙНІ ТА СИНТАКСИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	9
1.1. Юридичний дискурс в лінгвістичній площині.....	9
1.2. Функції юридичного дискурсу.....	14
1.3. Структурно-композиційні особливості дискурсу.....	17
1.4. Граматичні особливості юридичного дискурсу.....	23
1.5. Лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу.....	30
1.6. Способи передачі юридичних документів на мову перекладу.....	36
Висновки до Розділу 1.....	44
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЮРИДИЧНОГО ТЕКСТУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ	46
2.1. Передача лексичних особливостей юридичного тексту.....	46
2.2. Передача морфологічних особливостей юридичного тексту.....	55
2.3. Передача синтаксичних особливостей юридичного тексту.....	68
Висновки до Розділу 2.....	81
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	82
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	92

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВТ – вихідний текст;

ін. – інше;

МО – мова оригіналу;

МП – мова перекладу;

ТО – текст перекладу;

ТП – текст перекладу

ВСТУП

На нинішньому етапі розвитку лінгвістичної думки спостерігається тенденція до комунікації між народами світу. Налагодження контакту між державами, дотримання міжнародних відносин виноситься на високий рівень та закріплюється документально. Проте, якщо ми говоримо про різні держави, відповідно ми маємо справу із різними мовами. При складанні юридичного документу міжнародного рівня, для фахівця юридичної сфери є важливим той факт, що інформацію юридичного документа повинен сприйняти реципієнт. Оскільки, ми говоримо про щонайменше як одну мовну пару (українська та англійська) для передачі сутності юридичної документації до процесу необхідно залучити перекладача, який компетентний в галузі юридичної термінології.

Компетентність перекладача проявляється не лише у його знаннях мови, але й також у володінні основами юриспруденції та в ознайомленні із культурою країн, мовою яких створено оригінал та здійснюється переклад для правильного сприйняття повідомлення виконаного мовою оригіналу та його адекватної, точної, лаконічної передачі на мову перекладу.

Оскільки у нашому дослідженні ми працюємо в межах однієї мовної пари (українська та англійська мови), структура яких значно відрізняються, в тому числі структура мови при створенні юридичного документу, то існує потреба у правильному підборі відповідників термінів, передачі тексту написаного мовою оригіналу точно, адекватно та лаконічно на мову перекладу враховуючи особливості на всіх рівнях мови: лексичному граматичному та ін. Тому **актуальність** теми дослідження полягає в проведенні ретельного аналізу юридичних текстів, а саме судових рішень; визначенні лексичних та граматичних особливостей законодавчого документу та способи передачі тексту юридичного документу на мову перекладу.

Методологічною базою для проведення дослідження послуговували напрацювання вітчизняних та зарубіжних дослідників, лінгвістів, науковців, а

саме праці: М. Фуко, Н.В. Кондратенко, Ю.С. Степанова, А. Подлеха, С.В. Дорди, Л.В. Колеснікової, Т.А. ван Дейка та ін.

Стосовно перекладацьких трансформації, які застосовуються при перекладі юридичних текстів з української мови на англійську, ми використали напрацювання таких дослідників як: Л.С. Бархударов, Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне, Т.Р. Левицька та А.М. Фітерман, Я.І. Рецкер, В.І. Карабан, А.Я. Коваленко.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження виступають лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу.

Предметом є способи передачі лексико-граматичних особливостей юридичного дискурсу на мову перекладу.

Мета роботи полягає в уточненні поняття «юридичний дискурс», в комплексному лінгвістичному аналізі судових рішень як головної складової юридичного дискурсу, а також в дослідженні способів передачі судових рішень на мову перекладу та перекладацьких трансформації застосованих при цьому. Мета дослідження передбачає виконання низки **завдань**:

- розглянути сутність поняття «юридичний дискурс» в лінгвістичній площині, дослідити особливості та визначити його функції;
- описати структурно-композиційні особливості юридичного дискурсу;
- схарактеризувати основні граматичні, лексико-граматичні, синтаксичні особливості дискурсу та застосувати їх на практичному виконанні;
- дослідити способи передачі законодавчих текстів на мову перекладу, а саме застосування перекладацьких трансформацій;

- здійснити власний переклад та провести аналіз перекладених судових рішень враховуючи граматичні, лексико-граматичні та синтаксичні особливості цільової мови та мови перекладу.

Матеріалом дослідження виступають рішення прийняті судами: Новоушицьким районним судом Хмельницької області та Вищого адміністративного суду України.

Під час написання роботи застосовувались загальнонаукові та лінгвістичні **методи**.

Серед загальнонаукових у нашому дослідженні використані такі методи, як: метод аналізу, що застосовувався для пошуку необхідного матеріалу, ґрунтовного його вивчення; метод синтезу, який використовувався для узагальнення матеріалу і формування висновків. Стосовно лінгвістичних методів, у дослідженні застосовано: описовий метод, метод порівняння, що використовувались для встановлення структури та особливостей компонентів дослідження; зіставний метод, використання якого дозволило виявити спільні та відмінні риси в україномовних та англійськомовних юридичних документах; структурний метод, який було застосовано для встановлення зв'язків між компонентами мови.

Положення, що виносяться на захист:

1. Юридичний дискурс – це певна модель застосування мови, за допомогою якої відображується правова усвідомленість людини у взаємозв'язку із розвитком соціуму на культурному та цивілізаційному рівнях. Юридичний дискурс виконує ряд функцій: регулятивну, перформативну, інформативну, інтерпретаційну, кумулятивну, презентаційну, стратегічну та кодову.

2. Структурно-композиційні особливості юридичного дискурсу розглядаються на глобальному та локальному рівнях. На глобальному рівні текст розділяється на великі фрагменти та досліджується в межах уривку, абзацу тощо. На локальному рівні текст розглядається в межах мінімальних текстових одиниць таких, як словосполучення.

3. Юридичний дискурс, як і будь-який інший дискурс, має певні граматичні та лексичні особливості. Граматичні особливості юридичного дискурсу розглядаються в нашому дослідженні на морфологічному та синтаксичному рівнях. Перший розглядає особливості стосовно використання частин мови та застосованих щодо них трансформацій. На синтаксичному рівні розглядаються структура інформаційних блоків та особливості стосовно застосування різноманітних конструкцій в україномовних та англійськомовних юридичних текстах. На лексичному рівні юридичний дискурс характеризується використанням кліше, термінології, загальноживаної лексики зі спеціальним значенням та ідіом.

4. Для передачі україномовного юридичного документу на мову перекладу у цьому дослідженні найбільше застосовувалися такі перекладацькі трансформації: 1) калькування (дослівний переклад); 2) лексична модуляція; 3) заміна частин мови та речення; 4) синтаксична перестановка.

Наукова новизна полягає у тому, що:

- вперше перекладаються дані україномовні судові рішення англійською мовою із подальшою інтерпретацією даних, які можуть бути застосовані у подальшій судовій та перекладацькій практиках;
- описується специфіка юридичного дискурсу у площині судових рішень, прийнятих Хмельницькими судовими установами;
- укладено глосарій юридичних термінів судових рішень.

Теоретична цінність роботи полягає у тому, що вона може слугувати основою для подальшого дослідження щодо передачі україномовної юридичної терміносистеми англійською мовою.

Практичне значення нашого дослідження полягає у тому, що виконаний переклад судових рішень, аналіз здійсненого перекладу, а також укладений словничок юридичних термінів може слугувати практичним матеріалом для створення лекційних матеріалів з дисципліни «Переклад юридичних документів» на базі кафедри германської філології та перекладознавства Хмельницького національного університету.

Апробація результатів дослідження розміщена у статті на тему: «Особливості перекладу судових промов англійською мовою». Стаття розміщена у збірнику наукових матеріалів LXXV Міжнародної інтернет – конференції «ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ XXI СТОЛІТТЯ» м. Харків, 2021. Ч. 1. С. 115-121.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів і висновків до кожного розділу, загальних висновків, переліку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи – 123 сторінки (основний текст – 85 сторінок).

Перший розділ складається з шести підрозділів, в яких з'ясовується поняття «юридичного дискурсу», визначаються структурно-композиційні, граматичні та лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу, а також розглядаються способи перекладу юридичної документації на мову перекладу.

У **другому** розділі, який складається із трьох підрозділів, відображено практичну частину представленого теоретичного матеріалу, а саме аналіз тексту оригіналу та тексту перекладу та застосовані лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості.

У **загальних висновках** сформовано підсумки виконаного дослідження.

РОЗДІЛ 1. ЮРИДИЧНИЙ ДИСКУРС, СТРУКТУРНІ, КОМПОЗИЦІЙНІ ТА СИНТАКСИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1.1. Юридичний дискурс в лінгвістичній площині

В гуманітарних науках термін «дискурс» починає застосовуватися у 60 – 70-х роках ХХ ст. Однак значного поширення у лінгвістиці цей термін набирає значно пізніше. Оскільки ґрунтовне вивчення «дискурсу» почалося наприкінці ХХ ст., багато визначень цього терміну були не чіткими та не описували його у всіх аспектах. Це призвело до того, що поняття «дискурсу» почали ототожнювати із такими поняттями, як «текст», «мова», «функціональний стиль». В результаті такого уподібнення, виникло завдання проаналізувати поняття «мова» та «дискурс» для того, щоб з'ясувати чи існує взагалі поняття «дискурсу» та який дискурс представляє об'єкт лінгвістичного вивчення. Виконуючи такий аналіз потрібно спиратися не лише на лінгвістичний, але й на більш широкий фонд гуманітарної науки. В даному випадку важливо було б звернути увагу на теорію дискурсу, яку розробив та представив М. Фуко у французькій культурологічній школі, а також розглянути теорію інтертекстуальності [21].

На сьогодні, дискурс у науці представляє складне явище, яке налічує три складники. До них відносять учасників спілкування, ситуацію даної комунікації та текст, за допомогою якого це спілкування відбувається [2, с. 11-14]. Поняття «дискурсу» може розглядатися по-різному. В широкому сенсі – це складне поєднання мовних засобів та надмовних факторів (прояв поведінки у такій формі, що доступна почуттєвому сприйняттю). Таке поєднання дає нам розуміння про учасників комунікації, їх спрямованість, цілі, умови, за яких було створено повідомлення та його сприйняття. Дискурс – це незмінний та абстрактний опис структурно-семантичних ознак, які застосовуються у тих чи інших текстах. В теорії мовної діяльності можна виокремити два аспекти дискурсу – його створення та розуміння. Коли ми говоримо про аспект створення

дискурсу, ми маємо на увазі обдумування, говоріння, оформлення повідомлення у письмовому вигляді. Під аспектом розуміння ми виділяємо такі чинники, як: слухання, сприйняття написаного, його аналіз та інтерпретацію [14, с. 40-41].

Найголовнішим завданням в процесі спілкування визначити ціль, якої необхідно досягти. При розгляді дискурсу ця ціль полягає у тому, щоб розмежувати дискурс абстрактної системи правил та вербальним застосуванням цих правил, а також встановити відповідність між ними.

Для вираження особливої ментальності та особливої ідеології у поняття «дискурсу» закладене особливе застосування мови. Завдяки тому, що для дискурсу необхідне особливе використання мови, при його створенні деякі параметри мови набувають особливої сили, в результаті чого використовується відповідна граматики та лексика [49, с. 38].

Оскільки, наше дослідження присвячене юридичному дискурсу, наше завдання з'ясувати дефініцію усіх релятивних до нього понять. Юридична лінгвістика – інтердисциплінарна галузь знань про взаємозалежність мови та права, про мовні засоби, за допомогою яких виражаються правові поняття та категорії, а також про мовностилістичні ресурси у галузі права. Вперше термін «юридична лінгвістика» використав у своїй праці «Юридична лінгвістика» німецький вчений А. Подлех [54, с. 110-128].

Як відомо, «право – це система загальнообов'язкових, формально визначених правил поведінки, які встановлюються або санкціонуються державою (народом в ході референдуму), є універсальним регулятором суспільних відносин та забезпечуються можливістю застосування державного примусу (позитивізм)» [55].

Одним з важливих компонентів дискурсу є учасники комунікації, тому що саме вони створюють текст повідомлення. З огляду на це виділяють такі різновиди дискурсу, як: персональний та інституційний. Персональний, або ж іншими словами індивідуально-орієнтований представляє комунікацію між особами, які знайомі один з одним. Інституційний, або ж статусно-орієнтований представляє комунікацію соціальних груп. За допомогою художнього дискурсу,

який відноситься до особистісного дискурсу, учасники комунікації демонструють якості їх мовної особистості. Юридичний дискурс так, як і політичний, економічний та інші дискурси представляють інституційний вид дискурсу. Реалізація різних типів дискурсу відбувається в комунікативних ситуаціях в різних сферах людської діяльності [41, с. 5-20].

Оскільки, юридичний дискурс відноситься до інституційного дискурсу, то він представляє статусно-орієнтовану комунікацію учасників, яка відповідає системі рольових приписів і норм поведінки у конкретних ситуаціях інституційного спілкування. Для визначення поняття «юридичного дискурсу» існують різноманітні підходи.

Ми знайшли таке розуміння юридичного дискурсу у працях дослідників:

За висловом Е.Т. Дерді: «Юридичний дискурс – це дискурс, який представлений англomовними правовими документами і юридичною літературою як особливо складною комунікативною подією, особливий вид мови, що одержав текстову форму, розуміння якої можливо лише за наявності нелінгвістичних факторів» [5, с. 21].

Дослідник Є.О. Кожем'якін розуміє юридичний дискурс як певну діяльність, в якій вимогою є дотримання певних історичних та соціокультурних традицій, а також яка утворює зміст; дана діяльність формує норми, закріплює права законом, регулює і контролює суспільні відносини [42, с. 26].

С.В. Дорда зазначає, що в межах юридичного дискурсу формуються процеси створення його змісту, які взаємопов'язані із врегулюванням соціальних відносин між індивідами та з правами, свободами, відповідальністю суб'єктів юридичного дискурсу [7, с. 146].

Зазначають, що юридичний дискурс – особливий вид спілкування і він функціонує в різних сферах, наприклад, на судових засіданнях, під час консультації адвоката та його клієнта, допиту свідка в усній формі, у створенні законодавчих документів таких, як: закони, угоди, постанови, судові протоколи та рішення тощо.

У нашій роботі розглядається юридичний дискурс, реалізацією якого являються правові тексти, а саме тексти судових рішень українською та англійською мовами.

Юридичний дискурс – форма застосування мови в реальному часі, за допомогою якої відображається правова усвідомленість людини у взаємозв'язку із розвитком соціуму на культурному та цивілізаційному рівнях [43, с. 3]. Діяльність юридичного дискурсу характеризується спеціалізованим характером, а мова права в ньому являється компонентом певної соціальної діяльності групи людей. В юридичному дискурсі як у сфері комунікації втілюється специфіка юридичного професійного мислення. За допомогою такого мислення в юридичному дискурсі формуються такі риси та властивості, як адресність та адресатність, використання аргументів, термінології, розкриття змісту різноманітних юридичних понять тощо [43, с. 4].

Усі компоненти юридичного поля виражаються за допомогою дискурсу. Ці елементи відображаються у дискурсі, за допомогою нього реалізуються. Вони можуть бути референтним аспектом дискурсу (предметом його спілкування), або ж існувати як компоненти прагматичного контексту.

Право, за своєю природою, представляє певного роду нормативний регулятор, тому що призначення права – регулювати соціальні відносини. «Регулювати – значить встановлювати межі поведінки людей, вносити в суспільні відносини стабільність, систему, порядок і тим самим направляти їх у певне русло. А такою якістю володіють саме норми права, які застосовують рівну міру, однаковий масштаб до різних людей» [11, с. 363].

Спільнота юридичного дискурсу – це певна група людей (наприклад, судді, юристи), яких об'єднує спільна риса, тобто вони усі володіють певними типами, жанрами дискурсу. За допомогою декількох жанрів або ж типів вони можуть здійснювати необхідну комунікацію, наприклад, укласти договір, представити захист у суді, надати обвинувачення особі, яка скоїла злочин тощо. У широкому сенсі дискурс представляє загальні особливості даної спільноти дискурсу та особливі умови спілкування його учасників.

Тексти юридичних документів являються домінантами юридичного дискурсу, оскільки вони складають основу соціально-правового розвитку суспільства.

Головним компонентом юридичного дискурсу є юридичні тексти, а у нашій роботі він усвідомлюється як сукупність усіх правових текстів. Текст юридичного тексту виконує не лише інформаційно-впливову функцію, він також представляє соціально-прагматичну позицію автора, який створив той чи інший текст. Юридичний текст – це сукупність юридичних термінів, які репрезентують цілу термінологічну систему. За своєю сутністю юридична лексика когнітивно-дериваційна та соціальна, а виявляється ця сутність у тому, що за допомогою юридичної сфери формуються певні понятійно-сміслові блоки, в яких компоненти можна впорядкувати за певними моделями. В юридичному дискурсі когнітивна інформація припадає здебільшого на юридичні терміни, проте певна частина цих термінів відома не лише фахівцям сфери права, але й кожному пересічному громадянину, оскільки застосування даної лексики виходить далеко за межі юридичних текстів [18]. Як і будь-який термін, юридичний термін має такі характерні риси, як: однозначність, системність, точність, лаконічність, стандартизованість, відсутність емоційного забарвлення та відносна незалежність від контексту. Наприклад: потерпілий, підсудний, захист, відповідальність, правопорушення, закон тощо [1].

У юридичних текстах характерне також використання словосполучень, які застосовуються у галузі права і визначаються специфічною спрямованістю тематики. Наприклад: *злочинна група, представник захисту, вчинити правопорушення, судове засідання, винести судове рішення, в матеріалах справи, безпідставні факти, виступати свідком* тощо.

Ми уже згадали, що юридичний дискурс проявляється у двох аспектах – у його створенні та розуміння. З цього випливає завдання учасників дискурсу (автора та реципієнта). Автор створює повідомлення, зазначаючи суть юриспруденції. Автором зазвичай виступає фахівець у галузі права. Реципієнт сприймає дане повідомлення та тлумачить його згідно власних потреб.

Юридичний текст іноді може співвідноситись з науковими текстами, оскільки він виконує пізнавальну функцію, а також і з текстом інструкції, так як виконує також і розпорядчу функцію [22, с. 20-21]. Саме ці функції, пізнавальна та розпорядча, виконують закони та інші підзаконні акти.

При створенні юридичного тексту застосовуються різноманітні засоби для того, щоб повністю і точно передати інформацію реципієнту. Особа, яка не компетентна у галузі юриспруденції, вимушена звернутися за допомогою фахівця для коректного тлумачення законодавчого документу. Наприклад, у пересічного громадянина можуть виникнути труднощі при тлумаченні таких юридичних термінів, як: юридична особа, оперативне управління, господарське відання та ін., і лише компетентний фахівець допоможе правильно інтерпретувати термін, що сприятиме його розумінню [39].

Тлумачення юридичного дискурсу включає в себе як фахове осмислення дійсності, так і сукупність технік для практичної інтерпретації юридичної документації. В юридичному дискурсивному спілкуванні інтерпретація – це розуміння сенсу, а також допомагає системно аналізувати юридичну мову та мову загалом.

Отже, в нашому дослідженні юридичний текст усвідомлюється як текст права в динаміці, в процесі інтерпретації та роз'яснення.

1.2. Функції юридичного дискурсу

Дискурс – поняття, яке не варто ототожнювати із промовою чи текстом. Дискурс – інтердисциплінарне явище, саме тому досі не існує визначення, яке б описало поняття «дискурсу» з урахуванням усіх характеристик та яке б носило термінологічний характер. При трактуванні даного поняття зовсім не важливо, яку термінологію застосовує дослідник, на яких теоретичних засадах він знаходиться, для нього важливий кінцевий результат, якого він досягає. Науковці розглядають дискурс у широкому спектрі. Вони вважають, що дискурс – це

відображення та явище культури. Серед дослідників дискурсу варто виділити праці М. Фуко, В.В. Красних, Т.А. ван Дейка, Н.Д. Арутюнова, Ю.С. Степанова.

Дослідниця В.В. Красних розглянула дискурс з точки зору когнітивних структур, які складають основу мовної компетенції [46, с. 190].

Т.А. ван Дейк зазначив, що дискурс – це важливий компонент соціокультурної взаємодії, головними ознаками якої є: інтереси, цілі, стилі [33, с. 153-211].

За словами Арутюнової, дискурс представляє собою «взаємопов'язаний текст із екстралінгвістичними, соціокультурними, прагматичними та психологічними факторами. Юридичний текст слід розглядати як цілеспрямоване соціальне явище, яке приймає участь у взаємодії між людьми і механізмами їх свідомості [58, с. 136-210].

Функції дискурсу репрезентують характеристики дій комунікантів юридичного дискурсу. Виділяють такі функції дискурсу:

1) **регулятивна** – встановлює та зберігає норми та певні правила поведінки, які встановлюють відносини між інститутом та суспільством, між групою фахівців та клієнтами, а також комунікацію між фахівцями в межах інституту;

2) **перформативна** – проявляється у застосуванні комунікативних практик, які організовують світ юриспруденції;

3) **інформативна** – генерує та застосовує смисли, які визначають суть інституту, тобто створюють певні інформаційні потоки в інституційному комунікативному просторі;

4) **інтерпретаційна** – тлумачить смисли комунікативних дій дискурсивних комунікантів, а також результат комунікативних дій, тобто застосовані юридичні документи;

5) **кумулятивна** – формує «інституційну пам'ять»;

6) **презентаційна** – створює презентаційну форму (імідж) інституту та його співробітників (фахівців), а також авторитет права;

7) **стратегічна** – полягає у виборі нормативно обмежених комунікативних стратегій і тактик взаємодії для досягнення комунікативних цілей;

8) **кодова** – полягає у створенні особливого коду (мови) для продуктивного досягнення цілей інституту та встановленні кордону між авторами та реципієнтами дискурсу [45, с. 188-192].

Проаналізувавши юридичний текст, можна виділити такі цілі юридичного дискурсу, як: інформаційна, аналітична, оцінна, прогнозуюча. Усі згадані цілі виражаються за допомогою експліцитних та імпліцитних засобів. Експліцитні засоби проявляються у застосуванні порівняльної лексики, яка вживається у вищому та найвищому ступенях, наказових конструкцій дієслова, еліптичних речень тощо. Імпліцитні засоби, на відміну від експліцитних, не виражені формально при перекладі.

При тлумаченні юридичного дискурсу важливий аспект складають особливі процедури аналізу законодавчих документів разом з відновленням історії та умов їх створення. Тлумачення юридичного тексту відбувається за допомогою психологічної, історичної та філологічної інтерпретації [50, с. 6]. З огляду на це, в тлумаченні юридичного тексту варто дослідити лексико-семантичні особливості юридичного дискурсу та професійні методи його тлумачення. В процесі інтерпретації ми також говоримо про взаєморозуміння суб'єктів, які являються учасниками юридичного дискурсу. Саме тому в даному випадку основною категорією являється лінгвістичне розуміння, яке проявляється у граматичній, стилістичній та типологічній формі тлумачення. Дані форми інтерпретації відображають правильне володіння синтаксисом та словниковими значеннями мовних реалій, які налічуються в юридичному тексті.

В наш час вивчення юридичного дискурсу на основі тлумачення юридичної термінології досить важливе, оскільки понятійний обсяг певних лексичних одиниць упорядковується неадекватним чином. При трактуванні понять часто переважає його багатозначне розуміння, а не наукове, і саме це

являється неприпустимим при аналізі юридичної документації, законів, статей тощо.

Проблема тлумачення текстів юриспруденції полягає у збереженні особливостей, які притаманні науковим міркуванням, а також набуває юридичної специфіки людської діяльності. З огляду на це, лише з урахуванням цих обставин можна сконструювати методiku тлумачення юридичного дискурсу. Серед проведених досліджень стосовно тлумачення юридичного дискурсу, можна побачити, що досить важко встановити межу між юридичною свідомістю та законодавчим текстом, так як на сприйняття припадає більша частина професійної діяльності фахівця права. Саме тому для правильної інтерпретації юридичного тексту та його розуміння важливим завданням є розгляд проблеми тлумачення законодавчого тексту як головного компоненту юридичного дискурсу [13, с. 251].

Таким чином, юридичний дискурс потребує ретельного дослідження, оскільки юридичний текст представляє домінанту юридичного дискурсу, і такий текст в свою чергу представляє поштовх до соціально-правового розвитку суспільства.

1.3. Структурно-композиційні особливості дискурсу

Мова права в сучасній юридичній лінгвістиці визначається як певний функціональний вид літературної мови, якій характерна наявність таких ознак, як лінгвостилістичні та структурно-жанрові. Дані ознаки спричинені особливістю правової системи та комунікативними потребами в ній на професійному рівні [62, с. 472].

В процесі комунікації будь-який текст репрезентує відповідний жанр мовлення, а також згідно своєї функціональності текст наділений характеристиками структурно-композиційної та прагматичної природи. Залежно від сфери застосування, Г. Проценко поділяє тексти юридичної документації такі види – тексти:

- законотворчої діяльності (наприклад, текст нормативно-правового акту);
- правозастосувальної діяльності;
- юридичної науки;
- правової публіцистики [17, с. 43].

Р. Стефанчук, в свою чергу, класифікує юридичні тексти відповідно до наступних ознак:

- спосіб фіксації (друковані тексти, електронні, відео-, фотодокументи тощо);
- найменування (скарга, ухвала, протокол, звернення, лист тощо);
- походження (особисті, розпорядчі, службові, довідково-інформаційні тощо);
- тип походження (трафаретні, індивідуальні)
- місце виникнення (зовнішнє або внутрішнє);
- складність (прості та складні);
- рівень розголошення (звичайні, засекречені);
- юридична сила;
- термін зберігання [16, с. 4].

Незалежно від мови спілкування, юридична мова характеризується точністю, офіційністю, логічною послідовністю, високим рівнем стандартизації. Мові права притаманні функціонально-стильові та жанрово-стильові особливості, різновид яких залежить від сфери здійснення юридичної діяльності. Мова права являється предметом вивчення безумовно юридичної науки, а також і мовознавства, з огляду на юридичний дискурс [22, с. 99-103].

Юридична мова – це так званий код, який знайшов своє застосування в інституційному середовищі. Особливість даного коду відзначається в широкому спектрі використання термінів, різного роду кліше, складних синтаксичних структур, обмеженого виду жанрово-стилістичних засобів, а також характеризується обмеженим використанням експресивних засобів та низькою контекстуальністю. Усі ці особливості з використання мовних і стилістичних

засобів представляє головну ціль юридичного дискурсу – нормалізувати взаємовідносини між індивідами. Розглянемо, яким чином, застосування згаданих мовних та стилістичних засобів нормалізує відносини. Наприклад, терміни та їхнє застосування представляє головні об'єкти дискурсу – про норми, права, справедливість тощо. За допомогою однозначності термінів та відсутності експресивних засобів можна простежити спільні риси з термінами наукових текстів, а також за об'єктами дискурсу можна закріпити певну інтерпретацію, при цьому уникнути синонімічних тлумачень [38, с. 40-43].

Як ми уже згадали, юридична дискурсивна мова представляє певний код. Законом розуміється, що кожен громадянин повинен знати та дотримуватися закону країни, на території якої діє той чи інший закон. Однак, часто при трактуванні закону у пересічного громадянина виникають труднощі, які спричинені специфічними ознаками мови права. Фахівці юридичної галузі різних країн робили спроби для спрощення викладу інформації в нормативно-правових актах, однак дослідники підтверджують необхідність застосування саме складної юридичної мови [40, с. 275]. Мовні та стилістичні засоби в межах юридичного дискурсу утворюють таку систему понять, до яких іноді важко підібрати еквіваленти, наприклад: *позов, презумпція, правореалізація* тощо. Також через складність мови права існує можливість підібрати не вірний еквівалент у загальноживаній лексиці, наприклад: *держава, свідок, ризик*. Наведені обставини значно ускладнюють розуміння юридичного тексту для особи, яка не компетентна у галузі права. По відношенню до мови побутового дискурсу, юридична мова виступає домінантою, оскільки лише закріплене тлумачення терміну вважається правильним, а його значення в повсякденній мові заздалегідь вважається хибним [52, с. 118]. Та не зважаючи на складність та специфічність мови права, незнання та нерозуміння закону не звільняє особу від відповідальності.

При розгляді структури юридичного дискурсу ми можемо помітити певні неточності, оскільки дослідники виконуючи його огляд звертають більшу увагу на повсякденний мовний дискурс (розмову), який в порівнянні з іншими

дискурсами являється найменш структурованим. Оскільки розмова – це лише певний вид дискурсу, в нашій роботі варто звернути увагу на більш структуровані типи, такі як засідання суду, бесіда слідчого – потерпілого – підозрюваного тощо.

У структурі юридичного дискурсу виділяють макро- та мікроструктури. В межах макроструктури дискурсу, юридичний текст розглядається на глобальному рівні, наприклад, на рівні розгляду уривків, абзаців, переліку певних реплік діалогу. Тобто загальний текст ми розділяємо на декілька фрагментів, у яких простежується своєрідна єдність. При передачі юридичного дискурсу на макрорівні, в усному мовленні ми застосовуємо довші паузи між великими частинами, а у написаному тексті зображуємо ці паузи графічно, тобто використовуємо певні службові слова. Досліджували макроструктуру дискурсу у своїх працях О.В. Падучева, Т. ван Дейк, А.М. Баранов, Г.Ю. Крейдлін та ін. Відомий нідерландський лінгвіст, Т.А. ван Дейк, у свої працях надавав особливе розуміння поняттю «макроструктура». За його словами, макроструктура – це узагальнена думка реципієнта про весь зміст дискурсу, під час того як він це повідомлення сприймає та розуміє. Т.А. ван Дейк порівнює макроструктуру дискурсу із рефератом, оскільки вважає, що даний рівень, на якому узагальнюється основний зміст сприяє повному його усвідомленню та розумінню [34].

Стосовно мікрорівня дискурсу, у ньому текст розглядається на рівні мінімальних одиниць, наприклад, це може бути рівень словосполучень. З огляду на даний рівень структури дискурсу, можна провести аналогію, що дискурс в загальному уявляється як низка словосполучень, або навіть підрядних частин. Згідно із психолінгвістичним дослідженням, встановлено, що поділ інформації за допомогою підрядних частин вважається незмінним, у порівнянні із введенням даних частин у складне речення. З цього випливає значимість підрядності у межах структури дискурсу по відношенню до рівня речення.

С.Ю. Тюріна стверджує, що структура дискурсу напряму залежить від його зв'язності, яка характеризується одним із основних елементів дискурсу. Текстові зв'язки вивчаються з урахуванням їх характеру спрямованості тощо.

Т.А. ван Дейк зазначає, що спочатку розбір зв'язків тексту був подібний до аналізу зв'язків в межах речення. Проте, зараз у дослідженнях аналіз текстових зв'язків вийшов на новий рівень, і відповідно якщо ми розглядаємо дискурс в межах макро- та мікроструктури, то і зв'язність тексту досліджується відповідно макро- та мікроструктури [34].

Макроструктура зв'язності тексту передбачає єдність теми та підтеми, мікроструктура, в свою чергу, представляє взаємовідношення між мінімальними компонентами дискурсу. Текст дискурсу може розглядатися у різних аспектах. Наприклад, у прагмалінгвістиці він репрезентується як інтерактивна діяльність комунікантів, їх обмін повідомленнями із застосуванням різноманітних стратегій спілкування, які проявляються як вербально, так і невербально.

Оскільки, дискурс певною мірою можна прирівнювати до будь-якого акту спілкування, то очевидно що в межах дискурсу важлива присутність адресанта (мовця) та адресата (реципієнта), а також наявність самого тексту повідомлення. В наслідок наявності таких компонентів дискурсу, його структура передбачає факт існування двох ролей – мовця та реципієнта повідомлення, і уже сам комунікативний акт розглядається у цих площинах. З огляду на це, виділяють такі напрями дослідження дискурсології:

- створення дискурсу мовцем;
- розуміння дискурсу реципієнтом;
- розгляд комунікативного акту з урахуванням тексту, який створений у процесі дискурсу [19, с. 57-68].

Не дивлячись на те, що проблему структури дискурсу вивчали і вивчають багато дослідників, застосовують різноманітні підходи до її вивчення, вона все ще не досліджена у повній мірі.

Варто зауважити те, що письмовий дискурс, який ми розглядаємо у нашій роботі не є фундаментальною формою, він всього лиш представляє похідну форму від усного дискурсу, який вважається основоположним.

Якщо розглядати структуру дискурсу з прагмалінгвістичної точки зору, то ми можемо виділити такі компоненти, як: адресанта (мовця), адресата (реципієнта) та реальність, яка представляється в тексті. Однією з важливих ознак прагмалінгвістичного дослідження юридичного дискурсу є його спрямування на виявлення особливостей присутності автора, а саме «суб'єктивного емоційно-оцінного ставлення мовця до предметно-значеннєвого змісту свого висловлення. У різних сферах мовленнєвого спілкування експресивний момент має різне значення й різний ступінь сили, але присутній він усюди: абсолютно нейтральне висловлення неможливе» [31, с. 188].

Також важливою ознакою прагмалінгвістичного дослідження є фактор орієнтації на реципієнта: «Істотною (конститутивною) ознакою висловлення є його звернення до будь-кого ... кому висловлення адресоване, як мовець відчуває та уявляє свої реципієнтів, яка сила їхнього впливу на висловлення – від цього залежить і композиція, і сам стиль висловлення» [31, с. 200].

Щоб краще розуміти текст юридичного дискурсу необхідно ознайомитися із його структурою, а саме із відповідним розміщенням матеріалу. Перш за все, варто вказати умову, через яку норма права вступає в дію. Далі за структурою варто зазначити інформацію про те, які події відбулися за даних умов, а також у тому випадку, якщо певна норма не буде виконана – вказати можливі заходи, які будуть цьому слідувати.

Зазвичай, залежно від типу документу, структура юридичного документу відповідає певному встановленому зразку. Саме тому, при роботі із законодавчими документами перекладачеві не варто порушувати структуру юридичного документу, використовувати неналежну лексику (емоційно-забарвлені слова, жаргон тощо). Будь-яка неточність може призвести до втрати законної сили документу та в подальшому відшкодування завданих збитків.

1.4. Граматичні особливості юридичного дискурсу

Специфіка юридичного дискурсу проявляється на різних рівнях порівнюваному. Так, наприклад, коли ми говоримо про лексичний рівень, ми розуміємо, що даний текст насичений специфічною термінологією. Наприклад: *положення, нормативний акт, протокол, витяг* та ін.

Говорячи про морфологічний рівень, ми можемо зазначити такі особливості, як:

- **переважне використання іменників**, наприклад:

Висновок щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання;

- **словосполучень із таким типом підрядного зв'язку як керування**, наприклад: *зменшення строків, рішення суду, доповідь судді, колегія судів, припинення права власності, відшкодування шкоди* та ін.

- **використання прикметника як одного зі складників терміну**, наприклад: *державна реєстрація прав, суд попередньої інстанції, апеляційний адміністративний суд, протиправна бездіяльність* тощо [9, с. 20; 69-71].

Крім того, на синтаксичному рівні юридичного тексту ми можемо спостерігати такі особливості: **перевага у використанні іменних складених присудків порівняно із дієслівними** (*мати право на, нести відповідальність, be bound to, be defective, be convicted of*), а також **речення стає поширеним за допомогою однорідних членів речення та відокремлених означень** (*Проект містить недоліки техніко-юридичного характеру*) Однорідні члени використовуються для поширення речення, щоб передати однозначність тлумачення та повноту висловлення.

Синтаксичні особливості юридичного дискурсу обумовлені використанням повних структур, які передають логічний зв'язок умови або причини [3, с. 46]. Дана особливість передається за допомогою певних мовних засобів таких, як: *згідно з, у випадку, з причини, разом з тим* та ін.

Для синтаксису юридичного дискурсу характерне використання не лише простих поширених речень однорідними членами та відокремленими означеннями, а й вживання складносурядних речень із зіставними та протиставними сполучниками (наприклад, зіставні сполучники – *а*, протиставні – *однак*, *але*, *зате*, *проте*), а також з причинно-наслідковим зв'язком. Використання складнопідрядних речень з підрядним додатку, означення чи обставини являється одним з найбільш вживаним типом речень в юридичному тексті [25, с. 27]. Даний тип речення вважається найбільш поширеним тому, що природою права передбачена необхідність зазначати взаємозв'язок між умовою та причиною. Саме тому ми можемо спостерігати в юридичних текстах складнопідрядні речення із кількома підрядними, так як за допомогою підрядності можна подати додаткову інформацію, уточнити певні обставини та умови для того, щоб не виникало певних непорозумінь при тлумаченні закону.

Структура юридичного тексту вимагає чіткості, лаконічності та конкретності, передачу причинно-наслідкових зв'язків та їх логічного впорядкування, а тому фахівці юридичної сфери повинні подати різні обставини справи і передати складну систему понять у їхньому взаємозв'язку. Виконати цю умову вони можуть за допомогою використання складних синтаксичних конструкцій, що дасть їм можливість передати повідомлення чітко, інформативно та недвозначно.

Беручи до уваги розмовне мовлення у юридичному дискурсі, можна зауважити інші його особливості. Це використання часток, неповних речень, безсполучникових речень та ін.

Синтаксис юридичного дискурсу може бути ускладнений використанням інфінітивних конструкцій, а саме інфінітивних зворотів [20, с. 122]. Проаналізувавши декілька текстів юридичного змісту, з'ясувалося, що в текстах даного типу використовуються інфінітивні звороти різного типу. Проте, найбільш вживаними виявилися модальні інфінітиви, які вказують на заборону, дозвіл чи певну необхідність. Наприклад:

Суди одного рівня можуть використовувати прецеденти один одного....

Courts of equal rank may use each other's precedents....

He was ordered not to leave....

Йому наказали не залишати місце перебування....

Також для позначення необхідності чи можливості в юридичному дискурсі практикується використання дієслівних структур із значенням модальності. Наприклад:

Аналіз реальності господарської діяльності повинен здійснюватися на підставі даних...[63].

Analysis of the economic activity reality should be carried out on the basis of data....

...особи, що утримуються в СІЗО, мають право користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб...[65].

...individuals held in the pre-trial detention have the right to use TVs that they received from their relatives or other individuals....

Пасивні конструкції у поєднанні з модальними дієсловами представляють одну з характерних рис юридичного дискурсу [20, с. 121]. За допомогою пасивних конструкцій в юридичному тексті виражається непрямим способом воля законодавця.

До вищезгаданих ознак синтаксису юридичного дискурсу необхідно додати такі характеристики, як безособовість, логічність та послідовність, достовірність та повнота фактів, стислість викладу та переконливість.

Юридичний текст відрізняється своєю структурою, наповненням та функцією. Завдяки тому, що природа права особлива та специфічна, необхідно використовувати особливі засоби вираження змісту для забезпечення відповідної функції. Усі вищезгадані синтаксичні конструкції у юридичному дискурсі – засоби втілення комунікативних стратегій у ньому. Завдяки специфічним функціям юридичного дискурсу, особливості стратегій відображаються у мовних засобах, за допомогою яких вони втілюються.

Синтаксис юридичного тексту можна розглядати як на більш глобальних рівнях, так і на мікрорівнях, як-от на рівні словосполучень або ж на рівні речень.

Як ми уже згадували для юридичного тексту характерне використання словосполучень, адже вони являються одним із основних засобів в термінологічній системі. Найбільша частка припадає на словосполучення, в яких наявний такий тип зв'язку як керування. Словосполучення можна класифікувати за кількістю компонентів в ньому, а саме виділяють: двокомпонентні, трикомпонентні та полікомпонентні [6, с. 79-82].

Для початку розглянемо двокомпонентні словосполучення. З назви стає очевидно, що даний тип словосполучення складається з двох компонентів. Існує декілька комбінацій для утворення двокомпонентного словосполучення:

1. Поєднання прикметника з іменником (adjective + noun):

сімейне право – family law;

громадський добробут – public welfare;

фінансові установи – financial institutions;

смертна кара – death penalty;

протиправні дії – unlawful means;

умисні дії – intended actions.

2. Поєднання іменника з іменником (noun + noun):

права особи – human rights;

вчинення злочину – commission of crime;

поділ влади – division of power;

виконання законів – observance of the laws;

правила судочинства – rules of procedures;

склад злочину – components of crime.

3. Поєднання дієслова та іменника (verb + noun):

змінювати рішення – modify judgements;

здійснювати правосуддя – administer justice;

заслуховувати справу – bring a case;

забезпечити справедливість – provide for justice.

4. Поєднання іменників за допомогою прийменника (noun + preposition + noun):

доведення до самогубства – incitement to suicide;
вбивство на замовлення – murder for hire;
неповага до суду – contempt of court.

Проаналізувавши трикомпонентні структури словосполучень, виділяють наступні комбінації:

1. Поєднання двох прикметників з іменником (adjective+adjective+noun):

вищі судові органи – supreme legal bodies;
тяжке тілесне ушкодження – grave bodily injury;
надзвичайний судовий наказ – extraordinary writ;
організоване злочинне групування – organized crime.

2. Поєднання прикметника з двома іменниками (adjective+noun+noun):

особиста безпека суддів – personal security of judges;
порушення кримінальної справи – the start of criminal case;
законодавчі норми права – legislative norms of law;
суд останньої інстанції – the last resort court.

3. Поєднання трьох іменників (noun+noun+noun):

огляд місця події – the examination of venue;
призначення справ до судового розгляду – submission of cases for hearing;
вручення виклику до суду – service of process;
суд у справах неповнолітніх – juvenile court.

Полікомпонентні словосполучення включають в свою структуру від чотирьох компонентів та більше. Однак використання даного типу словосполучень у юридичних текстах не популярне і, тому вони рідко зустрічаються у документах юридичного типу. Наприклад:

розшифрована стенограма протоколу судового засідання [24, с. 36].
transcript of the evidence.

В українській та англійській мовах існує певна відмінність між синтаксичними структурами словосполучень. Якщо взяти до уваги словосполучення зі зв'язком означення, то при перекладі у даній мовній парі

будуть виникати певні труднощі при перекладі з однієї мови на іншу. Перекладач матиме труднощі при перекладі саме трьохкомпонентних та багатоконпонентних словосполучень через вживання в них прийменників, а також через полісемію певних атрибутивних груп. Наприклад:

заява на Київ – proposal on Kyiv;

заява, зроблена в Києві – proposal made by Kyiv;

київська заява – the Kyiv proposal.

Виконавши аналіз синтаксичних відносин у юридичних термінологічних словосполученнях, стало зрозуміло що кожен термін-словосполучення несе у собі стійку структуру складного професійного поняття.

Як ми уже згадували для юридичного тексту характерне використання однорідних поширених речень, складносурядних та випадків складнопідрядних речень. Останній тип речення вважається найбільш вживаним, оскільки мета юридичного повідомлення – повідомити інформацію, переконати осіб, видати певний наказ або ж спонукати до певних дій. Серед складнопідрядних речень переважають підрядні речення причини, мети та означальні. З урахуванням цього, в одному реченні часто поєднують умову певної події разом із причиною виникнення і ін. Оскільки вищезгадані умови ускладнюють зміст речення, фахівцю часто доводиться перечитувати інформацію для вірного розуміння і подальшого відтворення. Наприклад:

Якщо помилки порушують права будь-якої із сторін, то вони вважаються такими, що здатні вплинути на правомірність судового рішення.

If the mistakes affect a party's rights, they constitute plain error.

Синтаксису юридичного дискурсу відповідає використання переважно стверджувальних речень, оскільки природою права визначено, що використання окличних, питальних чи спонукальних речень буде суперечити певним нормам. Наприклад:

Суд має право обмежити або заборонити процедуру....

The court may limit or prohibit a proceeding....

Особливістю синтаксису в юридичному тексті є те, що інформація, яка подається на початку речення, несе основне змістове навантаження. Часте повторювання та однотипне використання синтаксичних конструкцій простежується у більшості текстів юридичного спрямування. Проте слід уникати використання синонімічних та полісемічних термінів, а також слів, які не мають особливого значення, тобто є не інформативними. Адже такі слова та вирази можуть значно ускладнювати розуміння тексту і часто навіть відволікати від його змісту. Наприклад:

Структура федеральних судів приблизно відповідає....

The federal court structure is roughly similar to....

Верховний Суд має також важливі додаткові обов'язки. До цих обов'язків можна віднести, наприклад, розроблення процесуальних норм.

The Supreme Court has some important duties. These duties include for example, prescribing rules of procedure.

Кожне речення в юридичному тексті впорядковано у відповідному синтаксичному порядку, а кожне слово, як і в будь-якому іншому тексті, має належну граматичну форму. Відтворити і донести повідомлення у текстах даного типу допомагають різноманітні граматичні форми, які також передають інформацію, яка являється частиною їх змісту. Належне використання синтаксичного порядку речень у тексті важливе для того, щоб відтворити конкретний жанр. Тексти юридичного дискурсу не являються художнім твором чи описом певної події, саме тому у законодавчих текстах мовні засоби слід використовувати чітко та лаконічно.

Як ми уже зрозуміли, інформація у юридичних текстах повинна доносити конкретне значення та зміст, тому для правильного її розуміння найдоцільніше використовувати прості речення. Але з огляду на те, що фахівець права прагне висловити повну думку одним реченням, використовуючи різні види підрядності, це зумовлює часте використання складних, великих за обсягом та перенавантажених інформацією речень. Ця особливість законодавчих текстів створює перешкоди у розумінні його змісту пересічним громадянином і змушує

людину звертатися за допомогою до компетентного фахівця у галузі, що обговорюється.

Як уже згадувалося, складнопідрядне речення – один з найпоширеніших типів речення в юридичному дискурсі. Однак існує також незначний відсоток використання складносурядних речень. Це пояснюється тим, що останній тип речення має свої особливості використання. Такі речення представляють послідовність дій, а часте повторювання речень із сурядним типом зв'язку відтворює певний ритм у тексті. Така ритмічність не є характерною рисою юридичного тексту будь-якого типу, і тому не відповідає вимогам законодавчого дискурсу.

1.5. Лексико-граматичні особливості юридичного дискурсу

Юридичний дискурс, як один із видів інституційного дискурсу, представляє собою взаємодію певної групи осіб, які пов'язані спільною професійною діяльністю, і засіб комунікації між ними. Говорячи про юридичний дискурс, варто розглянути такі його види спілкування, як усний та письмовий, монологічний та діалогічний [14, с. 14].

Усний юридичний дискурс залежить від наявності загальної бази сприйняття комунікативного спілкування. Усний вид спілкування юридичного дискурсу не можна пов'язати лише з науковим стилем, адже в ньому наявні ознаки як офіційно-ділового, так і розмовного стилів. Зв'язок усного юридичного дискурсу із офіційно-діловим стилем простежується у широкому і чіткому використанні термінології, інфінітивних конструкцій та словосполучень, уникненні використання емоційно забарвленої та багатозначної лексики, оформленні документів за встановленим зразком. А ознака особистості спілкування являється спільною із розмовним стилем. Загальноживана лексика у поєднанні з термінологічною являється мовною базою юридичних документів, а мовні засоби організовані таким чином, що даний стиль відповідає як офіційно-діловому, так і стилю законодавчих документів.

Усний юридичний дискурс проявляється у двох різновидах мовлення – монологічному, прикладом може стати промова у суді, та діалогічному, наприклад, спілкування судді з учасником кримінального чи цивільного процесу [29, с. 101-108].

Монологічний усний юридичний дискурс, наприклад у судовій промові характерний правильною побудовою висловлювань, композицією, організацією тексту, коректним використанням лексики.

У юридичному дискурсі спілкування між суддею та прокурором, слідчим та потерпілим, адвокатом та злочинцем являється прикладом діалогічного мовлення. Однією з його особливостей є перехід у спілкуванні від адресанта до адресата та навпаки, тобто зміна їх ролей. У діалогічному юридичному дискурсі розрізняють два види комунікацій стосовно категорії учасників:

- 1) рівний статус та ролі адресата та адресанта
- 2) нерівний статус та ролі адресата та адресанта

Стосовно першого типу діалогічного мовлення, учасники комунікації належать до однієї професійної групи. При другому типі діалогічного мовлення основна роль належить людині-фахівцю у юридичній галузі, а другорядна роль віднесена пересічному учаснику комунікації, людині, яка не належить до тієї ж професійної групи [28, с. 137].

Порівняно із усним юридичним дискурсом, письмовий має певні відмінності. Наявність складних термінів з юридичної галузі являється однією з головних особливостей. Для письмового дискурсу характерне використання мовних кліше. Це одиниці мови та мовлення, для яких характерною ознакою є фіксований лексичний склад, проте їх складові – семантично незалежні. За своєю структурою кліше мають риси подібності із фразеологізмами. Як ми уже зазначали, для природи права характерною рисою є точність та лаконічність, і саме за допомогою використання різноманітних кліше можна досягти цього результату.

У мові юриспруденції існують такі види кліше:

- 1) **безособові, предикативні одиниці:**

розслідуванням встановлено – the investigation has established;
в ході перевірки виявлено – the inspection has found;
винність доведена – guilt is proven;
судимість погашена – conviction has been expunged;
кримінальну справу порушено – the criminal case has been started.

2) двокомпонентні:

визнати потерпілим – recognized as a victim;
кримінальна справа – the criminal case;
опис майна – a property inventory;
суд присяжних – jury trial;
обвинувальний висновок – indictment».

3) полікомпонентні:

порушити кримінальну справу – to start the criminal case;
відстрочка покарання неповнолітнього – the postponement of punishment of juvenile;
суд приходять до висновку – the court concludes;
подати апеляційну скаргу – to file an appeal.

Юридичний текст має і інші особливості, серед яких [27, с. 275-278]:

1) законодавчий текст наповнений спеціальною юридичною лексикою, основну її частину складають юридичні поняття та реалії.

Наприклад: *адвокат – lawyer, захисник – pleader, звинувачення – accusation, позивач – plaintiff, відповідач – defendant, варта – custody.*

2) використання загальноживаної лексики у різних значеннях: звичному та спеціальному. Прикладами загальноживаної лексики у її звичному значенні можуть стати слова: *суд – court, кошти – money, співучасник – accomplice.* А от слова такі, як *дійсний – valid, ордер – warrant, згода – agreement, судження – assessment* – є прикладом загальноживаної лексики зі спеціальним значенням.

3) використання кліше, парних синонімів для позначення одного поняття, щоб уникнути його двозначності.

4) наявність у законодавчих текстах певних ідіом та фразеологізмів, які не зустрічаються в літературній мові. Наприклад:

задовольнити позов – to meet claim;

правові наслідки – legal consequences;

присяжні встановили винуватця – the jury finds guilty.

5) для англомовних юридичних текстів **характерне використання слів давньоанглійського походження** таких, як *whereby, herein, therein, hereinabove*. Наприклад:

Позивач посилається на всі звинувачення, які містяться у вищезгаданих підставах для позову.

Plaintiff incorporates by reference all of the allegations contained in the causes of action hereinabove stated.

б) використання в англомовних законодавчих **текстах скорочень**, які характерні лише для текстів юридичної галузі [36, с. 102]. Наприклад:

Judge (J) – суддя;

Court of Appeals (COA) – апеляційний суд;

Coming into Force (CIF) – набувати чинності;

Member of Parliament (MP) – депутат.

Юридичний дискурс характеризується використанням словосполучень, які не притаманні літературній мові. У законодавчих текстах на позначення поняття *правопорушення* часто використовується словосполучення *винне діяння*. Наприклад:

Злочином є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння, вчинене суб'єктом злочину [66, Ст. 11 ККУ від 05.04.2001 № 2341-III].

За допомогою колокації зі словом *заходи*, утворено декілька сталих словосполучень характерних для мови права таких, як: *вжити заходів; запобіжні заходи; заходи примусу*. Наприклад:

...вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів... [67, Ст. 988 ЦКУ].

... take measures to compose all the necessary documents....

...незаконного застосування запобіжного заходу... [Ст. 1167 ЦКУ].

... *illegal application of a precautionary measure*....

Покарання є заходом примусу, що застосовується... [Ст. 50 ККУ від 22.11.2018 №2617-VIII].

Punishment is a coercive measure, applied....

Однозначність та константність використовуваної лексики – найважливіші ознаки юридичного документу на лексичному рівні. Мові права на цьому рівні властиве використання і прагнення до єдиної форми сприйняття, а воно досягається за допомогою введення у юридичний текст суто юридичних понять.

Письмовий юридичний дискурс характеризується наявністю ознак певних мовних явищ, наприклад:

1. Полісемія – наявність декількох значень в одній мовній одиниці. Незважаючи на те, що термінам в юридичній галузі характерна однозначність, у сфері права трапляються і багатозначні терміни. Причиною існування полісемії стає той факт, що в мові наявне обмеження кореневого словникового матеріалу. Розрізняють три типи полісемії – радіальна, ланцюжкова, радіально-ланцюжкова [53]:

- радіальна полісемія – усі непрямі значення походять від основного. Наприклад, слово *застереження* – *caution* має два значення: основне та похідне.

Основне його значення – це ордер, який видає працівник поліції особі під час арешту особи, коли він має підстави вважати, що особа вчинила правопорушення: *A warrant that should be given by a police officer arresting a person, when he/she has grounds for believing that a person has committed an offence.*

Похідне значення даного поняття – попередження працівником поліції про звільнення підозрюваного, коли було прийняте рішення не притягувати його до кримінальної відповідальності: *A warning by a police officer, on releasing a suspect when it has been decided not to bring a prosecution against him.*

- ланцюжкова полісемія – кожне наступне значення розвивається з попереднього, найближчого до нього значення.

Наприклад, розглянемо слово *справа* – *case*. Дане поняття може мати наступні значення: 1) *судова справа* – *a court action*; 2) *юридичний спір* – *a legal dispute*; 3) *аргументи, висунуті будь-якою стороною в судовому позові* – *arguments put forward by either side in a court action*.

- радіально-ланцюжкова полісемія – поєднує в собі характеристики двох вищезгаданих типів, тобто значенню слова характерна паралельна підпорядкованість та послідовна залежність.

Наприклад, поняття *насильство* – *violance* має наступні значення: 1) *поведінка, під якою розуміється завдання шкоди іншій людині* – *behavior that is intended to hurt other people physically*; 2) *надзвичайна сила* – *extreme force*; 3) *спосіб на щось реагувати* – *a way of reacting*.

2. Синонімія – це терміни, що належать до одного денотата та можуть мати тотожні значення, відрізнятися особливостями вживання, за будовою та походженням [44, с. 5]. Синонімія у літературній мові та термінології – різні поняття. Якщо у літературній мові синонімія розкривається з позитивної точки зору, тобто ми можемо говорити про лексичне збагачення мови, то у термінології все відбувається навпаки. Синонімія у термінології не має позитивного ефекту, адже тут синоніми співвідносяться з одним і тим же поняттям та об'єктом на відміну від літературної мови. Багатство синонімічних явищ у термінології являється небажаним явищем, оскільки такі синоніми можуть ускладнювати спілкування та призводити до неточного розуміння повідомлення. Вимога юридичного тексту дотримання точності та адекватності під час перекладу ставить обмеження на використання заміни синонімів в одному і тому ж тексті. Порівняно із художнім стилем, де необхідно використовувати якомога більше синонімічних значень для милозвучності твору, для текстів юридичної галузі дозволяються часте повторювання одного і того ж терміну у всьому тексті і таке явище не відповідатиме поняттю тавтології.

Прикладами синонімії юридичної термінології можуть виступати наступні поняття: *карне право, кримінальне право; вогнепальна зброя, вогнестрільна зброя*

3. Паронімія – терміни близькі за звуковим складом і звучанням, проте різні за значенням [37]. Явище паронімії часто перегукується із явищем синонімії та омонімії. Паронімія співвідноситься із омонімією за наявності певного фонетичного збігу, а за змістом паронімія близька до синонімії. У випадку незнання семантики лексем при використанні паронімічних словосполучень, фонетична подібність може призвести до порушення точності повідомлення.

Наприклад, у юридичних текстах часто використовуються слова *громадянський, громадський, цивільний* і доволі часто фахівці юридичної галузі використовують певні терміни не доречно. Тож які значення мають терміни подані вище? 1) *громадянський* – термін стосується правового статусу громадянина у державі; 2) *громадський* – публічний, призначений для загального користування; 3) *цивільний* – термін, що стосується правових відносин і являється протилежним терміну «кримінальний» [4, с. 54].

Або ж у законодавчих текстах слова *положення, становище, стан* використовуються як взаємопов'язані і можуть часто замінювати одне поняття іншим. Однак це хибне твердження. Подані терміни мають таке значення: 1) *положення* – система правил, законів; 2) *становище* – умови, у яких хтось/щось перебуває; 3) *стан* – синонім слова «становище».

1.6. Способи передачі юридичних документів на мову перекладу

Переклад юридичної документації становить важливу ланку у комунікації різних держав. Ще з давніх-давен при укладанні договорів з іншими державами люди зверталися до фахівців, які спеціалізувалися у практиці перекладу юридичних текстів. На сьогодні практика перекладу законодавчих документів набуває все більшого поширення, оскільки засоби комунікації стрімко розвиваються, відбулося становлення процесу правової інтеграції та адаптації законодавства України до вимог Європейського законодавства. Об'єктом перекладу юридичного тексту є передача засобами іншої мови правових усних чи письмових текстів. Не винятком для юридичного перекладу являється

наявність певних особливостей, з якими повинен бути ознайомлений перекладач, який працює із текстами юридичної галузі. За умови ознайомлення із особливостями юридичного перекладу, перекладачеві вдасться уникнути конфліктних ситуацій, судових позовів та різноманітних компенсацій, адже допускання щонайменшої помилки при перекладі часто призводить до конфлікту, який може навіть стати причиною судового розгляду між замовником перекладу та його виконавцем (перекладачем).

Юридичний переклад представляє собою переклад текстів у галузі права, який необхідний для щонайменше двох мовних груп.

Оскільки, культура усвідомлюється як специфічна форма існування людини і суспільства у світі, то посередником у процесі ознайомлення та розуміння різних культур являється саме переклад. Тому для виконання якісного юридичного перекладу перекладач повинен не лише володіти юридичною термінологією на високому рівні та бути ознайомленим із особливостями перекладу такого роду документів, а й компетентний фахівець повинен володіти знаннями про соціально-культурні та політичні особливості країни для коректного сприйняття тексту оригіналу (далі ТО) та точності його передачі на мову перекладу (далі МП) [32, с. 12].

У попередніх підрозділах ми згадували, що терміни юридичного тексту характеризуються переважно однозначністю, точністю та лаконічністю. Ті ж характерні риси переносяться і на юридичний текст в цілому. Перекладачеві не допустимо відходити від норм ТО, виражати власну думку при перекладі таких текстів, користуватися широким синонімічним рядом, як наприклад, у художньому тексті.

При перекладі законодавчого тексту слід враховувати той факт, що цільовий текст може використовуватися в країні, для якої характерна зовсім інша правова система. Тому виконуючи переклад необхідно брати до уваги використання формулювань характерних для тієї чи іншої правової системи. У нашій роботі порівнюються та аналізуються юридичні тексти в межах однієї мовної пари (українська та англійська мова). Правові системи країн, тексти яких

опрацьовуються дещо відрізняються. Наприклад, правова система Великобританії та США має риси загального права, а Україна – соціалістичного та цивільного права. Чим більше відмінностей у правових системах досліджуваних країн, тим більше доведеться попрацювати над перекладом, щоб отримати адекватний, точний та максимально наближений результат до оригіналу [26, с. 270].

Правова система кожної країни має свої особливості, свої джерела права та свій термінологічний апарат. Саме тому для перекладача важливо бути ознайомленим із особливостями досліджуваних судових систем, а не лише термінологією пов'язаною із юридичною діяльністю. Як вважали чеські лінгвісти В. Матезіус та В. Прохазка, переклад тексту не характеризується лише зміною однієї мови на іншу, необхідно також провести заміну наявних елементів культури для кращого розуміння тексту фахівцем, для країни якого виконаний переклад [51, с. 183].

Для рівноправного сприймання комунікантом ТО та тексту перекладу (далі ТП), і щоб вони були рівноцінні в їхньому функціональному навантаженні, перекладач повинен досягти максимальної адекватності перекладу. Для забезпечення цієї особливості, перекладач повинен бути юридично грамотним у володінні рідної мови та у іноземній мові, з якою він працює. Також важливим фактором для перекладача є ознайомлення зі специфікою образів тих культур, між якими ведеться комунікація.

Проте при відтворенні точності, лаконічності та адекватності повідомлення перед перекладачем постає низка проблем. Однією із проблем при перекладі законодавчих документів країн з різними правовими системами являється пошук коректного, адекватного відповідника. В даному випадку вибір відповідного відповідника залежить від наявності еквіваленту в МП.

Переклад за допомогою лексичного еквіваленту – постійна лексична відповідність певному іншомовному слову, яка є рівнозначною і в більшості випадків не залежить від контексту. За наявності еквіваленту у МП, переклад юридичного тексту зводиться до мінімуму. В такому випадку від перекладача

вимагається лише заміна відповідного слова еквівалентом у МП. За умови, коли в МП відсутній еквівалент того чи іншого поняття, завдання перекладача – ретельно підібрати один з відповідників враховуючи при цьому лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори. За допомогою еквівалентного перекладу найчастіше здійснюється переклад термінів та словосполучень термінологічного характеру. Наприклад:

позивач – plaintiff;

тілесне покарання – corporal punishment;

суд у справах неповнолітніх – juvenile court;

потерпілий – victim;

правосуддя – justice;

*захисник – pleader *ma in*.*

Іноді при перекладі тексту за допомогою еквіваленту постає проблема вибору необхідного відповідника із декількох можливих варіантів. Наприклад, при перекладі слова *право* з української на англійську мову перед перекладачем постає завдання обрати правильний відповідник у МП. Оскільки в англійській мові існує два відповідники до українського слова *право* – *right* та *law*, лише компетентний фахівець визначить коректний відповідник залежно від потрібного контексту.

Для досягнення адекватного, точного перекладу оригіналу повідомлення та для адаптації ТО до особливостей МП не вдається використати лише переклад за допомогою еквіваленту. В такому випадку справа переходить до різноманітних трансформацій. Трансформації у перекладі – будь-які перетворення мовної одиниці від її оригіналу до перекладу.

На сьогодні у лінгвістиці та перекладознавстві існує величезна кількість класифікацій трансформацій перекладу. Розглянемо декілька класифікацій запропонованих відомими лінгвістами.

За визначенням Л.С. Бархударова, перекладацькі трансформації – мовні перетворення, які застосовуються з метою передачі тексту перекладу зі збереженням повноти інформації ТО з дотриманням правил мови перекладу. Він

же в свою чергу виділив усі види перетворень та трансформацій в чотири елементарні типи, а саме: перестановки, заміни, додавання та вилучення [30, с. 189].

Наприклад, французькі лінгвісти, Ж. Дарбельне та Ж.-П. Віне, запропонували дві групи технічних прийомів для перекладу тексту. Перша група представляє прийоми прямого перекладу і до них відносяться такі трансформації, як калькування, запозичення та дослівний переклад. До другої групи лінгвісти віднесли прийоми непрямого перекладу, серед яких доступні такі трансформації, як транспозиція, адаптація та модуляція [35, с. 157-167].

За Т.Р. Левицькою та А.М. Фітерман у практиці перекладу виділяють **граматичні, стилістичні та лексичні трансформації** [47, с. 56].

Я.І. Рецкер, радянський лінгвіст, класифікував перекладацькі трансформації за двом а типами: граматичні та лексичні. Граматичні перекладацькі трансформації полягають у заміні частин мови або членів речення [48, с. 84], а лексичні трансформації у свою чергу проявляються у генералізації, конкретизації, антонімічному перекладі, а також у цілісному перетворенні [48, с. 45].

У своїх працях В.І. Карабан здійснив класифікацію лексичних трансформацій. Він розподіляє їх на: конкретизацію, генералізацію, додавання, вилучення, конверсію та перестановку слова [10, с. 300].

А.Я. Коваленко представив наступні варіанти трансформацій – переклад за допомогою лексичного еквіваленту, транскрипція, транслітерація, калькування, аналоговий переклад та описовий переклад [12, с. 257].

Вищезгадані трансформації представляють яскравий приклад відхилення від прямого словникового відповідника. Перекладацькі трансформації стосуються і форми – транскрипція, транслітерація, калькування; і значення – генералізація, конкретизація, модуляція.

Отож, беручи до уваги все зазначене вище у цьому дослідженні для передачі тексту судових рішень будуть використовуватися такі лексичні трансформації:

1. **Калькування** – прийом перекладу складових частин поняття, тобто переклад морфеми або лексеми відповідними елементами мови перекладу.

Наприклад:

співучасник у замаху – accomplice of attempt;

рішення суду – court decision;

вбивство з необережності – homicide by negligence;

відповідно до закону – according to law;

пред'явити обвинувачення – to bring the charge.

2. **Транскрипція або Транслітерація (тобто транскодування) для передачі власних назв та слів латинського походження у судових рішеннях.**

А саме відтворення звукової або графічної форми іншомовного слова за допомогою літер відповідного алфавіту. Наприклад:

Адміністративний – Administrative;

процедура, порядок – procedure;

реєстр – Register;

кодекс – codex;

конституція – constitution;

3. **Лексична модуляція (генералізація, конкретизація, антонімічний переклад)** – полягає у заміні слова або словосполученні у мові оригіналу (далі МО) одиницею МП, значення якої можна вивести логічним шляхом з початкового значення. Заміна спостерігається у таких відношеннях: процес – результат, причина –наслідок, суб'єкт діяльності – інструмент – продукт діяльності тощо [23, с. 2]. Наприклад:

позов – claim;

фактичні обставини справи – case facts;

приходить до висновку – concludes;

недоведеність – lack of proof;

суд застосовує – the court applies.

Вище представлені перекладацькі трансформації стосуються лексичних аспектів перекладу. Проте, за класифікацією Я.І. Рецкера, виділяють також

граматичну трансформацію перекладу. Граматична трансформація – прийом перекладу, який полягає в зміні структури словосполучення, зберігаючи семантичну інформацію; а також у використанні паралельних структур у МП. За умови відсутності еквівалентних граматичних форм, перекладач обирає різноманітні граматичні трансформації. Для передачі тексту судових рішень на МП будуть використовуватись такі граматичні трансформації:

1. **Синтаксична перестановка** – відбувається заміна порядку мовних одиниць. Найчастіше застосовується для передачі особливостей реми та теми як в англійській, так і в українській мовах, враховуючи відмінності при передачі ТО на МП. Наприклад:

Самими загальними є права людини.

Human rights are the most common.

2. **Заміна членів речення** – передбачає своєрідну перебудову синтаксичної структури речення. Найчастіше ця трансформація застосовується відносно заміни головних членів речення. В україномовних юридичних текстах речення переважно односкладні із відсутністю підмета та використанням додатка, що не характерно для МП. Саме тому при передачі такої особливості додаток МО замінюється підметом у МП. Наприклад:

Підприємством здійснено оцінку стану майна.

The company had carried out assessment of the property condition.

3. **Членування речення** – передбачає поділ синтаксичної структури речення на дві або більше предикативні структури. Ця трансформація поділяється на: **зовнішнє та внутрішнє членування**.

Зовнішнє членування передбачає заміну складного речення в МО, яке складається з декількох підрядних, на декілька простих речень у ТП. Наприклад:

Upon reaching the starting point, searchers proceed down their lanes, reverse their direction, and continue in this fashion until the area has been thoroughly examined.

Щоб досягти початкового результату, адвокати гнуть свою лінію і наполягають на своїй правоті. Вони продовжують стояти на своєму допоки ця область не буде повністю розглянута.

Внутрішнє членування представляє об'єднання двох та більше простих речень МО в одне складносурядне або складнопідрядне речення в МП. Наприклад:

New legislation in Britain usually starts in the Houses of Lords. In each house a bill is considered in three stages, called readings.

Нове законодавство Великобританії бере початок у Палаті Лордів, де в кожній з них закон проходить три етапи, які називаються читаннями.

4. **Додавання підмета** – застосовується при передачі україномовних юридичних текстів на МП, оскільки для перших характерне використання безособових речень на відміну від англомовних юридичних текстів. Саме тому, в МП використовується формальний підмет. Наприклад:

Як вбачається з матеріалів справи... [64].

It is seen out of the case file....

Варто зазначити, що усі згадані перекладацькі трансформації слід застосовувати лише в тому випадку, якщо у МП відсутні еквівалентні відповідники.

Отже, при здійсненні перекладу юридичного тексту в межах різних правових систем від перекладача вимагається:

- вільне володіння мовою оригіналу, мовою перекладу та юридичною термінологією;
- знати особливості правових систем країн, документація яких перекладається;
- розуміти культурні особливості та відмінності країни, для якої виконується переклад;
- уважно підбирати еквіваленти в МП для понять МО за їх наявності;

- коректно застосовувати перекладацькі трансформації при перекладі юридичної документації уникаючи неповноти, неадекватності та неточності інформації.

Для перекладачів та фахівців юридичної галузі переклад законодавчих текстів спричиняє безліч труднощів, які пов'язані із специфікою мови права, лінгво-культурними розбіжностями у МО та МП, різницею правових систем та особливостями оформлення документів юридичного спрямування. Саме тому дослідження з теми перекладу юридичної документації залишається актуальним для подальшого докладного вивчення аспектів перекладу різних видів юридичного дискурсу, які допоможуть уникнути помилок під час перекладу юридичних текстів.

Висновки до Розділу 1

Дискурс – поняття, яке поєднує у собі мовні та надмовні фактори. Особливою умовою дискурсу є наявність учасників комунікації, ситуації для їх спілкування та сам текст спілкування.

Юридичний дискурс – це певна форма застосування мови, за допомогою якої відображується правова усвідомленість людини у взаємозв'язку із розвитком соціуму на культурному та цивілізаційному рівнях. Основу юридичного дискурсу становлять тексти юридичних документів, які є матеріалом для учасників дискурсу, адресанта та адресата.

Юридичний дискурс виконує декілька функцій, а саме: регулятивну, перформативну, інформативну, інтерпретаційну, кумулятивну, презентаційну, стратегічну та кодову.

Огляд юридичного дискурсу важливий з боку інтерпретації, оскільки тексти МО та МП значно відрізняються, особливо коли мова йде про текст юридичної документації. Саме тому у роботі було досліджено його структурно-композиційні, граматичні та лексико-граматичні особливості.

Особливість юридичного тексту як у МО, так і у МП передбачає його офіційність, змістовність, логічність, послідовність, конкретність та. Усі ці

характерні ознаки досягаються завдяки універсальній мові юридичного дискурсу, яка наповнена відповідними мовними одиницями та засобами.

Для передачі особливостей юридичного тексту з МО на МП перекладач повинен застосовувати різного роду трансформації. Серед них виділяють лексичні та граматичні перекладацькі трансформації. До лексичних трансформацій відносять транскрипцію, транслітерацію, калькування, лексичну модуляцію, до якої у свою чергу відносимо: генералізацію, конкретизацію та антонімічний переклад. Серед граматичних трансформацій дослідники виділяють заміну частин мови, членів речення, типів речення, субституцію тощо.

При роботі із юридичним дискурсом, завдання перекладача врахувати усі аспекти для передачі ТО на МП: структуру, граматичні, лексичні та синтаксичні особливості задля адекватного перекладу.

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЮРИДИЧНОГО ТЕКСТУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

2.1. Передача лексичних особливостей юридичного тексту

Визначивши основні характеристики терміна та юридичного тексту в цілому на лексичному рівні, ми вважаємо доцільним провести аналіз речень на основі судових рішень в межах української та англійської мов. Оскільки юридичний текст характеризується точністю, лаконічністю та однозначністю, то як ми уже зазначали ці риси передаються за допомогою використання кліше. З вищезазначеного теоретичного матеріалу, розглянемо застосування кліше в юридичних текстах на наступних прикладах:

<p>(1) <i>Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 30.05.2014 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 24.09.2014 року, у задоволенні позову відмовлено.</i></p>	<p>(1a) <i>The claim was rejected by the ruling of the District Administrative Court of Kyiv of May 30, 2014, the unchanged resolution of the Kyiv Administrative Court of Appeal of September 24, 2014.</i></p>
---	--

В цілому речення перекладалося способом *калькування*, проте є деякі моменти, які не відповідають структурі англійської мови. Саме тому в окремих моментах застосовувалися такі трансформації: *транскодування адміністративний – Administrative* та *лексична модуляція: позов* та його передачі на МП як *claim*, оскільки в даному випадку під поняттям *позов* мається на увазі саме звернення до суду і саме ця перекладацька трансформація з поняттям *позов* простежуються протягом усього співставлення ТО та ТП.

Аналізуючи дане речення, також варто звернути увагу на використання безособового, полікомпонентного кліше *у задоволенні позову відмовлено*, яке

відтворене на МП відповідним кліше за допомогою пасивної конструкції дієслова та із застосуванням перекладацької трансформації *лексичної модуляції* *the claim was rejected*, що характерне для англійської мови.

В наведеному прикладі простежується використання загальноновживаної лексики як у звичному, так і спеціальному значеннях. Такі слова, як *суд* – *court* (*еквівалентний переклад*), *без змін* – *unchanged* (*калькування*), *адміністративний* – *administrative* (*транскодування*) являються прикладом загальноновживаної лексики у її звичному значенні. На відміну слова *постанова* – *ruling*, *ухвала* – *resolution*, *позов* – *claim* представляють загальноновживану лексику спеціального значення, які при передачі на МП були передані за допомогою *еквіваленту*.

<p>(2) <i>За таких обставин, враховуючи викладені вище положення законодавства та встановлені судом фактичні обставини справи, розглянувши справу в межах заявлених позовних вимог, повно, всебічно та безпосередньо оцінивши наявні у справі докази, з'ясувавши усі обставини справи, на які сторони посилалися як на підставу своїх вимог і заперечень, суд приходить до висновку про відмову в задоволенні даного позову з огляду на його безпідставність та недоведеність.</i></p>	<p>(2a) <i>In these circumstances, the court concludes the rejection to meet this claim in view of its unfoundedness and lack of proof, taking into account the above law provisions and established the case facts by the court, considering the case within the stated claims, fully, comprehensively and directly assess the case evidence, finding out all the case circumstances as requirements and objections, which the parties referred to.</i></p>
--	--

Речення перекладене за допомогою *калькування*, проте в окремих моментах здійснено переклад за допомогою *еквіваленту*: *безпідставність* –

unfoundedness; *недоведеність* – *lack of proof*, *суд* – *court*, а також застосовувалася трансформація *лексичної модуляції*: *фактичні обставини справи* – *case facts*, *приходить до висновку* – *concludes*. За допомогою *калькування* здійснено переклад таких сполучень: *за таких обставин* – *in these circumstances*; *про відмову в задоволенні даного позову з огляду на його безпідставність* – *rejection to meet this claim in view of its unfoundedness*.

Здійснюючи аналіз речення в оригіналі та перекладі, у ньому було помічене використання паронімії, що характерне для лексичного рівня мови. Варто пригадати, що для точного і адекватного перекладу потрібно розмежовувати такі поняття, як: *положення*, *становище* та *стан*. Оскільки в вищезазначеному прикладі ми маємо справу з певною системою правил, слід правильно трактувати поняття *положення* та передати його на МП саме як *provisions*. Використання перекладів таких, як *conditions* чи *state* було б хибним, оскільки в ТО немає жодного натяку на умови подій.

В наведеному прикладі ми розглянули також явище синонімії, яке не особливо характерне для використання в юридичних текстах. Наприклад, вираз *повно та всебічно* ми точно передали на МП як *fully and comprehensively* способом *калькування*. В українській мові обидва поняття можуть використовуватися взаємозаміно і мають значення того, що охоплює або розглядає що-небудь з усіх боків, в усіх деталях.

З огляду на використання виразів-кліше у наведеному прикладі можна виділити такі: *за таких обставин* – *in these circumstances*; *встановлені судом обставини справи* – *established the case facts by the court*; *суд приходить до висновку* – *the court concludes*, які за своєю структурою в МО характеризуються полікомпонентністю, а також наявні двокомпонентні кліше – *позовні вимоги* – *claims*, *обставини справи* – *case circumstances*. При перекладі виразів-кліше застосовувалася трансформація *лексичної модуляції*.

Кожне речення юридичного тексту наповнене спеціальною юридичною лексикою, більшу частину якої складають юридичні поняття. Розглянемо, яка лексика юридичного характеру використана у вищенаведеному прикладі:

положення законодавства – *law provisions*, безпідставність – *unfoundedness*, які передані на МП за допомогою **калькування**; позовні вимоги – *claims*, недоведеність – *lack of proof*, які були перекладені із застосуванням **лексичної модуляції**.

Окрім явищ паронімії та синонімії, у наведеному прикладі можна згадати також про явище полісемії, а саме ланцюжкової полісемії. У реченні наявне слово *справа* – *case*, яке може в даному контексті мати значення як судової справи, так і певного спору між двома сторонами.

<p>(3) Згідно з пунктом 26 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженого Постановою КМ України від 22.06.2011 року № 703 (далі – Порядок № 703) для проведення державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно необхідними документами є документи, що підтверджують виникнення, перехід або припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно та інші документи, визначені цим Порядком.</p>	<p>(3a) <i>In accordance with the paragraph 26 of the Procedure for the state registration of real property rights and their encumbrances and the Procedure for providing information from the State Register of Real Property Rights, approved by the ruling of the Cabinet of Ministers of Ukraine of June 22, 2011 No. 703 (hereinafter – Procedure No. 703) the necessary documents for the state registration of ownership rights and other real property rights are documents confirming the emergence, transfer or termination of ownership and other real property rights and other documents specified in this Procedure.</i></p>
--	--

Для передачі цього речення на МП за основу було взято трансформацію **калькування**. Однак, для передачі окремих особливостей МП в деяких моментах застосовувалася також трансформація **адаптивного транскодування**: *порядок* –

Procedure. Також використовувався переклад за допомогою *еквіваленту*, наприклад: *речових прав на нерухоме майно – Real Property Rights*. Перекладацька трансформація *калькування* простежується переважно у перекладі виразів-кліше. Наприклад: *згідно з пунктом – in accordance with the paragraph; надання інформації з Державного реєстру – providing information from the State Register, затверджено – approved by, необхідні документи – necessary documents*.

Як простежується з попередньо наведених прикладів, кожне речення тексту судових рішень налічує використання виразів-кліше у своїй структурі. Розглянемо кліше, які наявні у останньому та охарактеризуємо їх за структурою. Наприклад, полікомпонентні кліше: *державна реєстрація прав – state registration of real property rights, визначений цим Порядком – specified in this Procedure*; двокомпонентні кліше: *нерухоме майно – real property, державний реєстр – the State Register, право власності – ownership rights*.

Характерною ознакою при перекладі даного фрагменту постанови Вищого адміністративного суду України стало відображення у ТП слів, які характерні саме для англomовних юридичних текстів. Використання прислівника *далі* в юридичних текстах українською мовою стало звичайним явищем і не привертає значної уваги дослідників. Незважаючи на те, що в англійській мові існує декілька слів зі схожим тлумаченням, як-от *further, then*, проте для передачі цього слова в юридичних документах в англійській мові характерне використання слів давньоанглійського походження. Саме задля передачі особливості англійської мови та створення перекладу орієнтованого на реципієнта, використано слово *hereinafter*.

У теоретичній частині ми зазначали, що використання скорочень характерне для англomовних законодавчих текстів. Однак, як ми можемо спостерігати з наведеного прикладу в українськомовних законодавчих документах також можуть використовуватись скорочення. Наприклад: *КМ України – the Cabinet of Ministers of Ukraine*. Для точної передачі інформації на МП цей вираз було відтворено за допомогою *декодування абрєвіатури*.

Не стало виключенням для наведеного останнього прикладу використання як спеціальної юридичної лексики, юридичних понять, так і загальноновживаної лексики різного значення. Розглянемо їх у деталях. Юридичними поняттями, які характеризують даний фрагмент є: *обтяження – encumbrances, постанова – the ruling, право власності – ownership rights, нерухоме майно – real property*. Стосовно загальноновживаної лексики у наведеному прикладі, виділимо наступне: загальноновживана лексика у її звичному значенні: *інформація – information; документи – documents*; а також у її спеціальному значенні: *пункт – the paragraph*. Переклад як юридичної термінології, так і загальноновживаної лексики здійснено за допомогою **калькування**. Вирази *порядок – the Procedure; реєстрація – registration*, які використовуються у спеціальному значення відтворено на мову перекладу за допомогою **адаптивного транскодування**.

<p>(4) Суд застосовує позовну давність лише тоді, коли є підстави для задоволення позовних вимог, звернутих позивачем до того відповідача у спорі, який заявляє про застосування позовної давності.</p>	<p>(4a) The court applies the statute of limitations only when there are grounds to meet the claims filed by the plaintiff against the defendant in the dispute, who claims the statute of limitations application.</p>
--	---

Юридичний текст – це правовий текст, який на відміну від інших відрізняється своєю соціальною зумовленістю щодо застосування мовних засобів та містить складну структурну композицію. Цей текст вимагає точності як у МО, так і у МП, але щоб адаптувати його до особливостей МП застосовуємо ряд трансформацій. Для передачі окремих елементів цього речення використана **лексична модуляція**, наприклад: *суд застосовує – the court applies, позовні вимоги - claims*. Переклад за допомогою **еквіваленту** виконано у виразах: *задоволення позовних вимог – to meet the claims, відповідача у спорі – the defendant in the dispute, позовна давність – the statute of limitations, застосування - application*. Переклад певних лексем оригіналу відтворено відповідними

елементами МП з використанням перекладацької трансформації – *калькування*, а саме: *коли є підстави* – *when there are grounds*, .

Широке використання юридичної термінології наявне у зазначеному фрагменті. За допомогою даного типу лексики юридичний текст сприймається однозначно, конкретно, точно, стандартизовано та лаконічно. Однак, сприймання тексту у такому вигляді притаманне фахівцю юридичної галузі, а для пересічного громадянина певна термінологія може видатись не зрозумілою, а лексика загального вжитку може спантеличити людину, в результаті чого виникне хибне трактування змісту тексту.

То ж які приклади юридичної термінології присутні в останньому наведеному фрагменті? Наприклад: *суд застосовує* – *the court applies*, *позовні вимоги* – *the claims*, які перекладені із застосуванням *лексичної модуляції*; *позивач* – *the plaintiff*; *відповідач* – *the defendant*, *позовна давність* – *the statute of limitations*, переклад яких здійснено за допомогою *еквіваленту*.

Серед загальноновживаної лексики із спеціальним значенням ми виокремимо наступні приклади: *підстава* – *ground*; *спір* – *the dispute*; *вимога* – *claim*.

Важливим є розмежування лексичних понять, які у МО можуть бути однозначними, а у МП мати декілька синонімів, які однакові за значенням, проте відрізняються за ситуацією використання. Простежимо цю особливість аналізуючи таку пару юридичних термінів, як *позивач* – *відповідач*. В українській мові останні не мають широкого спектру синонімічного ряду, а також відсутня різниця при використанні даних термінів при повторному зверненні до суду. В англійській системі права існує певна різниця між такими виразами: *the plaintiff* – *the defendant* та *the appellant* – *the respondent*. В першому випадку, ми маємо на увазі *позивача* та *відповідача*, стосовно яких ведеться справа. За незадовільного рішення стосовно *позивача* чи *відповідача*, відповідна особа може подати апеляційний позов до суду вищої інстанції. За повторного розгляду справи стосовно тих же учасників в англійському законодавчому документі буде використано термінологічну пару у відповідності *the appellant* – *the respondent*.

<p>(5) Згідно із розпорядженням Новоушицького селищного голови від 22 січня 2018 року №20 Федько Ілону Борисівну звільнено з посади державного реєстратора для виконання повноважень державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців юридичного відділу Новоушицької селищної ради, за згодою сторін, з 31 січня 2018 року (а.с.59).</p>	<p>(5a) According to the order of Nova Ushytsia settlement chairman of January 22, 2018 No. 20 Ilona Borysivna Fedko was fired from the position of the state registrar to perform the powers of real property rights state registration and their encumbrances and legal entities and individual entrepreneurs state registration of the legal department of Nova Ushytsia settlement council, by agreement of the parties, from January 31, 2018 (c.f. 59).</p>
---	---

За наявності у ТО виразів-кліше, їх передача на МП зазвичай здійснюється за допомогою **калькування**. Розглянемо дану перекладацьку трансформацію детальніше на прикладі: *згідно із розпорядженням* – *according to the order*, *виконання повноважень* – *to perform the powers*, *нерухоме майно* – *real property*, *державна реєстрація* – *state registration*, *юридичний відділ* – *the legal department* а також таких виразів, як *селищний голова* – *settlement chairman*, *селищна рада* – *settlement council*.

Лексична перекладацька трансформація – **лексична модуляція** також наявна у наведеному прикладі стосовно виразу *фізична особа-підприємець*, який відтворено у МП, як *individual entrepreneurs*. Тобто, у МО вираз вжито у вузькому значенні, а при перекладі було використано поняття із ширшим значенням лексичної одиниці, оскільки слово *фізичний* у ТП відсутнє.

Аналізуючи поданий фрагмент на наявність лексичних особливостей, ми виокремимо використання в ньому кліше. Як у ТО, так і у ТП ми маємо приклад безособового кліше: *звільнено з посади* – *was fired from the position*, який переданий на МП за допомогою **калькування**. Також, наявний широкий спектр

використання двокомпонентних та полікомпонентних кліше. Серед двокомпонентних можна виділити наступні приклади: *виконання повноважень* – *to perform the powers*, *нерухоме майно* – *real property*, переклад яких здійснено із використанням **еквіваленту**; полікомпонентні – *згідно із розпорядженням* – *according to the order*, *державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців* – *legal entities and individual entrepreneurs state registration*, *за згодою сторін* – *by agreement of the parties*. Переклад останніх здійснено із застосуванням **калькування**.

Характерною особливістю даного фрагменту є використання загальноживаної лексики спеціального значення, серед яких такі слова, як: *розпорядження* – *order*, *згода* – *agreement*, *сторона* – *party*, які перекладені з використанням **лексичної модуляції**, а також *реєстрація* – *registration*, яке передане на МП за допомогою **транскодування**. Також, не є винятком використання спеціальної юридичної лексики, а саме юридичних понять: *повноваження* – *the powers*, *нерухоме майно* – *real property*, *обтяження* – *encumbrances*, *юридична особа* – *legal entity*, які відтворені у МП за допомогою **еквіваленту**, та вираз *фізична особа-підприємець* – *individual entrepreneurs*, до якого була застосована **лексична модуляція**.

Оскільки, текстам законодавчого характеру притаманне використання скорочень, нам варто розглянути приклад, який використано у даному фрагменті, а саме скорочення *а.с.*. Для правильної інтерпретації даного скорочення потрібно бути компетентним у юридичній галузі та бути усвідомленим стосовно скорочень такого типу. Повною формою відповідного скорочення у МО виступає вираз *аркуш справи*, який ми передали у ТП, як *case file* та застосували відповідне скорочення – *с.ф.*

Згідно проведеного аналізу ТО та ТП на лексичному рівні з'ясувалося, що переклад за допомогою **еквіваленту** складає лише 30%, в той час як на трансформації припадає 70%, серед яких **калькування** становить 35%, **лексична модуляція** – 28%, **адаптивне транскодування** – 7%.

2.2. Передача морфологічних особливостей юридичного тексту

Досліджувати юридичний дискурс та його структуру та особливості необхідно комплексно, звертаючи увагу на різні мовні рівні. Точніше кажучи, враховувати особливості лексичного рівня, який ми уже розглянули у попередньому підрозділі, а також охарактеризувати граматичні особливості юридичного тексту. Як відомо, граматичні особливості мови потрібно розглядати з двох рівнів: морфологічного та синтаксичного.

За словами М.П. Кочерган, – «Морфологічний рівень – це система механізмів мови, яка забезпечує побудову словоформ та їх розуміння. Морфологія як наука вивчає структуру значеннєвих одиниць мови, які за протяжністю не перевищують словоформу» [15, с. 243]. Саме морфологічні особливості юридичного тексту ми розкриємо у даному підрозділі. Досліджуючи даний рівень у теоретичній частині нашої роботи, ми зазначали такі особливості морфологічного рівня: переважне використання іменників; словосполучень із типом зв'язку керування; використання прикметника як одного зі складників терміну. При розгляді ТО та ТП ми виконаємо аналіз стосовно саме цих характерних ознак.

<p>(6) 17 грудня 2020 року в процесі юридичної консультації було з'ясовано, що ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» всупереч встановленого законом порядку здійснило за собою державну реєстрацію права власності на нерухоме майно, що знаходиться в селі Антонівка, Новоушицького району, Хмельницької області, та яке належить в якості</p>	<p>(6a) On December 17, 2020 it was found out in the course of legal consultation that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out the property right state registration to the real estate, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, and being a property share belongs to all members of Maiak company. The</p>
--	--

<i>майнового паю усім членам КСП «Маяк».</i>	<i>registration had been carried out contrary to the order established by the law.</i>
--	--

З огляду на застосовані граматичні перекладацькі трансформації, при виконанні перекладу даного фрагменту було застосовано: трансформацію **додавання, заміни частин мови та лексичної модуляції**. Також при перекладі були застосовані такі трансформації, як **членування речення та синтаксична перестановка**. Проте, вони характерні не для морфологічного рівня мови, а для синтаксичного, розбір якого ми виконаємо у наступному підрозділі. Розглянемо детальніше застосовані перекладацькі трансформації.

Виконуючи переклад складеного дієслівного присудка безособового речення *було з'ясовано*, ми застосували трансформацію **додавання підмета**, а саме додали формальний підмет у ТП – *it was found out*. При передачі виразу *нерухоме майно, що знаходиться* було застосовано **лексичну модуляцію** за допомогою додавання в ТП *...за адресою...*, що само собою розуміється у вирізі оригіналу. Таким чином, ми отримали переклад – *the real estate, located at the address*.

Трансформація стосовно **зміни частин мови** застосована у виразі *...належить в якості майнового паю....*. Здійснюючи переклад цього виразу прислівник *в якості* був переданий на МП такою частиною мови, як сполучник *being* і отримали в результаті: *...being a property share belongs to....* Трансформація **зміни частини мови** також застосовується у словосполученні *державна реєстрація*, при перекладі якої прикметник *державна* було передано на МП за допомогою іменника *state*. Тому дане словосполучення в ТП уже складається із двох іменників *state registration*.

Аналізуючи даних фрагмент судового рішення на наявність словосполучень, нашим завданням буде підрахувати статистику та переконатися, що в законодавчих текстах дійсно переважно використовуються словосполучення із типом зв'язку – керування. Такі словосполучення, як

юридична консультація – *legal consultation*, встановлений порядок – *established order*, державна реєстрація – *state registration*, нерухоме майно – *real estate*, майновий пай – *property share* презентують узгоджений тип зв'язку та перекладені за допомогою **дослівного перекладу**. Як бачимо подані приклади словосполучень репрезентують двокомпонентне словосполучення із поєднання прикметника та іменника, як і у всіх словосполученнях із узгодженим типом зв'язку. А от прикладами словосполучень із типом зв'язку керування є такі двокомпонентні словосполучення:

- із поєднанням іменника з іменником – *право власності* – *property right*;
- із поєднанням дієслова та іменника – *здійснило реєстрацію* – *had carried the state registration*, *належить членам* – *belongs to members*;
- із поєднанням прикметника та іменника – *встановлений законом* – *established by the law*, при передачі яких на МП застосовувалися трансформації **калькування** та **лексичної модуляції**. Згідно наведених прикладів у відношенні словосполучення із типом зв'язку узгодження та словосполучення із типом зв'язку керування складають відповідно 5:4.

Стосовно згаданих словосполучень із типом зв'язку – узгодження, ми можемо їх також охарактеризувати стосовно іншої особливості морфологічного рівня, а саме використання прикметника як одного зі складників терміну.

Наступна характерна ознака, виявлена при аналізі цього прикладу, – переважне використання іменників, яке у результаті також відображено у відношенні. Тож, перерахуємо таку частину мови, як іменник та зробимо співвідношення порівняно з іншими частинами мови, а саме числівниками, прикметниками, дієсловами, займенниками, сполучниками та прийменниками. Використанні іменники: *грудень, рік, процес, консультація, ФГ, «Чернишова Івана Гавриловича», закон, порядок, реєстрація, право, власність, майно, село Антонівка, район, область, пай, член, підприємство «Маяк»*. В україномовному прикладі відношення іменників до інших частин мови становить 22:27 відповідно.

Розглянемо ту саму ознаку у ТП. В наведеному прикладі ми виділили такі іменники: *December, course, consultation, farm, household, Chernyshova Ivana Havrylovycha, property, right, registration, estate, address, Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, share, members, Maiak company, order, law*. В англomовному прикладі, тобто в ТП співвідношення іменників до інших частин мови становить 28:43 відповідно.

<p>(7) <i>Окрім того, зазначає що позивач був членом КСП «Маяк», особисто головував на зборах власників майнових паїв с.Антонівка, отримував кошти від реалізації майна та особисто придбав у власність частину майна та транспортних засобів.</i></p>	<p>(7a) <i>In addition, he stated that the plaintiff was a member of Maiak company, was personally a chairman of the meeting of property shares owners in Antonivka village, received funds from the sale of property and personally acquired part of the property and vehicles to his property.</i></p>
--	--

В цілому речення перекладене за допомогою **калькування**, проте з огляду на використання граматичних перекладацьких трансформацій на морфологічному рівні при перекладі застосовувалися: трансформація **додавання підмета, лексичної модуляції та конверсії**.

Додавання, як один з видів перекладацької трансформації, ми застосували стосовно підмета, який відсутній у головному реченні: *Окрім того, зазначає що...* – *In addition, he stated....* Дане речення в ТО пов'язане із попереднім, і оскільки мова йдеться про представника відповідача, в ролі підмета ми використали займенник *he*.

Трансформація **лексичної модуляції** використана у виразі *у власність* – *to his property*, а саме у передачі присвійного займенника *his*, що зумовлено особливостями англійської мови. Також дана трансформація була застосована при перекладі виразу вихідного тексту (далі ВТ), а саме аббревіатури *КСП*, яка розшифровується як *Колективне сільськогосподарське підприємство*, яку ми

передали на МП, як *the company*. **Лексична модуляція** застосована також у випадку передачі на МП виразу *транспортні засоби*, яке звучить як *vehicles*.

Стосовно **заміни частин мови**, ця граматична перекладацька трансформація застосована в даному прикладі у двох випадках: у перекладі словосполучення та присудка. Розглянемо її застосування детальніше. У словосполученні *майнові паї* відбувається узгодження прикметника з іменником, проте на МП дане останнє було передане за допомогою двох іменників, а саме *property shares*. У реченні *позивач...головував...* дієслівний присудок передано на МП за допомогою складеного іменного присудка – *the plaintiff... was a chairman....*

Оскільки ми зацікавлені у підтвердженні теорії про перевагу певного типу зв'язку у словосполученнях, виокремимо наявні словосполучення у вищенаведеному фрагменті та проаналізуємо тип зв'язку у них. Наприклад, у наступних словосполученнях ми можемо спостерігати такий тип зв'язку, як керування, а їх переклад виконано із використанням **лексичної модуляції**:

- поєднання іменника з іменником – *член підприємства* – *a member of the company*, *збори власників* – *the meeting of property shares owners*, *реалізація майна* – *the sale of property*, *частина майна та транспортних засобів* – *part of the property and vehicles*;

- поєднання дієслова з іменником – *придбати у власність* – *acquired to his property*.

Тип узгодження простежується у таких словосполученнях, як *майновий паї* – *property shares*, *транспортний засіб* – *vehicle*. З наведених прикладів зобразимо використання різних типів підрядного зв'язку у словосполученнях відповідно 5:2.

Як нам уже відомо, юридичні тексти характеризуються переважним використанням іменників. Розглянемо цю характерну ознаку на вищеподаному прикладі. Серед іменників використаних у ТО є: *позивач, член, КСП, «Маяк», збори, власники, паї, село Антонівка, кошти, реалізація, майно, власність,*

частина, засіб. З наведених прикладів відношення використання іменників до інших частин мови в ТО складає 16:17 відповідно.

Проаналізуємо стосовно тієї ж ознаки ТП. Отже, іменниками, які були використанні під час перекладу, є: *addition, plaintiff, member, company, «Maiak», chairman, meeting, property, shares, owners, Antonivka village, funds, sale, vehicles*, а їх відношення до інших частин мови складає 17:30 відповідно.

<p>(8) <i>Тобто, суд приходить до висновку, що ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» набуло у порядку не забороненому законом право власності на майнові паї, при виділенні яких в натурі останньому передані вищевказані господарські будівлі.</i></p>	<p>(8a) <i>Thus, the court concludes that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household acquired the right of property shares ownership in the manner allowed by law, in the allocation of which in kind the above outbuildings were transferred to the latter.</i></p>
--	---

Розглядаючи граматичні трансформації, застосовані при перекладі ВТ, виділимо наступні: **лексична модуляція, заміна частин мови та антонімічний переклад.**

Перекладацька трансформація **лексичної модуляції** застосована при перекладі виразу *суд приходить до висновку*, який ми передали на МП, як *the court concludes*. При виконанні даного перекладу ми зберегли значення виразу з ТО та застосували його у МП завдяки логічному розвитку.

Розкриваючи суть застосованої при перекладі даного фрагменту трансформації стосовно **заміни частини мови**, ми можемо говорити про наступні випадки: словосполучення з узгодженим типом зв'язку *майновий май*, який складається із прикметника та іменника, відтворено у МП за допомогою двох іменників – *property share*. Також, за допомогою даної трансформації ми передали дієприкметник з ТО за допомогою пасивної конструкції дієслова у ТП: *передані – were transferred*.

Антонімічний переклад, який не є характерною перекладацькою трансформацією для текстів юридичного дискурсу, ми змогли вдало застосувати при перекладі виразу даного речення. Наприклад, вираз *у порядку не забороненому законом* ми передали на МП антонімічно, а саме *in the manner allowed by law*, змінивши заперечення відповідним позитивним значенням.

Першочергово при розгляді наведеного прикладу, ми проаналізуємо наявні у ньому словосполучення та тип зв'язку між ними для підтвердження зазначених характерних ознак у теоретичному матеріалі. Прикладами двокomпонентних словосполучень із типом зв'язку – керування у даному фрагменті виступають словосполучення з:

- поєднанням іменника з іменником – *право власності – right of property shares ownership*;
- поєднання дієслова та іменника – *приходить до висновку – concludes*;
- поєднання прикметника та іменника – *не заборонений законом – allowed by law*;
- поєднання іменників за допомогою прийменника – *виділення в натурі – allocation in kind*.

Тип узгодження простежується у наступних прикладах: *не заборонений порядок – allowed manner*, *майновий пай – property shares*, *вищевказані господарські будівлі – the above outbuildings*. У відношенні їх статистика складає 4:3. Перекладацька трансформація застосована при передачі згаданих словосполучень на МП – *лексична модуляція*.

Характерна ознака юридичного тексту – значне використання іменників. Розглянемо їх використання у вищенаведеному прикладі та сформуємо відповідну статистику. У ВТ згадуються такі приклади, необхідної для нас частини мови: *суд, висновок, ФГ, «Чернишова Івана Гавриловича», порядок, закон, право, власність, пай, виділення, натура, будівля*, а це становить їх відношення до інших частин мови 13:18 відповідно.

В англomовному варіанті ми можемо виділити такі приклади іменників, як: *court, Farm, Household, «Chernyshova Ivana Havrylovycha», right, property, shares,*

ownership, manner, law, allocation, kind, outbuildings, що складає відносно інших частин мови співвідношення: 15:23.

<p>(9) <i>Відповідно до частини першої статті 4 ЦПК України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів.</i></p>	<p>(9a) <i>In accordance with the part one of Article 4 of the Code of civil procedure of Ukraine, every person has the right in the manner prescribed by this Code to file the court to protect their rights, freedoms or legitimate interests having undergone violation, no-recognition or dispute.</i></p>
---	--

Аналізуючи речення стосовно застосованих граматичних перекладацьких трансформацій, виділимо наступні: **заміна частин мови, лексична модуляція та додавання.**

Розглянемо першу застосовану трансформацію, а саме **заміну частин мови**. У даному прикладі відбулася заміна прикметника у складі аббревіатури на іменник у ТП, а саме в межах аббревіатури ЦПК слово *процесуальний* ми передали на МП за допомогою іменника *procedure*. Для цього прикладу також характерне застосування **лексичної модуляції**. **Заміна частин мови** використана з відповідною заміною прикметників на іменник у виразі *...порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів*, а саме *...rights, freedoms or legitimate interests having undergone violation, no-recognition or dispute*. Також в останньому виразі можна описати ще одну перекладацьку трансформацію, а саме **додавання**. Оскільки здійснивши трансформацію стосовно замін, ТП вимагав використання додаткового слова для позначення дії, саме тому виконуючи переклад ми додали дієприслівник *having undergone*.

Ще один приклад застосування трансформації **заміни частин мови** простежується при аналізі наступного виразу в ТО та ТП: *відповідно до* – *in accordance with*. У ТО вжито прислівник у поєднанні з прийменником, який ми

передали на МП за допомогою додавання ще одного прийменника, а також зміни основного слова на іменник.

Здійснивши аналіз речення на застосовані трансформації, варто звернути увагу на наявні у ньому словосполучення та відтворити їх статистику для підтвердження характерної ознаки, поданої у першому розділі нашого дослідження.

Отже, серед словосполучень використаних у вищезгаданому прикладі, ми можемо виділити двокомпонентні словосполучення із тип зв'язком керування, а саме:

- поєднання іменника з іменником – *захист прав, свобод, інтересів – to protect their rights, freedoms, interests;*
- поєднання прикметника та іменника – *встановлений Кодексом – prescribed by this Code;*
- поєднання дієслова та іменника за допомогою прийменника –, *звернутися до суду – to file the court.*

А у наступних прикладах ми спостерігаємо узгоджений зв'язок: *частини першої – the part one, статті четвертої – Article four, в встановленому порядку – in the prescribed manner, порушені, невизнані, оспорювані права, свободи, інтереси – rights, freedoms, interests having undergone violation, no-recognition or dispute, законні інтереси – legitimate interests.* Вони співвідносяться 3:5 відповідно.

Наступним етапом аналізу наданого прикладу буде розгляд використання іменників як у ТО, так і в ТП. В україномовному прикладі юридичного документу наявне використання таких іменників: *частина, стаття, ЦПК, Україна, особа, право, порядок, Кодекс, суд, захист, права, свободи, інтереси,* що у співвідношенні до інших частин мови становить 13:19 відповідно.

У ТП ми можемо виділити використання таких іменників, як: *accordance, part, Article, Code, procedure, Ukraine, person, right, manner, court, rights, freedoms, interests, violation, no-recognition, dispute.* Статистика використання іменників по відношенню до інших частин мови становить відповідно 17:30.

<p>(10) 23 грудня 2013 року Державний реєстратор прийняв рішення про відмову в державній реєстрації прав та їх обтяжень № 9363198 з посиланням на те, що документ, який, відповідно до вимог законодавства, засвідчує прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта позивач не надав.</p>	<p>(10a) On December 23, 2013 the State Registrar decided to reject the state registration of rights and their encumbrances No. 9363198 with reference to the fact that the plaintiff did not provide the document that certifies the commissioning of the completed facility in accordance with the requirements of the law.</p>
---	---

Речення в цілому передане на МП способом *калькування*. Серед застосованих граматичних перекладацьких трансформацій здійснених під час передачі ТО на МП виокремимо наступні: трансформацію *лексичної модуляції*, *додавання*, *заміни частин мови* та *синтаксичної перестановки*.

Детальніше перекладацьку трансформацію *лексичної модуляції* ми можемо розглянути у виразі *прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта*, оскільки ми передали інформацію на МП із заміною певних компонентів ТО із логічно пов'язаним значенням. Ця трансформація застосована також при перекладі виразу *прийняв рішення* – *decided*.

Наступною граматичною перекладацькою трансформацією є *додавання*. Детальніше застосування даної трансформації ми можемо розглянути на прикладі з *посиланням на те*, при передачі якого на МП ми додали іменник *fact* для забезпечення особливості мови. В результаті трансформації *додавання* ми отримали вираз – *with reference to the fact*.

Для виразу *відповідно до* – *in accordance with* характерна трансформація *заміни частини мови*, оскільки прислівник у ТО ми замінили іменником у ТП. Яскравий приклад останньої згаданої граматичної перекладацької трансформації простежується у словосполученні *рішення про відмову*. У МО словосполучення

складається із двох іменників у поєднанні із прийменником, а от у МП ми його відтворили за допомогою дієслова *decided to reject*.

Проаналізувавши цей фрагмент на наявність у ньому словосполучень, відобразимо типи зв'язку між ними. У словосполученнях із зв'язком керування ми бачимо:

- поєднання іменника з іменником – *реєстрація прав та обтяжень* – *registration of rights and encumbrances*, *вимоги законодавства* – *the requirements of the law*, *прийняття об'єкта* – *the commissioning of the facility*;
- поєднання двох іменників за допомогою прийменника – *рішення про відмову* – *decided to reject*, *прийняття в експлуатацію* – *certifies the commissioning*;
- поєднання прикметника та іменника – *закінченого будівництвом* – *the completed facility*.

Більшість згаданих словосполучень перекладені за допомогою **лексичної модуляції**. Тип узгодження є у словосполученнях: *державний реєстратор* – *the state registrar*, *державна реєстрація* – *the state registration*. Підсумуємо статистику використання різних типів зв'язку у словосполученнях стосовно останнього фрагменту, що складає 6:2.

З огляду на переважне використання іменників у юридичних текстах, у даному фрагменті ТО ми виділимо наступні: *грудень*, *рік*, *реєстратор*, *рішення*, *відмова*, *реєстрація*, *право*, *обтяження*, *посилання*, *документ*, *вимоги*, *законодавство*, *прийняття*, *експлуатація*, *будівництво*, *об'єкт*, *позивач*. У даному фрагменті співвідношення до інших частин мови становить 17:23 відповідно.

Стосовно ТП ми можемо виокремити наступні використанні іменники: *December*, *state*, *registrar*, *registration*, *rights*, *encumbrances*, *reference*, *fact*, *plaintiff*, *document*, *commissioning*, *facility*, *accordance*, *requirements*, *law*. Співвідношення англomовних іменників до інших частин мови складає відповідно 16:33.

(11) <i>Тому суд не може зобов'язати здійснити державну реєстрацію права за обставин, коли достеменно не встановлено, що усі подані документи є належним чином оформлені, а усі етапи їх перевірки – завершені.</i>	(11a) <i>Therefore, the court cannot oblige to perform the state registration of right in circumstances when it is not established that all submitted documents are properly executed, and all stages to verify them are completed.</i>
---	---

Заміна частин мови, лексична модуляція та додавання – трансформації використані при перекладі речення стосовно розгляду на морфологічному рівні.

Трансформація **заміни частини мови** відтворена у заміни іменника в ТО дієсловом у ТП, а саме *етапи їх перевірки – stages to verify them*. Також у вищенаведеному фрагменті присутній попередньо проаналізований вираз – *державна реєстрації – the state registration*, при перекладі якого також застосовано трансформацію **заміни частини мови**, а саме прикметник ТО передано іменником у ТП.

Перекладацька трансформація **лексичної модуляції** використана у реченні при перекладі виразу *належним чином*. При передачі якого на МП ми застосували логічно-пов'язане із виразом оригіналу поняття, яке не втрачає значення при перекладі – *properly*.

А от трансформацію **додавання** застосовано при передачі безособового виразу ТО *не встановлено* використовуючи формальний підмет *it* у МП, отримавши в результаті вираз *it is not established*.

Для підтвердження характерної особливості юридичних текстів згаданої у теоретичній частині, а саме переважне використання словосполучень із типом зв'язку керування, проведемо аналіз у цьому реченні.

Серед наявних в реченні словосполучень, ми можемо віднести до двокомпонентних словосполучень із типом зв'язку керування такі:

- із поєднанням дієслова та іменника – *здійснити реєстрацію – to perform the state registration*;

- із поєднанням іменника та іменника – *реєстрація права* – *registration of right*, *етапи перевірки* – *stages to verify*.

А тип узгодження простежується у наступних словосполученнях: *державна реєстрація* – *the state registration*, *подані документи* – *submitted documents*, *оформлені документи* – *executed documents*, *належним чином* – *properly*, *завершені етапи* – *completed stages*. Переважна кількість словосполучень передана на МП за допомогою *лексичної модуляції*, а співвідношення використаних словосполучень складає 3:4 відповідно.

Підтверджуючи теорію переважного використання іменників по відношенню до інших частин мови у юридичних документах, ми можемо виокремити такі іменники у ТО: *суд*, *реєстрація*, *право*, *обставини*, *документи*, *чин*, *етапи*, *перевірка*, які складають відношення до інших частин мови 8:22 відповідно.

В ТП ми маємо такі використані іменники: *court*, *state*, *registration*, *right*, *circumstances*, *documents*, *stages*, співвідношення яких до інших частин мови складає відповідно 7:27.

Серед проаналізованих речень ми намагалися підтвердити надану теорію стосовно переважного використання словосполучень із типом зв'язку керування у юридичних текстах. З вищенаведених прикладів ми можемо поглянути на статистику використання таких словосполучень по відношенню до словосполучень із узгодженим типом зв'язку. Серед згаданих прикладів загальна кількість словосполучень із типом зв'язку керування становить 25 (54%), серед яких словосполучення із поєднанням іменника з іменником складає 50%, прикметника з іменником – 17%, дієслова та іменника – 17%, двох іменників за допомогою прийменника – 12%, дієслова з іменником за допомогою прийменника – 4%. Кількість словосполучення із узгодженим типом зв'язку в наведених прикладах – 21 (46%).

У теоретичному матеріалі характерною рисою юридичної документації є також переважне використання іменників по відношенню до інших частин мови. При виконанні аналізу наданих прикладів ми зробили вибірку використаних

іменників та з'ясуємо зараз який відсоток використання іменників наявний у вищезгаданих прикладах. Тож загальна кількість іменників використаних в ТО становить 89 (41%), а кількість інших використаних частин мови, включаючи дієслова, прикметники, прислівники, числівники, сполучники, прийменники, частки – 126 (59%). Стосовно ТП, у ньому налічуються 100 (35%) іменників та 186 (65%) слів, які належать до інших частин мови.

Поглянувши на відсоткові показники ми дійсно переконуємось у наданому теоретичному стосовно переважного використання іменників порівняно із іншими частинами мови та словосполучень із типом зв'язку керування, проте більшою мірою такі ознаки характерні для МО, а не для МП.

2.3. Передача синтаксичних особливостей юридичного тексту

З попереднього підрозділу нам уже відомо, що граматичні особливості тексту можна дослідити на двох рівнях, а саме морфологічному, який ми уже розглянули, та синтаксичному. Саме на останньому згаданому рівні ми зосередимось у даному підрозділі.

М.П. Кочерган визначає синтаксичний рівень так: «Синтаксичний рівень – система механізмів мови, яка забезпечує творення мовленнєвих одиниць» [15, с. 248]. Також мовознавець зазначає, що синтаксис вивчається у двох аспектах – синтаксис частин мови та синтаксис речення. Синтаксис частин мови вивчає можливості сполучення слів, спосіб сполучуваності та відношення між ними. Характеризуючи синтаксис речення, М.П. Кочерган має на увазі опис внутрішньої структури, комунікативного типу речення, синонімічних перетворень [15, с. 248-249].

У першому розділі нашої роботи ми зазначали особливості юридичних текстів стосовно синтаксичного рівня мови. Саме тому на основі поданого теоретичного матеріалу ми виконаємо аналіз нижче вказаних речень.

<p>(12) <i>За таких обставин, позовні вимоги про визнання дій державного реєстратора Корюк Т. В. з винесення рішення № 9363198 від 23.12.2013 року протиправними, визнання незаконним та скасування рішення про відмову у державній реєстрації права власності № 9363198 від 23.12.2013 року є обґрунтованими.</i></p>	<p>(12a) <i>In these circumstances, the claims on the recognition of the state registrar actions, T.V. Koriuk based on the decision No. 9363198 of December 23, 2013 illegal and revoking the decision on the rejection of property rights state registration No. 9363198 of December 23, 2013 are justified.</i></p>
--	---

Речення передане на МП за допомогою *калькування*, однак для передачі окремих компонентів був застосований переклад за допомогою *еквіваленту*. Його застосування простежується у наступних прикладах:

- *позовні вимоги – the claims;*
- *винесення рішення – the decision;*
- *визнання дій ... протиправними, визнання незаконним – recognition of the ... actions ... illegal.*

При перекладі даних виразів ми передали логічний розвиток значення, замінивши вирази із ТО логічно-пов'язаними виразами у МП.

Однією з характерних особливостей юридичного тексту на синтаксичному рівні є переважне використання іменних складених присудків порівняно із дієслівними. У вищевказаному прикладі ми дійсно можемо простежити дану особливість, оскільки ми маємо справу зі складним іменним присудком, який виражений дієсловом-зв'язкою та іменної частини у ролі прикметника: *є обґрунтованими – are justified*. Також можна вказати, що дане речення поширеним однорідними членами речення, а саме: *вимоги про визнання ... протиправними, визнання незаконним та скасування рішення – claims on the recognition of the actions ... illegal and revoking the decision*, для перекладу якого використано трансформацію *лексичної модуляції*.

Юридичний дискурс характеризується використанням повних структур для передачі логічного зв'язку умови або причини. Вираз *за таких обставин* в МО та *in these circumstances* у МП є яскравим прикладом логічного зв'язку причини, значення якої впливає за контекстом з попереднього речення. Трансформація застосована для передачі цього зв'язку – *калькування*.

За структурою дане речення просте та поширене, а також воно є розповідним стосовного комунікативного типу.

На синтаксичному рівні розподіл словосполучень відбувається за кількістю компонентів. Виділяють двокомпонентні, трикомпонентні та полікомпонентні словосполучення. У реченні над яким ми здійснюємо аналіз є полікомпонентне словосполучення, наприклад: *державна реєстрація права власності – the property rights state registration*, яке у МО складається із поєднання прикметника з трьома іменниками, а у МП словосполучення у своєму складі має лише іменники. Серед трикомпонентних словосполучень ми можемо виокремити таке: *визнання дій протиправними – recognition of the actions ... illegal*, яке я у МО, так і у МП поєднує в собі комбінацію двох іменників з прикметником. Стосовно двокомпонентних словосполучень, у даному реченні наявні практично лише у ТО, наприклад, у поєднанні прикметника та іменника: *позовні вимоги – the claims*, *державний реєстратор – the state registrar*, а також наявне словосполучення з поєднанням двох іменників: *винесення рішення – based on the decision*.

<p>(13) <i>Судами попередніх інстанцій встановлено, що 26.07.2013 року представник позивача звернувся до Реєстраційної служби Кременчуцького міського управління юстиції Полтавської області з заявою про державну реєстрацію прав та їх</i></p>	<p>(13a) <i>The courts of previous resort found that the plaintiff's representative filed with an application on the state registration of rights and their encumbrances (on property rights) under registration number 2199073 to the Registration Service of the Kremenchuk</i></p>
--	---

<i>обтяжень (щодо права власності) за реєстраційним номером 2199073.</i>	<i>City Department of Justice of Poltava region on July 26, 2013.</i>
--	---

Переклад речення в цілому здійснено за допомогою калькування. Однак, під час перекладу були застосовані також певні граматичні перекладацькі трансформації на синтаксичному рівні при перекладі ВТ на МП. Серед застосованих трансформації є: **заміна членів речення при перекладі** та **синтаксична перестановка**.

Аналізуючи перекладацьку трансформацію **заміни членів речення**, ми зауважимо, що в реченні, над яким ми здійснюємо аналіз, представлено найбільш вживану трансформацію, а саме **заміну головних членів речення**. Як ми уже з'ясували головна частина даного речення представлена лише присудком, а також зазначимо, що це речення поширене додатком. При перекладі ТО на МП ми передали додаток ВТ підметом у ТП: *Судами попередніх інстанцій встановлено – The courts of previous resort found.*

Застосування трансформації **синтаксичної перестановки** ми розглянемо на перекладі підрядної частини. Особливість даної трансформації – різниця у використанні теми та реми в українській та англійській мовах. Для україномовних текстів, зокрема юридичних, рема (відносно нова інформація) подається в кінці речення, а тема (відносно відомі факти) зазначаються на початку речення. В англійських текстах використання теми та реми здійснюється з точністю навпаки. Цю особливість ми застосували при перекладі даного речення, а саме рему, яка в ТО знаходиться в кінці речення стосовно заяви, яка була подана до суду позивачем: *представник позивача звернувся ...з заявою...*, у ТП ми переставили практично на початок підрядного речення: *plaintiff's representative filed with an application*. Виконавши дану **синтаксичну перестановку** ми зберегли точність інформації ТО та передали особливості подачі інформації у ТП.

Виконуючи аналіз даного речення на синтаксичному рівні, ми маємо за необхідне звернути увагу на певні особливості. Оскільки фахівцю юридичної

галузі важливо висловити свою думку одним реченням, зазначивши усі умови, причини чи наслідки, у текстах юридичних документів спостерігається часте використання складнопідрядних речень. Саме ця особливість ускладнює розуміння тексту пересічним громадянином, проте відрізняє юридичний текст від усіх інших. Перед нами зразок складнопідрядного речення, в якому ми маємо підрядне з'ясувальне речення. Саме цей тип підрядної частини ми можемо зазначити через використання сполучника підрядності *що*. Головна частина представляє приклад односкладного речення, оскільки граматична основа складається лише з присудка.

Одними з головних характеристик тексту юридичного дискурсу є його безособовість, логічність та послідовність. У вищеподаному прикладі ми бачимо яскравий доказ цих ознак, оскільки в головній частині речення використано саме безособовий присудок, а логічність та послідовність передається за допомогою підрядного зв'язку. Так, як структура юридичних документів МО та МП схожі, нашим завданням було зберегти ці характерні ознаки при передачі ТО на МП.

У теоретичній частині ми з'ясували, що для синтаксичного рівня важливо розглянути також розглянути словосполучення, що використовуються у ТО, а саме проаналізувати їх стосовно кількості компонентів. У останньому прикладі ми можемо виокремити наступні словосполучення:

- трикомпонентні, які представляють комбінацію прикметника з двома іменниками, наприклад: *суди попередніх інстанцій* – *The courts of previous resort*, *міське управління юстиції* – *City Department of Justice*, *державна реєстрація прав* – *state registration of rights*;

- двокомпонентні, серед яких наявні комбінації прикметника та іменника, наприклад: *Реєстраційна служба* – *the Registration Service*, *реєстраційний номер* – *registration number*; а також поєднання за допомогою двох іменників, наприклад: *представник позивача* – *the plaintiff's representative*, *право власності* – *property rights*.

<p>(14) Як вбачається з матеріалів справи, листом № 4688 від 12.09.2013 року позивачем подано документ, що посвідчує речове право на земельну ділянку, а саме: державний акт на право постійного користування земельною ділянкою ЯЯ № 223558 від 20.10.2006 року.</p>	<p>(14a) <i>The plaintiff submitted a document certifying the real right to land, namely: the state act on the right of permanent use of land YAYA No. 223558 of October 20, 2006. It was seen in the letter No. 4688 of September 12, 2013 and later it is seen out of the case file.</i></p>
---	--

Виконуючи переклад ТО на МП, очевидно, що нам довелося застосувати певні граматичні трансформації, щоб не лише передати зміст, повноту та точність ТО, але й відтворити їх за правилами МП. Тож, у вищезгаданому фрагменті ми використали наступні трансформації: **заміна членів речення при перекладі, членування речення, додавання підмета та лексичної модуляції.**

Оскільки головне речення ТО за своєю структурою представлене односкладним, при передачі його на МП ми застосували трансформацію **заміни членів речення**, в результаті якої додаток МО був відтворений *позивачем подано на МП у ролі підмета the plaintiff submitted.*

При перекладі даного фрагменту, нам також довелося застосувати трансформацію **членування речення**. Певні підрядні частини були виокремленні в просте поширене речення, тобто застосовано **зовнішнє членування речення**. Наприклад:

Як вбачається з матеріалів справи, листом № 4688 від 12.09.2013 року...

It was seen in the letter No. 4688 of September 12, 2013 and later is seen out of the case file.

Про такі трансформації, як **додавання та лексичної модуляції** ми можемо говорити як на морфологічному рівні, так і на синтаксичному. Саме тому ми розглянемо їх застосування в вищенаведеному прикладі. Перекладацьку трансформацію **додавання** було використано при створенні формального підмета *it* при передачі безособового речення МО на МП. Наприклад: *як*

вбачається з матеріалів справи... – ...later it is seen out of the case file. Також у цьому ж виразі **додавання** застосоване за допомогою слова *later*, що підкреслює послідовний зв'язок подій.

Стосовно трансформації **лексичної модуляції**, вона застосована у даному фрагменті зі словосполученням *земельна ділянка*, яке ми передали на мову перекладу за допомогою слова *land* повністю зберігаючи при цьому значення оригіналу.

Аналізуючи даний фрагмент, важливо також зазначити тип речення представлений у ТО. Більшість речень юридичних документів за своєю структурою складнопідрядні, оскільки фахівцю даної сфери потрібно передати основний зміст, умову, причину певної ситуації стисло та точно. Наведений приклад не є винятком та також характеризується використанням складнопідрядного речення. Підрядна частина демонструє підрядне означальне речення, тому що ця частина пояснює член головного речення, а саме додаток. Поєднання підрядної частини із головним реченням відбувається за допомогою сполучника *що*.

Головна частина демонструє односкладне речення, в якому граматична основа представлена лише присудком та яке поширене за допомогою додатків.

У реченні наявна характерна риса юридичного дискурсу, а саме використання повних структур для передачі логічного зв'язку. Цей зв'язок передає логічну сполучуваність із попередньо поданим матеріалом у ТО. Саме вираз *як вбачається з матеріалів справи – it is seen out of the case file* допомагає утворити логічну зв'язність даного фрагменту із попереднім.

Останній згаданий вираз також можна пов'язати із певними характерними рисами юридичного тексту, а саме використанням безособових речень та пасивної конструкції дієслова. Наприклад: *як вбачається – it is seen.*

Аналізуючи синтаксис даного речення, варто приділити увагу його мікрорівню, а саме рівню словосполучень. Серед використаних одиниць мікрорівня у реченні, ми можемо виділити наступні:

- двокомпонентні із поєднанням прикметника та іменника, наприклад: *речове право – the real right, земельна ділянка – land, державний акт – the state act*, а також поєднання двох іменників – *матеріали справи – the case file*;

- полікомпонентні, наприклад: *речове право на земельну ділянку – the real right to land, право постійного користування земельною ділянкою – the right of permanent use of land*.

<p>(15) У зв'язку із тим, що Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» здійснено за собою державну реєстрацію на нерухоме майно, яке включено до складу майнового паю, співвласником якого є, в тому числі, позивач, вказане свідчить про порушення його майнових прав, що, в свою чергу, надає правомочність суду для задоволення позову.</p>	<p>(15a) Due to the fact that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out the property right state registration to the real estate, which is included in the property share the co-owner of which is the plaintiff too. It indicates a violation of his property rights, which for its part, gives the court jurisdiction to meet the claim.</p>
--	--

З огляду на граматичні перекладацькі трансформації, а саме трансформації які застосовуються на синтаксичному рівні, при перекладі ТО на МП ми застосували такі: **заміна членів речення, заміна типу речення, членування речення та додавання.**

Використовуючи трансформацію **заміни членів речення**, ми застосували найбільш поширений варіант, а саме заміну серед головних членів речення – додаток ТО переданий підметом у ТП. *Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» здійснено... – Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out....*

У вищезгаданому прикладі, при передачі ТО на МП ми також **замінили тип речення** у ТП. Так, як у ТО ми маємо два блоки головних частин у поєднанні з підрядними, то у ТП ми ці блоки розділили на два окремі складнопідрядні

речення: *Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» здійснено ..., вказане свідчить про... – Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out... It indicates a* Також до цього ж прикладу ми застосували **зовнішнє членування речення**, оскільки в результаті у ТП не одне складне речення, а два, на відміну від ТО.

І останньою перекладацькою трансформацією, яку ми застосували при перекладі ТО, є **додавання**. Ця трансформація застосована при передачі виразу у зв'язку із тим... – *due to the fact*. Як бачимо **додавання** у цьому прикладі застосоване за допомогою слова *fact* у ТП.

За структурою дане речення можна охарактеризувати, як яскравий приклад складної синтаксичної конструкції, в якому є блок пов'язаний за допомогою безсполучникового типу зв'язку, а також кожна головна частина цього блоку пов'язана з іншими за допомогою підрядності. Виокремимо першу головну частину із належною їй підрядною: *Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» здійснено за собою державну реєстрацію на нерухоме майно, яке включено до складу майнового паю, співвласником якого є, в тому числі, позивач... – Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out the property right state registration to the real estate, which is included in the property share the co-owner of which is the plaintiff too... .* В даному випадку підрядна частина поєднується з головною за допомогою сполучника *яке* – *which* та представляє приклад підрядного означального. Та наступна головна частина із наявним зв'язком підрядності: *вказане свідчить про порушення його майнових прав, що, в свою чергу, надає правомочність суду для задоволення позову – It indicates a violation of his property rights, which for its part, gives the court jurisdiction to meet the claim.* У цьому блоці головна та підрядна частини поєднані за допомогою сполучного слова *що*, яке у МП передано за допомогою сполучника *which*. У ТО ми говоримо саме про сполучне слово, а не сполучник, оскільки ми можемо його замінити іменником з головної частини речення *порушення*.

Вищенаведений приклад не став винятком у використанні одного головного члена речення, а саме присудка, який за допомогою безособовості передає особливість юридичного тексту, його логічність та послідовність.

Також передача логічного та послідовного зв'язку збережена за допомогою використання повної структури, а саме мовного засобу – у зв'язку із – *due to the fact*.

У наведеному прикладі ми також простежили характерну ознаку юридичних документів, а саме застосування пасивної конструкції дієслова: *...нерухоме майно, яке включено... – the real estate, which is included*.

Стосовно розгляду наданого прикладу на мікрорівні, тобто на рівні словосполучень, ми можемо виокремити за кількістю компонентів наступні:

- двокомпонентні з поєднанням прикметника та іменника: *Фермерське господарство – Farm Household, майновий пай – property share*; з поєднанням двох іменників: *правомочність суду – the court jurisdiction, задоволення позову – to meet the claim*;

- трикомпонентні з поєднання прикметника із двома іменниками: *порушення майнових прав – violation of his property rights*;

- полікомпонентні: *державна реєстрація на нерухоме майно – the property right state registration*.

<p>(16) ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» внесло кошти за вказані будівлі майновому комітету, який у подальшому розподілив їх між власниками майнових сертифікатів.</p>	<p>(16a) <i>Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household contributed funds for these buildings to the property committee. The latter distributed them later among the property certificates owners.</i></p>
--	--

Розглянемо тип речення у ТО та ТП. В оригіналі судового рішення у нас представлений зразок звичайного складного речення із підрядним типом зв'язку, а саме підрядним означальним. А от у ТП ми бачимо певні зміни при передачі

ТО, оскільки тут у нас була застосована **трансформація членування речень**, а також **заміна типу речення**. Розглянемо застосовані трансформації детальніше. **Членування речення**, а саме **зовнішнє членування** було здійснено за допомогою поділу складнопідрядного речення оригіналу на два простих речення у ТП. Оскільки у ТО, як ми вже згадали, у нас речення із підрядним типом зв'язку, звідси впливає наступна трансформація – **заміна типу речення**. Тобто підрядна частина ТО була змінена на повне просте речення у ТП.

Оскільки для юридичного тексту характерне переважне використання іменних складених присудків, то і у даному реченні ми можемо простежити дану ознаку як у ТО, так і у ТП: *внесло кошти – contributed funds*.

Розглядаючи синтаксис даного речення на рівні словосполучень, тобто на мікрорівні, за кількістю компонентів ми можемо виділити наступні використанні словосполучення:

- двокомпонентні із поєднанням прикметника та іменника: *Фермерське господарство – Farm Household, вказані будівлі – these buildings, майновий комітет – the property committee;*

- трикомпонентні із поєднанням прикметника з двома іменниками: *власники майнових сертифікатів – the property certificates owners.*

Для того, щоб подати у юридичному тексті необхідну інформацію чітко, лаконічно та структуровано, необхідно отримуватися певного синтаксичного порядку слів у реченні. Як ми бачимо з вищеподаного прикладу, уся інформація та факти подані конкретно та змістовно, зазначаючи об'єкта виконання, саму дію та усі наступні наслідки. Оскільки перекладач не має права вносити зміни стосовно змісту речення, а може лише застосувати певні трансформації, щоб передати той самий текст повідомлення в ТП зі збереженими особливостями МП. Саме так ми застосували передачу ТО на МП з використанням певних перекладацьких трансформацій. Як ми уже згадали у даному фрагменті ми застосували такі трансформації, як: **членування речення**, **заміна типу речення**, а також **додавання**. Оскільки ми замінили підрядну частину речення ТО на просте речення у ТП, нам довелося сформулювати підмет на основі поданої

інформації у головній частині речення. Таким чином, у ТП у нас з'явився підмет *the latter*, що відноситься до *майнового комітету*.

<p>(17) Суд, заслухавши представника позивача та представників відповідача, з'ясувавши обставини, на які учасники справи посилаються, як на підставу своїх вимог і заперечень, безпосередньо дослідивши та оцінивши докази у справі, якими вони обґрунтовуються, встановив наступні фактичні обставини та зміст спірних правовідносин.</p>	<p>(17a) <i>The court established the following facts and content of the dispute after hearing the plaintiff's representative and the defendant's representatives, finding out the circumstances to which the parties refer, as the basis of their claims and objections, directly examining and evaluating the evidence in the case, by which they are substantiated.</i></p>
--	--

Речення перекладене способом **калькування**, проте на синтаксичному рівні застосувати ще такі граматичні перекладацькі трансформації, як: **лексичну модуляцію** та **синтаксичну перестановку**.

При перекладі ТО на МП трансформація **лексичної модуляції** була застосована в більшості під час перекладу словосполучень, і за допомогою даної трансформації ми замінили компонент МО логічно-пов'язаним з ним компонентом МП. Наприклад: *учасники справи – the parties, фактичні обставини – facts, зміст спірних правовідносин – the dispute*.

А от трансформація **синтаксичної перестановки** була застосована через особливість використання теми та реми у МО та МП. В ТО ми бачимо, що нова та найбільш важлива інформація, тобто рема, подана в кінці речення, що характерно для україномовних юридичних документів. Наприклад: *Суд ... встановив наступні фактичні обставини....* При перекладі речення здійснена перестановка реми у ТП на початок речення, тим самим відтворено особливості структури англійської юридичної документації, а також особливості

застосування реми та теми в англійській мові в цілому – *The court established the following facts*

Наведений приклад за своєю структурою представляє складне речення із використанням відокремленого дієприслівникового звороту, в якому застосовуються підрядні частини означення та з'ясування. Головна частина речення репрезентує приклад двоскладного речення, оскільки налічує як підмет, так і присудок.

Для дієприслівникового звороту в наведеному прикладі характерне використання однорідних членів речення. Наприклад, в ТО це простежується у словах *заслухавши..., з'ясувавши..., дослідивши та оцінивши...*, а у МП передано за допомогою таких конструкцій, як: *after hearing..., finding out..., examining and evaluating....*

Виконуючи аналіз даного фрагмента на мікрорівні, тобто аналізуючи його на рівні словосполучень, ми можемо виокремити за кількістю компонентів застосування таких словосполучень:

- двокомпонентні з поєднанням двох іменників: *представник позивача – the plaintiff's representative, представник відповідача – defendant's representatives, учасники справи – parties*; з поєднанням двох іменників за допомогою прийменника: *докази у справі – the evidence in the case*;

- трикомпонентні: *встановити фактичні обставини – to establish the facts, зміст спірних правовідносин – the content of the dispute*;

- полікомпонентні: *на підставі вимог і заперечень – the basis of the claims and objections*.

Задля збереження адекватності повідомлення та передачі особливостей МП було застосовано певні граматичні перекладацькі трансформації. Серед застосованих синтаксичних трансформацій ми можемо виокремити застосування таких: **заміни членів речення**, а саме заміна додатка підметом (30%), **зовнішнє членування речення** (30%), **додавання підмета** (20%) та **синтаксична перестановка** (20%).

Висновки до Розділу 2

Законодавчий текст – це правовий текст, який характеризується змістовністю, точністю, лаконічністю, конкретністю та вимагає дотримання цих вимог і при перекладу, однак щоб адаптувати ТО до МП із урахуванням усіх особливостей доводиться застосовувати перекладацькі трансформації.

Дослідження виконано з урахуванням лексичних та граматичних (морфологічних та синтаксичних) особливостей юридичних текстів та способів їх передачі на МП.

У ході написання роботи було перекладено україномовні судові рішення МП та здійснено аналіз наданого матеріалу на лексичному та граматичному рівнях.

За здійсненим аналізом ТО та ТП на лексичному рівні з'ясувалося, що переклад за допомогою *еквіваленту* складає 30% порівняно із застосуванням таких трансформацій, як: *калькування* – 35%, *лексична модуляція* – 28%, *адаптивне транскодування* – 7%.

Граматичний рівень у дослідженні розглядається як на морфологічному, так і на синтаксичному рівнях. На морфологічному рівні розглянуто переважний тип зв'язку керування у словосполученнях, що використовується у юридичних текстах та становить 54% по відношенню до інших типів зв'язку. Серед згаданих словосполучень найбільше використовуються двокомпонентні із поєднанням: іменника з іменником – 50%, прикметника з іменником – 17%, дієслова та іменника – 17%, двох іменників за допомогою прийменника – 12% та дієслова з іменником за допомогою прийменника – 4%.

На граматичному рівні ми проаналізували та з'ясували, що саме використання іменників переважає в юридичних текстах. В ТО їх кількість по відношенню до інших частин мови становить – 41%, а в ТП – 35%

Оскільки структури МО та МП відрізняються, при перекладі застосовувалися синтаксичні трансформації, а саме: *заміна головних членів речення* – 30%, *зовнішнє членування речення* у поєднанні із *заміною типу речення* – 30%, *синтаксична перестановка* – 20% та *додавання підмета* – 20%.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Комунікація між народами світу зростає, а міжнародні відносини представляються у новому світлі та закріплюються документально. Нашим завданням було дослідити особливості україномовного та англomовного юридичних текстів, які є однією з головних ланок у дослідженні юридичного дискурсу. У ході проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

Юридичний дискурс – комплексне явище, яке науковці тлумачать по-різному, виокремлюючи головний аспект їхнього дослідження. Так, у роботі представлено тлумачення *юридичного дискурсу* за Е.Т. Дерді, Є.О. Кожем'якіним, С.В. Дордою, Л.В. Колесніковою тощо. Враховуючи дефініції подані у працях вищезгаданих науковців, сформуємо загальне поняття *юридичного дискурсу*. Це модель застосування мови в реальному часі, особливий вид спілкування, який відображений також у текстовій формі і з урахуванням його складників, а саме мовця, реципієнта та самого тексту повідомлення.

Юридичний текст – один із головних компонентів юридичного дискурсу, який представляє сукупність юридичних термінів, що репрезентують цілу термінологічну систему. В нашому дослідженні юридичний текст усвідомлюється як текст права в динаміці, в процесі інтерпретації та роз'яснення.

Юридичний текст характеризується певними ознаками, а саме логічним та послідовним зв'язком надання інформації, змістовністю, повнотою повідомлення та його конкретністю. Наявність таких характерних рис відображається завдяки специфіці мови права, тобто її наповнення своєрідними мовними засобами.

Як і будь-яке явище у лінгвістиці, юридичний дискурс виконує ряд функцій: формує та зберігає певні норми поведінки між комунікантами; застосовує відповідні комунікативні практики; тлумачить смисли комунікативних дій учасників дискурсу; створює особливий код для досягнення поставлених цілей тощо.

Наше дослідження щодо юридичного дискурсу проводилось у лінгвоперекладацькій площині. Саме тому важливо було розглянути юридичні тексти стосовно структурно-композиційних, граматичних, лексико-граматичних особливостей, а також дослідити способи передачі текстів юридичних документів на мову перекладу.

Структура юридичного дискурсу розглядається на мікро- та макрорівнях. Стосовно першого, текст розглядається в межах мінімальних одиниць, до прикладу, словосполучень. Макрорівень включає розгляд юридичного дискурсу в межах розгляду абзаців, уривків, переліку певних реплік діалогу.

Граматичні особливості юридичного дискурсу розглядаються в нашому дослідженні на двох рівнях: морфологічному та синтаксичному. На морфологічному рівні розглянуто особливості юридичного дискурсу з боку використання частин мови – переважне використання іменників, словосполучень із типом підрядного зв'язку керування та використання прикметника як одного зі складників терміну.

Синтаксичний рівень, у свою чергу, має справу із побудовою інформаційних блоків та розгляд особливостей стосовно застосування різноманітних конструкцій як у МО, так і МП, а саме: переважне використання іменних складених присудків, інфінітивних та пасивних конструкцій, модальності, простих поширених та складнопідрядних речень. Синтаксис юридичного тексту розглядається також на рівні словосполучень, які класифікуються залежно від кількості компонентів на: **двокомпонентні**, **трикомпонентні** та **полікомпонентні**, а також залежно від поєднання частин мови у ньому.

Юридичний дискурс на лексичному рівні характеризується використанням кліше, які класифікуються за кількістю компонентів: **безособові**, **двокомпонентні**, **полікомпонентні**. Використання юридичної термінології, загальноживаної лексики із спеціальним значенням, ідіом чи фразеологізмів, не часте використання синонімії – ознаки юридичного дискурсу на лексичному рівні.

Оскільки, юридичний дискурс це не лише про тексти юридичної галузі у письмовій формі, важливу роль при його розгляді відіграє усний аспект. Усний юридичний дискурс проявляється у діалозі переважно між фахівцями юридичної галузі та пересічними громадянами, які певним чином мають відношення до правової системи.

Для передачі юридичного тексту точно, змістовно та конкретно на МП варто застосовувати переклад за допомогою *еквіваленту*, однак для передачі вищеподаних особливостей мови юридичного тексту з МО на МП перекладач повинен застосовувати різного роду трансформації. Серед них виділяють лексичні та граматичні перекладацькі трансформації, дослідженням яких займалися: Л.С. Бархударов, Ж. Дарбельне та Ж.-П. Віне, Т.Р. Левицька та А.М. Фітерман, Я.І. Рецкер, В.І. Карабан тощо.

Для забезпечення точного та адекватного перекладу ТО, а також для адаптації певних особливостей МП на лексичному рівні застосовано: переклад з використанням *еквіваленту* – 30%, за допомогою якого передано поняття МО конкретним відповідником у МП. Серед застосованих лексичних трансформацій є: *калькування* – 35%, застосування якої відбувалося в разі відсутності відповідника та за допомогою перекладу складових частин поняття; *лексична модуляція* – 28%, використання якої простежується у заміні певного слова МО відповідною одиницею МП із виведеним логічним значенням; *адаптивне транскодування* – 7%, в якому передача мовної одиниці ТО здійснюється за допомогою відповідної звукової або графічної форми у МП.

Юридичні тексти на граматичному рівні, а саме морфологічному, аналізувалися на наявність різного роду трансформацій, а також проводилося дослідження стосовно певних аспектів теорії. Виконуючи цей аналіз було з'ясовано, що дійсно в юридичних текстах переважає використання іменників по відношенню до інших частин мови: в ТО їх кількість складає – 41%, а в ТП – 35%. Переважний тип зв'язку у словосполученнях, що використовується у юридичних текстах – керування. Його відношення до інших типів зв'язку становить 54%. Серед компонентів словосполучень найбільше

використовуються поєднання: іменника з іменником – 50%, прикметника з іменником – 17%, дієслова та іменника – 17%, двох іменників за допомогою прийменника – 12% та дієслова з іменником за допомогою прийменника – 4%.

Найпоширеніша трансформація, яка застосовувалась на морфологічному рівні – *заміна частин мови*, а саме заміна додатку ВТ на підмет у ТП. За допомогою цієї трансформації вдалося передати необхідне повідомлення та особливості МП.

При аналізі тексту на синтаксичному рівні встановлено використання словосполучень з різною кількістю компонентів: *двокомпонентних*, *трикомпонентних* та *полікомпонентних*. Останні використовуються рідше, проте також спостерігаються у прикладах.

Оскільки структури МО та МП відрізняються, при перекладі застосовувалися певні синтаксичні трансформації для адаптації особливостей МП, а саме: *заміна головних членів речення* – 30%, *зовнішнє членування речення* у поєднанні із *заміною типу речення* – 30%, *синтаксична перестановка* – 20% та *додавання підмета* – 20%.

Таким чином, розв'язавши ряд завдань ми дійшли висновку про необхідність ґрунтовнішого дослідження юридичного дискурсу, оскільки чіткої та однозначної дефініції цього поняття ще не існує. Важливо продовжувати дослідження юридичної термінології, у зв'язку із постійним розвитком мови права та мови в цілому, а також через застосування певних термінів як загальноживаної лексики, що спричиняє проблеми із тлумаченням необхідної термінології. Завдання перекладача при роботі із юридичною документацією враховувати усі аспекти та особливості ТО, щоб чітко, лаконічно, змістовно та логічно передати його на МП.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артикуца Н.В. Законодавчі терміни та їх визначення / Н.В. Артикуца // Наукові записки / Нац. Ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ : Новий друк, 2009. Т. 90 : Юридичні науки. С. 39-42.
2. Белова А.Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Іноземна Філологія. Вип. 32-3. 2002. С. 11-14.
3. Бибики С. П., Сюта Г.М. Ділові документи та правові папери: Листи, протоколи, заяви, договори, угоди. / С.П. Бибики, Г.М. Сюта. Харків : Фолио, 2005. 491 с.
4. Гринчишин Д.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови / Д.Г. Гринчишин, О.А. Сербенська. Київ : Рад. шк., 1986. 224 с.
5. Дерді Е.Т. Словотвірні та структурно-семантичні характеристики англійських юридичних термінів : дис. канд. філол. наук : 10.02.04 / Дерді Емма Тіберіївна. Київ. 2013. 284 с.
6. Дерді Е.Т. Терміни-словосполучення в англійській юридичній термінології // Гуманітарний вісник. Серія Іноземна філологія. Черкаси. 1999. 113 с.
7. Дорда С.В. Про деякі особливі характеристики юридичного дискурсу / С.В. Дорда // Світогляд – Філософія – Релігія : зб. наук. пр. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. Вип. 5. С. 146-154.
8. Заєць А.В. Особливості перекладу судових промов англійською мовою. Збірник «Перспективні напрямки наукових досліджень ХХІ століття». Харків. 2021. Ч. 1. С. 115-121.
9. Кабиш О.О. Українська мова в судово-процесуальній сфері : навч.–практ. посіб. / О.О. Кабиш. Київ : Алерта, 2019. 110 с.
10. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

11. Керімов Д.А. Методологія права. Предмет, функції, проблеми філософії права / Д.А. Керімов. Москва : Академкнига, 2003. 363 с.
12. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу / А.Я. Коваленко. Київ : ІНК ОС, 2002. 320 с.
13. Козюбра М.І. Загальна теорія права : Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. Київ : Ваїте, 2015. 392 с.
14. Кондратенко Н.В. Синтаксис українського модерністського та постмодерністського художнього дискурсу: монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бугаро, 2012. 328 с.
15. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: підручник / М.П. Кочерган. 3-тє вид. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 464 с. (Серія «Альма-матер»).
16. Правове письмо : [навч. посібник] / В.А. Ватрас, Д.А. Монастирський, В.Г. Рогожа та ін.; за ред. Р.О. Стефанчука. Київ : Алерта; ЦУЛ, 2011. 148 с.
17. Проценко Г.П. Правнича лінгвістика : [навч. посібник] / Г.П. Проценко, Л.М. Шестопалова, О.Ф. Прохоренко та ін. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2010. 312 с.
18. Рабінович П.М. Правнича мова: основні складники (загальнотеоретична характеристика) / П.М. Рабінович, Т.І. Дудаш // Вісник Національної академії правових наук України. 2017. Вип. 1. С. 17-29.
19. Селіванова О.О. Основи лінгвістичної теорії тексту та комунікації / О.О. Селіванова. Київ : Брама ; Вид-во Вовчок О.Ю., 2004. 336 с.
20. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28 листопада 2019 р.) : у 2 ч. / редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарєв, С.С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 2. 166 с.
21. Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 326 с.
22. Царьова І.В. Юридичне документознавство : навчальний посібник / І.В. Царьова. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ., 2017. 172 с.

23. Чепурна З.В. Проблеми перекладу літератури технічного спрямування з використанням лексичних трансформацій [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bit.ly/2FHI6jC>
24. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П., Ліпко І.П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник. 3-є вид., виправ. і доп. Вінниця : Нова книга, 2006. 656 с.
25. Шумейко О.А. Особливості юридичної стилістики / О.А. Шумейко // Мова української юриспруденції : навч.посіб. / В.М. Пивоваров, О.М. Єрахторіна, О.А. Лисенко та ін. Харків : Основа, 2020. Розд. 2. С. 25-39.
26. Шумило І.І., Сніца Т.Є. Особливості перекладу юридичних текстів // Філологічний дискурс. 2016. Вип. 4. с. 266-272.
27. Шумило І.І., Карпушина М.Г. Труднощі перекладу юридичних термінів англійської мови. // Молодий вчений. 2017. Вип. 12. С. 275-278. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_12_65.
28. Яцишин Н.П. Юридична термінологія як спеціалізована система правових понять / Н.П. Яцишин // Термінологічний вісник. Київ : ІУМ НАНУ, 2013. Вип. 2. С. 99-103.
29. Александров А.С. Юридическая техника – судебная лингвистика – грамматика права / О.С. Александров // Проблемы юридической техники : сб. ст. Нижний Новгород : Кириллица, 2000. С. 101-108.
30. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Москва : Изд-во «Международные отношения», 1975. 240 с.
31. Бахтин М.М. Собр. соч. Москва : Русские словари, 1996. Т. 5 : Работы 1940-1960 гг. С. 159-206.
32. Вагапов А.С. Выбор адекватного лексикофразеологического соответствия при переводе английских правоведческих текстов [Електронний ресурс] / А.С. Вагапов. Режим доступу : http://zhurnal.lib.ru/w/wagapow_a_s/my-art.shtml

33. Ван Дейк Т.А. Стратегии понимания связного текста / Т.А. ван Дейк, В. Кинч // Новое в зарубежной лингвистике. Когнитивные аспекты языка. Москва : Прогресс, Вып. 23. С. 153-211.
34. Ван Дейк Т.А. Язык. Познание. Коммуникация: сб. работ / ред. В.И. Герасимова; пер. с англ.: В.В. Петров. Москва : Прогресс, 1989. 312 с.
35. Вине Ж.-П. Технические способы перевода // Ж.-П. Вине, Ж. Дарбельне. Москва : Изд-во «КноРус», 1978. 298 с.
36. Винокур Т.Г. Говорящий и слушающий. Варианты поведения / Т.Г. Винокур. Москва : ЛКИ, 2007. 178 с.
37. Вишнякова О.В. Паронимия как языковое явление. Вопросы языкознания. 1981. Вып. 2 С. 53-62.
38. Головин Б.Н., Кобрин Р.Ю. Лингвистические основы учения о терминах : Учеб. пособие для филол. спец. вузов. /Б.Н. Головин, Р.Ю. Кобрин // Москва : Высш. шк., 1987. 104 с.
39. Губаева Т.В. Язык и право / Т.В. Губаева. Москва : НОРМА, 2003. 160 с.
40. Губаева Т.В., Пиголкин А.С. Лингвистические правила законодательной техники // Проблемы юридической техники : Сборник статей / Под ред. В.М. Баранова. Нижний Новгород : Вектор, 2000. С. 275-280.
41. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В.И. Карасик. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
42. Кожемякин Е.А. Дискурс – анализ в современном социально-гуманитарном знании / Е.А. Кожемякин // Человек. Сообщество. Управление. 2006. №3. С. 25-39.
43. Колесникова Л.В. Юридический дискурс как результат категоризации и концептуализации действительности (на материале предметно-терминологической области «Международное частное право»): дис. На соискание ученой степ. канд. филол. наук: спец. 10.02.19 «Теория языка» / Л.В. Колесникова. Ставрополь. 2007. 166 с.

44. Королева Е.В. Синонимы и варианты в терминологии // Научно-техническая терминология / Р.А. Будагов. 1986. № 8. с. 5-7.
45. Косоногова О.В. Юридический дискурс: лингвопрагматика имени собственного / О.В. Косоногова // Знание. Понимание. Умение. Москва : МГУ, 2008. №2. С. 188-192.
46. Красных В.В. Виртуальная реальность или реальная виртуальность / В.В. Красных. Москва : Изд-во Диалог, МГУ, 1998. 352 с.
47. Левицкая Т.Р. Теория и практика перевода с английского языка на русский / Т.Р. Левицкая, А.М. Фитерман. Москва : Издательство литературы на иностранных языках, 1963. 263 с.
48. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Дополнения и комментарии Ермоловича. 4-е изд., стереотип. Москва : Изд-во «Р. Валент», 2010. 244 с.
49. Степанов Ю.С. Альтернативный мир, Дискурс, Факт и Принцип причинности / Ю.С. Степанов // Язык и наука XX века. Сб. статей. Москва : РГГУ, 1995. 432 с.
50. Титов В.Д. Историческое развитие философско-логических концепций языка права : монография / В.Д. Титов, С.Э. Зархина. Харьков : Финн, 2009. С. 6-10.
51. Швейцер А.Д. Перевод в контексте культурной традиции // Литературный язык и культурная традиция. Москва : Изд-во «Юрлитинформ», 1994.
52. Alfred Phillips. Lawyers' language. How and why legal language is different. London : Routledge Taylor & Francis Group, 2003. 200 p.
53. Ulmann S. The Principles of Semantics / S. Ulmann. Oxford: Basil Blackwell, 1959. 345 p.
54. Podlech A. Rechtlinguistik / A. Podlech // Grimm D. Rechtswissenschaft und Nachbarwissenschaften. München. 1976. Bd. 2. S. 110-128.
55. [Электронный ресурс]. Режим доступа : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TS001843.html

ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

56. Англо-русский полный юридический словарь. Москва : Советник, 1993. 390 с.
57. Англо-український словник / [за ред. Проф. Гороть Є.І.]. Вінниця : Нова Книга, 2006. 1700 с.
58. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н.Д. Арутюнова // Лингвистический энциклопедический словарь / под. ред. В.Н. Ярцева. Москва : Сов. энцикл., 1990.
59. Карабан В.І. Українсько-англійський юридичний словник: понад 65000 слів та словосполучень юридичної підмови та близько 160 тисяч англійських перекладних відповідників. Вінниця : Нова Книга, 2003. 976 с.
60. Словник ділових термінів. Українською та англійською мовами / Я. Гаврилишин, О. Каркоць. Київ : Смолоскип, 1993. 96 с.
61. Українсько-англійський словник правничої термінології / Л.В. Мисик. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 523 с.
62. Юридична енциклопедія: в 6 т. / ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (гол.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 2004. Т. 6: Т-Я. 768 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

63. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://kmp.ua/uk/documents/the-resolution-of-the-supreme-court-as-of-november-10-2020/>
64. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://reestr.court.gov.ua/Review/99198496>
65. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0633-19#Text>
66. ККУ Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III
67. ЦКУ Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (ЦК)

ДОДАТКИ

Додаток А

 <p style="text-align: center;">Справа № 680/6/21 №2/680/120/21</p> <p style="text-align: center;">Р І Ш Е Н Н Я І М Е Н Е М У К Р А І Н И</p>	 <p style="text-align: center;">Case No: 680/6/21 2/680/120/21</p> <p style="text-align: center;">DECISION ON BEHALF OF UKRAINE</p>
<p>19 серпня 2021 року смт Нова Ушиця Новоушицький районний суд Хмельницької області в складі: головуючого судді Яцини О.І., з участю секретаря судового засідання Стандрійчук М.П., Скоробогатої Р.В., представника позивача – адвоката Савченка Я.В., представників відповідача ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» – Чернишова І.В., адвоката Терлича В.Г.</p>	<p>Of August 19, 2021 Nova Ushytsia settlement Nova Ushytsia District Court of Khmelnyskiy Region composed of: district judge, O.I. Yatsyna with the participation of the court session’s secretary, M.P.Standriychuk, R.V. Skorobohata the plaintiff’s representative – barrister, Y.V. Savchenko the defendant’s representatives of Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household – I.V. Chernyshov, barrister, V.H. Terlych</p>
<p>розглянувши за правилами загального позовного провадження у відкритому судовому засіданні в залі суду цивільну справу за позовом Кордонця Олександра Івановича до фермерського господарства «Чернишова Івана Гавриловича», державного реєстратора Новоушицької селищної ради Хмельницької області Федько Ілони Борисівни, Новоушицької селищної ради Хмельницької області про скасування державної реєстрації права власності, – установив:</p>	<p>having considered in open court in the courtroom a civil case on the abolition of the property right state registration on the claim of Oleksandr Ivanovych Kordonets to Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household; the state registrar of Nova Ushytsia settlement council of Khmelnyskiy region, Pona Borysivna Fedko; Nova Ushytsia settlement council according to the rules of general claim proceedings. has found:</p>
<p>Позивач звернувся до суду із позовом до відповідачів у якому просив визнати недійсним та скасувати акт прийому- передачі основних засобів, на підставі якого</p>	<p>The plaintiff has filed in the court against defendants and has asked to invalidate and abolish the delivery-acceptance act of the main assets, on the basis of which one has</p>
<p>проведено державну реєстрацію права власності за Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» на сільськогосподарську будівлю (корівник «Черкаська») загальною площею 1555,9</p>	<p>conducted the property right state registration of Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household on an agricultural building (Cherkasy cowshed) with a total area of 1555.9 square metres, located at the address: Khmelnyskiy region, Nova Ushytsia district,</p>

Продовження додатка А

<p>кв.м., яка знаходиться за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 12, Новоушицького району, Хмельницької області ; сільськогосподарську будівлю (свинарник) загальною площею 809,5 кв.м., яка знаходиться за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 10, Новоушицького району, Хмельницької області; сільськогосподарську будівлю (тютюновий склад) загальною площею 426,3 кв.м., яка знаходиться за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 14, Новоушицького району, Хмельницької області; сільськогосподарську будівлю (кормоцех) загальною площею 289,0 кв.м., яка знаходиться за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 11, Новоушицького району, Хмельницької області; комплекс нежитлових будівель та споруд загальною площею 2504,6 кв.м., який знаходиться за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 13, Новоушицького району, Хмельницької області. Визнати недійсними та скасувати рішення державного реєстратора Новоушицької селищної ради Новоушицького району Хмельницької області Федько Ілони Борисівни про державну реєстрацію прав та їх обтяжень (з відкриттям розділу) індексний номер 35140273 від 12 травня 2017 року; індексний номер 35138972 від 12 травня 2017 року; індексний номер 35141065 від 12 травня 2017 року; індексний номер 35139535 від 12 травня 2017 року; індексний номер 35138316 від 12 травня 2017 року.</p>	<p>Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 12; an agricultural building (pigsty) with a total area of 809.5 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 10; an agricultural building (tobacco warehouse) with a total area of 426.3 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 14; an agricultural building (feedcenter) with a total area of 289.0 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 11; set of non-residential buildings and structures with a total area of 2504.6 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 13. Declare invalid and abolish the decision of the state registrar of Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytskyi region, Iлона Борисівна Федько on state registration of rights and their encumbrances (with the opening of the section) index number 35140273 of May 12, 2017; index number 35138972 of May 12, 2017; index number 35141065 of May 12, 2017; index number 35139535 of May 12, 2017; index number 35138316 of May 12, 2017.</p>
<p>Позивач позов мотивує тим, що він є власником майнового паю КСП «Маяк» загальною вартістю 2297,00 гривень.</p>	<p>The plaintiff motivates the claim by the fact he is the owner of the property share of the collective agricultural enterprise (further – Maiak company with a total value of 2297.00 hryvnias.</p>
<p>Майновий пай КСП «Маяк» позивачем не використано, будь яке майно за рахунок майна КСП «Маяк» у власність позивачу не передавалось.</p>	<p>The plaintiff has not used the property share of Maiak company, the plaintiff was not given any property at the expense of the property of Maiak company.</p>
<p>17 грудня 2020 року в процесі юридичної консультації було з'ясовано, що ФГ «Чернишова Івана Гавриловича»</p>	<p>On December 17, 2020 it was found out in the course of legal consultation that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out the property</p>

Продовження додатка А

всупереч встановленого законом порядку здійснило за собою державну реєстрацію права власності на нерухоме майно, що знаходиться в селі Антонівка, Новоушицького району, Хмельницької області, та яке належить в якості майнового паю усім членам КСП «Маяк».	right state registration to the real estate, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, and being a property share belongs to all members of Maiak company. The registration had been carried out contrary to the order established by the law.
У зв'язку із тим, що Фермерським господарством «Чернишова Івана Гавриловича» здійснено за собою державну реєстрацію на нерухоме майно, яке включено до складу майнового паю, співвласником якого є, в тому числі, позивач, вказане свідчить про порушення його майнових прав, що, в свою чергу, надає правомочність суду для задоволення позову.	Due to the fact that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had carried out the property right state registration to the real estate, which is included in the property share the co-owner of which is the plaintiff too. It indicates a violation of his property rights, which for its part, gives the court jurisdiction to meet the claim.
Згідно із протоколом автоматизованого розподілу від 05 січня 2021 року справу розподілено судді Олійник А.О.	According to the automated court-case assignment of January 5, 2021 the case was distributed to the district judge, A.O. Oliinyk.
Ухвалою суду від 06 січня 2021 року відкрито провадження у справі, призначено підготовче засідання та надано відповідачам строк для подачі відзиву.	With the court decision of January 6, 2021, it was opened the proceedings, scheduled a preparatory hearing and given the defendants a deadline to file a response.
06 січня 2021 року суд задовольнив заяву представника позивача про забезпечення позову та наклав арешт на нерухоме майно.	On January 6, 2021 the court met the plaintiff's representative's claim on securing the claim and seized the real estate.
Ухвалою суду від 27 січня 2021 року задоволено заяву про відвід головуєчої судді Олійник А.О.	With the court decision of January 27, 2021, it was met the claim on removal of the district judge, A.O. Oliinyk.
Згідно із протоколом повторного автоматизованого розподілу від 27 січня 2021 року справу розподілено судді Яцині О.І.	According to the re-automated court-case assignment of January 27, 2021 the case was distributed to the district judge, O.I. Yatsyna.
Ухвалою суду від 28 січня 2021 року справу прийнято до провадження та призначено підготовче засідання.	With the court decision of January 28, 2021, the case was accepted for proceedings and a preparatory hearing was scheduled.
07 липня 2021 року закрито підготовче засідання, справу призначено до судового розгляду.	On July 7, 2021, the preparatory hearing was closed; the case was assigned for trial.
Представник відповідача ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» – адвокат Терлич В.Г. надіслав до суду відзив в якому вказав, що його довіритель позов не визнає та вважає його безпідставним. Вказав, що позивачем пропущено строк позовної давності, оскільки той був членом КСП «Маяк» та був обізнаний проте, що спірним	The defendant's representative of the Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household – barrister, V.H. Terlych filed a response stating that the defendant did not recognize the claim and considered it unfounded. He stated that the plaintiff had missed the statute of limitations as he was a

Продовження додатка А

<p>майном із 2007 року користується ФГ «Чернишова Івана Гавриловича», яке в подальшому і викупило майно.</p>	<p>member of Maiak company and was aware of the fact that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household has used the disputed property since 2007, and later bought the property.</p>
<p>Окрім того, зазначає що позивач був членом КСП «Маяк», особисто головував на зборах власників майнових паїв с.Антонівка, отримував кошти від реалізації майна та особисто придбав у власність частину майна та транспортних засобів.</p>	<p>In addition, he stated that the plaintiff was a member of Maiak company, was personally a chairman of the meeting of property shares owners in Antonivka village, received funds from the sale of property and personally acquired part of the property and vehicles to his property.</p>
<p>Посилання у позовній заяві на Порядок оформлення правонаступництва за зобов'язаннями реорганізованих колективних сільськогосподарських підприємств, затвердженим <u>наказом Міністерства аграрної політики України № 63 від 14 березня 2001 року</u> та Порядок розподілу та використання майна реорганізованих колективних сільськогосподарських підприємств, затвердженим <u>наказом Міністерства аграрної політики України № 62 від 14 березня 2001 року</u> не повинні братись судом до уваги оскільки КСП «Маяк» не було реорганізоване в інше підприємство, а було ліквідоване.</p>	<p>References in the claim to the Procedure for Execution of Succession under the Obligations of Reorganized Collective Agricultural Enterprises, approved by the Order of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine No 63 of March 14, 2001 and the Procedure for Distribution and Usage of Property of Reorganized Collective Agricultural Enterprises, approved by the Order of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine No 62 of March 14, 2001 should not be taken into account by the court as Maiak company was not reorganized into another company, but was abolished.</p>
<p>Усі члени колективного сільськогосподарського підприємства «Маяк», будучи власниками майнових сертифікатів, які засвідчували їх право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства, загальна кількість яких була біля 400 осіб, і які мешкали в різних селах, провели розподіл майна КСП «Маяк» між селами, а в подальшому мешканці кожного села, в тому числі і села Антонівка обрали уповноважених власників майнових паїв.</p>	<p>All members of Maiak company, as the owners of property certificates having certified their ownership of the property share of a member of the company, the total number of which was about 400 people, and who lived in different villages, distributed the property of the company «Maiak» among villages, and later the inhabitants of each village, including Antonivka village, elected the authorized owners of property shares.</p>
<p>Відповідно до протоколу зборів від 10 лютого 2007 року №115 уповноваженими власниками майнових паїв жителів с.Антонівка було вирішено передати у користування, а протягом року з моменту</p>	<p>According to the meeting minutes of February 10, 2007 No.115 it was decided by authorized owners of property shares of Antonivka village residents to transfer for usage, and within a year from the date of</p>

Продовження додатка А

<p>передачі в користування, дозволити викупити ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» приміщення корівника «Черкаська», приміщення свинарника, приміщення тютюнового складу, приміщення кормоцеху, комплекс нежитлових будівель та споруд. На виконання зазначеного протоколу був складений акт прийому-передачі основних засобів.</p>	<p>transfer, allow Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household to buy the building of Cherkasy cowshed, the building of the pigsty, the building of the tobacco warehouse, the building of the feedcenter, the set of non-residential buildings and structures. In pursuance of the minutes, the delivery-acceptance act of the main assets was drawn up.</p>
<p>Згідно із записом, який міститься на звороті свідоцтва серії ХМНВ №022539, майно виділено в натурі ФГ. Саме це свідоцтво та акт стали підставою для реєстрації права власності на спірні об'єкти нерухомого майна.</p>	<p>According to the record contained on the back of the certificate of the series ХМНВ No.022539, the property is allocated in kind to Farm Household. This certificate and the act became the basis for the property right registration to disputed real estate objects.</p>
<p>ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» внесло кошти за вказані будівлі майновому комітету, який у подальшому розподілив їх між власниками майнових сертифікатів.</p>	<p>Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household contributed funds for these buildings to the property committee. The latter distributed them among the property certificates owners.</p>
<p>Вказує, що визнаючи спірне майно спільною частковою власністю бувших членів КСП «Маяк», позивач мав би вказати у позові їх співвідповідачами.</p>	<p>He stated that the plaintiff should have indicated the former members of Maiak company as the co-defendants in the claim by recognizing the disputed property as their joint partial property.</p>
<p>Представник позивача надіслав до суду письмові пояснення в яких вказав, що факт набуття відповідачем ФГ у власність майна в результаті реєстрації, позивачу стало відомо лише 17 грудня 2020 року на юридичній консультації.</p>	<p>The plaintiff's representative filed in the court a written explanation stating that the plaintiff became aware of the fact, that the defendant had acquired the property of Farm Household as a result of state registration, only on December 17, 2020 at a legal consultation.</p>
<p>Відтак, позивачем в межах визначеного законом строку подано відповідну позовну заяву. Разом з тим, якщо суд прийде до висновку про пропуск позивачем строку на звернення до суду клопотав про його поновлення.</p>	<p>Therefore, the plaintiff within the period prescribed by law filed a statement of claim. However, if the court concludes that the plaintiff missed the statute of limitations requested its renewal.</p>
<p>Майновий пай КСП «Маяк» позивачем не використано, будь-яке майно за рахунок майна КСП «Маяк» у власність Кордонцю О. І. не передавалось. Відповідачем ФГ не доведено дотримання процедури передання у власність фермерському господарству «Чернишова</p>	<p>The property share of Maiak company was not used by the plaintiff, any property at the expense of the property of Maiak company was not transferred to the ownership of O.I. Kordonets. The defendant of Farm Household did not prove compliance with the</p>

Продовження додатка А

<p>Івана Гавриловича» спірного майна ні в ході реорганізації, ні в ході ліквідації колективного сільськогосподарського підприємства «Маяк», що, в будь-якому випадку, вказує на порушення набуття у власність відповідного майна.</p>	<p>procedure for transferring the disputed property to the ownership of the Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household neither during the reorganization nor during the abolition of Maiak company, which, in any case, indicates a violation of ownership of the property.</p>
<p>Здійснені витрати з метою поліпшення стану спірних об'єктів нерухомого майна жодним чином не впливають на правомірність набуття права власності ФГ «Чернишова Івана Гавриловича».</p>	<p>The costs incurred in order to improve the condition of the disputed real estate in no way affect the legality of the acquisition of ownership of Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household.</p>
<p>Відповідач – Новоушицька селищна рада Хмельницької області подала до суду відзив на позовну заяву в якому вказала, що при розгляді справи покладається на думку суду. Окрім того зазначено, що державний реєстратор для виконання повноважень державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців юридичного відділ Новоушицької селищної ради Федько Ілона Борисівна звільнена з 31 січня 2018 року, згідно із розпорядженням №20 від 2018 року.</p>	<p>The defendant – Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytskyi region filed a response to the statement of claim stating that in considering the case relies on the opinion of the court. In addition, it is noted that to perform the powers of real property rights state registration and their encumbrances and legal entities and individual entrepreneurs state registration of the legal department the state registrar of Nova Ushytsia settlement council, Ilona Borysivna Fedko was fired from January 31, 2018, in accordance with the order No.20 of 2018.</p>
<p>Відповідач Федько І.Б. надіслала до суду заяву в якій зазначила, що згідно із розпорядженням голови ради №20 від 2018 року вона була звільнена з посади реєстратора., відтак не може бути відповідачем по цьому позові.</p>	<p>The defendant I.B. Fedko filed a statement to the court stating that in accordance with the order of the chairman of the council No. 20 of 2018, she was fired from the post of registrar., therefore cannot be a defendant in this claim.</p>
<p>Позивач в судове засідання не з'явився будучи належним чином повідомленим про таке.</p>	<p>The plaintiff did not appear at the hearing having been duly notified of such.</p>
<p>Представник позивача в судовому засіданні позов підтримав за обставин викладених у позовній заяві та письмових поясненнях.</p>	<p>The plaintiff's representative upheld the claim in the circumstances set out in the statement of claim and written explanations at the hearing.</p>
<p>Представники відповідача Чернишов І. В. та адвокат Терлич В.Г. в судовому засіданні заперечили проти позову за обставин викладених у відзиві на позовну заяву.</p>	<p>The defendant's representatives I.V. Chernyshov and the barrister V.H. Terlych objected to the claim in the circumstances set out in response to the statement of claim at the hearing.</p>

Продовження додатка А

<p>Відповідач – Новоушицька селищна рада Хмельницької області в судове засідання представника не направила.</p>	<p>The defendant – Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytskyi region did not provide a representative to the court hearing.</p>
<p>Відповідач Федько І. Б. в судове засідання не з'явилася будучи належним чином повідомленою про таке.</p>	<p>Defendant I.B. Fedko did not appear at the hearing having been duly notified of such.</p>
<p>Суд, заслухавши представника позивача та представників відповідача, з'ясувавши обставини, на які учасники справи посилаються, як на підставу своїх вимог і заперечень, безпосередньо дослідивши та оцінивши докази у справі, якими вони обґрунтовуються, встановив наступні фактичні обставини та зміст спірних правовідносин.</p>	<p>The court established the following facts and content of the dispute after hearing the plaintiff's representative and the defendant's representatives, finding out the circumstances to which the parties refer, as the basis of their claims and objections, directly examining and evaluating the evidence in the case, by which they are substantiated.</p>
<p>Із копії свідоцтва серії ХМНВ №004001 від 24 січня 2007 року видно, що воно видано Отроківською сільською радою на ім'я Кордонця Олександра Івановича та вказує на право останнього на пайовий фонд майна колективного сільськогосподарського підприємства «Маяк». Загальна вартість пайового фонду підприємства вказана у розмірі 3617802 гривень, частка Кордонця І.В. визначена у розмірі 2297 гривень, або 0,063 відсотка (а.с.12).</p>	<p>A copy of the certificate of the series ХМНВ No. 004001 of January 24, 2007 shows that it was issued by the Ostrokiv village council in the name of Kordonets Oleksandr Ivanovych and indicates the latter's right to the share fund of the property of Maiak company. The total value of the share fund of the company is in the amount of 3617802 hryvnias, the share of I.V. Kordonets determined in the amount of 2297 hryvnias, or 0.063 percent (c.f.12).</p>
<p>Відповідно до копії протоколу від 10 лютого 2007 року, збори уповноважених власників с.Антонівка ухвалили передати в користування та протягом року з моменту передачі в користування, викупити Фермерському господарству «Чернишова Івана Гавриловича», приміщення корівника «Черкаська», приміщення свинарника, приміщення тютюнового складу, приміщення кормоцеху, комплекс нежитлових будівель та споруд (а.с.13).</p>	<p>According to a copy of the minutes of February 10, 2007, the meeting of authorized owners of Antonivka village decided to transfer for usage, and within a year from the date of transfer, to buy Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household, the building of Cherkasy cowshed, the building of the pigsty, the building of the tobacco warehouse, the building of the feedcenter, the set of non-residential buildings and structures. (c.f.13).</p>
<p>Згідно із копією акту прийому-передачі основних засобів майновий комітет с.Антонівка в особі голови Онищука Миколи Григоровича і голови ФГ «Чернишова Івана Гавриловича», Чернишова Івана Гавриловича склали даний акт про те, що майновий комітет передає, а ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» прийняв в користування: приміщення корівника «Черкаська»,</p>	<p>According to a copy of the delivery-acceptance act of the main assets, the chairman of the property committee of Antonivka village, Mykola Hryhorovych Onyshchuk and the chairman of Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household, Ivan Havrylovych Chernyshov made this act that the property committee delivers, and Farm Household</p>

Продовження додатка А

<p>приміщення свинарника, приміщення тютюнового складу, приміщення кормоцеху, комплекс нежитлових будівель та споруд (а.с.14).</p>	<p>«Chernyshova Ivana Havrylovycha» accepted into use: the building of Cherkasy cowshed, the building of the pigsty, the building of the tobacco warehouse, the building of the feedcenter, the set of non-residential buildings and structures. (c.f.14).</p>
<p>Із копії свідоцтва серії ХМНВ №022539 від 20 березня 2017 року видно, що воно видано Новоушицькою селищною радою – ФГ «Чернишова Івана Гавриловича», в особі голови ФГ Чернишова Івана Гавриловича та вказує на право останнього на пайовий фонд майна колективного сільськогосподарського підприємства «Маяк». Майно виділено в натурі: приміщення корівника «Черкаська», приміщення свинарника, приміщення тютюнового складу, приміщення кормоцеху, комплекс нежитлових будівель та споруд (а.с.15).</p>	<p>A copy of the certificate of the series ХМНВ No. 25022539 of March 20, 2007 shows that it was issued by Nova Ushytsia settlement council in the name of Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household, represented by the chairman of Farm Household Ivan Havrylovych Chernyshov and indicates the latter's right to the share fund of Maiak company. The property is allocated in kind: the building of Cherkasy cowshed, the building of the pigsty, the building of the tobacco warehouse, the building of the feedcenter, the set of non-residential buildings and structures. (c.f.15).</p>
<p>Власником майна, а саме сільськогосподарської будівлі (корівник «Черкаська») за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі України, будинок 12;</p>	<p>The owner of the property, namely the agricultural building (Cherkasy cowshed) located at the address: Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 12; the agricultural</p>
<p>сільськогосподарської будівлі (свинарник) за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі України, будинок 10; сільськогосподарської будівлі (тютюновий склад) за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі України, будинок 14; сільськогосподарської будівлі (кормоцех) за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі України, будинок 11; комплексу нежитлових будівель та споруд загальною площею за адресою: село Антонівка, вулиця Лесі України, будинок 13, рахується ФГ «Чернишова Івана Гавриловича». Підстава набуття права власності акт прийому-передачі, свідоцтво про право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства ХМНВ №022539 від 20 березня 2017 року (а.с.16-20).</p>	<p>building (pigsty) located at the address: Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 10; the agricultural building (tobacco warehouse) located at the address: Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 14; an agricultural building (feedcenter) located at the address: Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 11; the set of non-residential buildings and structures located at the address: Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 13, is Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household. The basis for the acquisition of ownership is the delivery-acceptance act, member's certificate of the property share ownership of the company of the series ХМНВ No. 022539 of March 20, 2017 (c.f.16-20).</p>
<p>Згідно із розпорядженням Новоушицького селищного голови від 22 січня 2018 року №20 Федько Ілону Борисівну</p>	<p>According to the order of Nova Ushytsia settlement chairman of January 22, 2018 No. 20 Ilona Borysivna Fedko was fired from the</p>

Продовження додатка А

звільнено з посади державного реєстратора для виконання повноважень державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців юридичного відділу Новоушицької селищної ради, за згодою сторін, з 31 січня 2018 року (а.с.59).	position of the state registrar to perform the powers of real property rights state registration and their encumbrances and legal entities and individual entrepreneurs state registration of the legal department of Nova Ushytsia settlement council, by agreement of the parties, from January 31, 2018 (c.f. 59).
Копіями бланків підтверджується ведення обліку надходження коштів та їх витрат (а.с.130-134).	Copies of the forms confirm the accounting of receipts and expenditures (c.f.130-134).
Згідно із копіями відомостей навпроти прізвищ осіб проставлені суми та підписи, зокрема, серед них значиться прізвище Кордонець О. І. (а.с.135-150).	According to the copies of the information, there were the sums and signatures placed opposite the names of the persons, in particular, among them was the surname O.I. Kordonets (c.f.135-150).
Відповідно до копій протоколів, майновий комітет с.Антонівка ухвалював рішення про передачу особам майна КСП «Маяк» (а.с.151-160).	According to the copies of the minutes, the property committee of Antonivka village made a decision to transfer the property of Maiak company to the individuals (c.f.151-160).
Із копій платіжних доручень видно, що ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» здійснювало перерахування коштів (а.с.161-178).	Copies of payment orders show that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had been transferring funds (c.f.161-178).
Відповідно до <u>ст.41 Конституції України</u> , ст.ст.319, 321 ЦК України власник володіє, користується і розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Право власності є непорушним. Ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні.	In accordance with Article 41 of the Constitution of Ukraine, Articles 319, 321 of the Civil Code of Ukraine, the owner owns, uses and disposes of his property at his own discretion. Property rights are inviolable. No one may be unlawfully deprived of this right or restricted in its implementation.
У відповідності до п.13 листа Міністерства аграрної політики України N 37-25-3-11/3923 від 05.05.2001 «Щодо порядку видачі, обліку та погашення Свідоцтва про право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства (майновий сертифікат)», при переході права власності на майновий пай, яке здійснено на підставі свідоцтва, орган місцевого самоврядування, який видав та зареєстрував його, видає нове свідоцтво новому власнику, реєструє нове свідоцтво у Книзі обліку,	In accordance with paragraph 13 of the letter of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine No 37-25-3-11 / 3923 of May 5, 2001 «On the procedure for issuing, accounting and repayment of the Certificate of the property share ownership of the company's member (property certificate)», upon transfer of the property share ownership made on the basis of a certificate, the local self-government body that issued and registered it, shall issue a new certificate to the new owner, register a new certificate in the Register, make a

Продовження додатка А

робить відповідний запис у списку осіб, які мають право на майновий пай.	corresponding entry in the list of individuals entitled to property share.
Відповідно до ст.182 ЦК України та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», право власності та інші речові права на нерухомі речі, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення підлягають державній реєстрації.	In accordance with Article 182 of the Civil Code of Ukraine and the Law of Ukraine «On the real property rights state registration and their encumbrances», property rights and other rights to real property, encumbrances on these rights, their origin, transfer and termination are subjects to state registration.
Згідно з п.51 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127, для державної реєстрації права власності у зв'язку із виділенням нерухомого майна в натурі власникам майнових паїв членів колективних сільськогосподарських підприємств подаються: 1) свідоцтво про право власності на майновий пай члена колективного сільськогосподарського підприємства (майновий сертифікат) з відміткою підприємства правонаступника реорганізованого колективного сільськогосподарського підприємства про виділення майна в натурі, засвідченою підписом керівника такого підприємства та печаткою; 2) акт приймання-передачі нерухомого майна.	In accordance with paragraph 51 of the Order of the real property rights state registration and their encumbrances approved by the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 25, 2015 No. 1127, for the property right state registration based on the allocation of real estate in kind to property shares owners of the company's members submit: 1) the Certificate of the property share ownership of the company's member (property certificate) with the mark of the successor enterprise of the reorganized company on the allocation of property in kind, certified by the signature and seal of such company's chairman; 2) the delivery-acceptance act of real estate.
Тобто, суд приходить до висновку, що ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» набуло у порядку не забороненому законом право власності на майнові паї, при виділенні яких в натурі останньому передані вищевказані господарські будівлі.	Thus, the court concludes that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household acquired the right of property shares ownership in the manner allowed by law, in the allocation of which in kind the above outbuildings were transferred to the latter.
Відповідно до частини першої статті 4 ЦПК України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів.	In accordance with the part one of Article 4 of the Code of civil procedure of Ukraine, every person has the right in the manner prescribed by this Code to file the court to protect their rights, freedoms or legitimate interests having undergone violation, non-recognition or dispute.
Частиною першою статті 15 ЦК України визначено право кожної особи на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання.	With part one of Article 15 of the Civil Code of Ukraine it defines that every person has the right to protect their civil rights in case of its violation, non-recognition or dispute.

Продовження додатка А

<p>Захист цивільних прав – це передбачені законом способи охорони цивільних прав у разі їх порушення чи реальної небезпеки такого порушення. Під способами захисту суб'єктивних цивільних прав розуміються закріплені законом матеріально-правові заходи примусового характеру, за допомогою яких проводиться поновлення (визнання) порушених (оспорюваних) прав та вплив на правопорушника. Загальний перелік таких способів захисту цивільних прав та інтересів дається в <u>статті 16 ЦК України</u>.</p>	<p>Civil rights protection is defined as the ways of civil rights protection provided by law in case of their violation or real danger of such violation. The material and legal measures of coercive nature fixed by the law by means of which restoration (recognition) of the violated (disputed) rights and influence on the offender is carried out and are to be methods of subjective civil rights protection. A general list of such methods of civil rights and interests' protection is given in Article 16 of the Civil Code of Ukraine.</p>
<p>Особа, право якої порушено, може скористатися не будь-яким, а цілком конкретним способом захисту свого права. Частіше за все спосіб захисту порушеного права прямо визначається спеціальним законом, який регламентує конкретні цивільні правовідносини. За змістом зазначеної норми цивільного права, способами захисту цивільних прав та інтересів можуть бути: визнання права; визнання правочину недійсним; припинення дії, яка порушує право; відновлення становища, яке існувало до порушення; примусове виконання обов'язку в натурі; зміна правовідношення; припинення</p>	<p>The person whose rights have been violated may use a very precise way to protect their right. The method of violated right protection most often is directly determined by a special law that regulates specific civil legal relations. According to the content of this civil law rule, ways of civil rights and interests protection can be as follows: law recognition; legal transaction invalidation; infringing action termination; situation restoration that existed before the violation; compulsory performance of duty in kind; legal relationship change; legal relationship termination; damages</p>
<p>правовідношення; відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди; відшкодування моральної (немайнової) шкоди; визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб.</p>	<p>compensation and other methods of property damage compensation; moral (non-pecuniary) damage compensation; recognition of illegal decisions, actions or inaction of a state authority, local self-government body and their officials.</p>
<p>У випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного, невизнаного або оспореного права, свободи чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону (<u>ч.2 ст.5 ЦПК України</u>).</p>	<p>In accordance with the claim of a person, the court may determine in its decision such a protection method allowed by law, if the law or the contract does not determine an effective way to protect the violated, unrecognized or disputed right, freedom or interest of a person who filed with the court (Part two of Article 5 of the Code of civil procedure of Ukraine).</p>
<p>Застосування конкретного способу захисту цивільного права залежить як від змісту права чи інтересу, за захистом якого</p>	<p>The application of a specific protection method of the civil law depends both on the</p>

Продовження додатка А

<p>звернулася особа, так і від характеру його порушення, невизнання або оспорення. Такі право чи інтерес мають бути захищені судом у спосіб, який є ефективним, тобто таким, що відповідає змісту відповідного права чи інтересу, характеру його порушення, невизнання або оспорення та спричиненим цими діями наслідкам.</p>	<p>content of the right or interest for the protection of which the person sought, and on the nature of its violation, non-recognition or dispute. Such rights or interests must be protected by a court in a manner that is effective, that is, consistent with the relevant right or interest content, the nature of the violation, non-recognition or dispute, and the legal consequences of those acts.</p>
<p>Звертаючись до суду позивач просив визнати недійсним та скасувати акт прийому-передачі, визнати недійсним та скасувати рішення державного реєстратора, будучи переконаним, що таким чином будуть відновлені його права порушені відповідачами, оскільки він є власником майнового паю КСП «Маяк», проте у власність майна не отримував, а ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» всупереч встановленого законом порядку здійснило за собою державну реєстрацію права власності на нерухоме майно, яке включено до складу майнового паю КСП «Маяк».</p>	<p>The plaintiff, addressing the court, asked to invalidate and abolish the delivery-acceptance act, invalidate and abolish the state registrar decision. He believed that this will restore his rights violated by the defendants, as he is the owner of the property share of Maiak company, but he did not receive the property, and Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household carried out the property right state registration to the real estate which is included in the property share structure of Maiak company contrary to the established by law procedure.</p>
<p>Натомість, із наданих позивачем документів суд встановив, що на час реєстрації права власності на спірні будівлі у ФГ «Чернишова Івана Гавриловича» були наявні необхідні документи, а саме: акт прийому передачі та свідоцтво, що відповідає п.51 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.</p>	<p>The court, instead, found out of the documents provided by the plaintiff, that Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household had the necessary documents at the time of ownership registration of the disputed buildings, namely: the delivery-acceptance act and the certificate in accordance with paragraph 51 of the order of the real property rights state registration and their encumbrances.</p>
<p>Так, представник позивача у судовому засіданні не заперечував проти тверджень Чернишова І. Г., в яких він вказав, що не був членом КСП, а набув право на майно будучи спадкоємцем члена КСП та шляхом внесення відповідних сум коштів за будівлі, вартість яких була встановлена експертом.</p>	<p>Thus, the plaintiff's representative did not object to the allegations of I.H. Chernyshov at the hearing, where he stated that he was not a member of the company, and acquired the property right as the heir of the company's member and by making appropriate amounts for buildings, which value was established by expert.</p>
<p>Окрім того, наданими до суду доказами підтверджується те, що у пайовому фонді КСП «Маяк» на позивача передбачалося 0,063 відсотка.</p>	<p>In addition, the evidence provided to the court confirms that 0.063 percent of the share fund of Maiak company was provided for the</p>

Продовження додатка А

	plaintiff.
Суд критично ставиться до твердження позивача щодо того, що він не отримував майна із пайового фонду КСП «Маяк», оскільки на розгляд суду надано лише титульну сторону свідоцтва серії ХМНВ №004001 від 24 січня 2007 року без копії зворотного боку де вказується відомості про виділення майна в натурі.	The court is critical of the plaintiff's assertion that he did not receive property from the share fund of Maiak company, as only the title page of the certificate of the series ХМНВ No. 004001 of January 24, 2007 was submitted to the court without a copy of the reverse side indicating the allocation of property in kind.
Більше того, ні позивачем, ні його представником не доведено того, що 0,063 відсотка пайового фонду припадають на спірні будівлі, а не на інше майно фонду.	Moreover, neither the plaintiff nor his representative proved that 0.063 percent of the share fund alludes the disputed buildings and not other assets of the fund.
Суд звертає увагу на те, що свідоцтво серії ХМНВ №004001 від 24 січня 2007 року позивач отримав за тією ж процедурою та від тих же суб'єктів, що і ФГ «Чернишова Івана Гавриловича».	The court draws attention to the fact that the plaintiff received the certificate of the series ХМНВ No. 004001 of January 24, 2007 according to the same procedure and from the same subjects as Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household.
З огляду на зазначене, суд не вбачає порушень, невизнання або оспорення відповідачами прав та підлягали б захисту чи поновленню судом.	In view of the above, the court does not see any violations, non-recognition or dispute of the defendants' rights and would be subject to protection or restoration by the court.
За таких обставин, враховуючи викладені вище положення законодавства та встановлені судом фактичні обставини справи, розглянувши справу в межах	In these circumstances, the court concludes the rejection to meet this claim in view of its unfoundedness and lack of proof, taking into account the above law provisions
заявлених позовних вимог, повно, всебічно та безпосередньо оцінивши наявні у справі докази, з'ясувавши усі обставини справи, на які сторони посилалися як на підставу своїх вимог і заперечень, суд приходять до висновку про відмову в задоволенні даного позову з огляду на його безпідставність та недоведеність.	and established the case facts by the court, considering the case within the stated claims, fully, comprehensively and directly assess the case evidence, finding out all the case circumstances as requirements and objections, which the parties referred to.
Відповідно до ч.ч. 3, 4 ст.267ЦК України позовна давність застосовується судом лише за заявою сторони у спорі, зробленою до винесення ним рішення. Сплив позовної давності, про застосування якої заявлено стороною у спорі, є підставою для відмови у позові.	In accordance with parts three, four of Article 267 of the Civil Code of Ukraine, the court applies the statute of limitations only on the party's application to the dispute, made before the decision. The statute of limitations expiration, the application of which is claimed by the party to the dispute, is the basis for claim rejection.
Суд застосовує позовну давність лише	The court applies the statute of

Продовження додатка А

<p>тоді, коли є підстави для задоволення позовних вимог, звернутих позивачем до того відповідача у спорі, який заявляє про застосування позовної давності.</p>	<p>limitations only when there are grounds to meet the claims filed by the plaintiff against the defendant in the dispute, who claims the statute of limitations application.</p>
<p>Тобто, перш ніж застосувати позовну давність, суд має з'ясувати та зазначити у судовому рішенні, чи було порушене право, за захистом якого позивач звернувся до суду. Якщо це право порушене не було, суд відмовляє у позові через необґрунтованість останнього. І тільки якщо буде встановлено, що право позивача дійсно порушене, але позовна давність за відповідними вимогами спливла, про що заявила інша сторона у спорі, суд відмовляє у позові через сплив позовної давності у разі відсутності визнаних судом поважними причин її пропуску, про які повідомив позивач.</p>	<p>Thus, the court must find out and indicate in the court decision whether the protection right of which the plaintiff appealed to the court was violated before applying the statute of limitations. If this right has not been violated, the court rejects the claim due to the unfoundedness of the latter. The court rejection the claim due to the statute of limitations expiration in the absence of valid reasons for missing it, in only case it is established that the plaintiff's right is indeed violated, but the statute of limitations has expired, as stated by the other party in the dispute.</p>
<p>Крім того, для застосування позовної давності за заявою сторони у спорі суд має дослідити питання її перебігу окремо за кожною звернутою до цієї сторони позовною вимогою, і, залежно від установленого, дійти висновку про те, чи спливла позовна давність до відповідних вимог.</p>	<p>In addition, the court must examine the statute of limitations issue separately for each claim filed against this party in order to apply the statute of limitations at the request of a party to the dispute, and depending on the established, to determine whether the statute of limitations has expired to the relevant requirements.</p>
<p>Встановлено, що представник відповідача у відзиві на позовну заяву звернувся до суду із заявою, в якій просив застосувати позовну давність.</p>	<p>It is established that the defendant's representative appealed to the court with a statement in which he asked to apply the statute of limitations in response to the statement of claim.</p>
<p>Оскільки суд дійшов до висновку про відмову у задоволенні позовних вимог, то відсутні підстави для перевірки обставин щодо пропуску строку позовної давності.</p>	<p>There are no grounds to verify the circumstances regarding the statute of limitations omission, as the court concludes the rejection to meet the claims.</p>
<p>При ухваленні рішення про відмову у задоволенні позову суд у відповідному судовому рішенні зазначає про скасування заходів забезпечення позову (ч.9 ст.158 ЦПК України). Відтак, арешт накладений ухвалою Новоушицького районного суду Хмельницької області від 06 січня 2021 року на спірні будівлі підлягає скасуванню, у зв'язку із відмовою у задоволенні позову.</p>	<p>The court in the decision on the rejection to meet the claim notes the abolition of measures to ensure the claim, concluding the relevant decision. (Part nine of Article 158 of the Code of civil procedure of Ukraine). Therefore, the arrest imposed by the decision of the Nova Ushytsia District Court of Khmelnytskyi Region of January 6, 2021 on the disputed buildings is subject to abolition, in</p>

Продовження додатка А

	connection with the rejection to meet the claim.
Розподіляючи судові витрати, суд керується частиною першою, другою <u>статті 141 ЦПК України</u> та враховуючи відмову у позові, покладає судові витрати у виді судового збору понесені позивачем, на останнього.	The court is guided by parts one, two of Article 141 of the Code of civil procedure of Ukraine allocating court costs and taking into account the claim rejection, imposes court costs in the form of court fees incurred by the plaintiff, to the latter.
Керуючись ст.ст. <u>12, 81, 141, 258, 263-265, 273 ЦПК України</u> , суд,– ухвалив:	The court guiding by Art. 12, 81, 141, 258, 263-265, 279 of the Code of civil procedure of Ukraine, – has ruled:
В позові Кордонця Олександра Івановича до фермерського господарства «Чернишова Івана Гавриловича», державного реєстратора Новоушицької селищної ради Хмельницької області Федько Ілони Борисівни, Новоушицької селищної ради Хмельницької області про скасування державної реєстрації права власності – відмовити.	Oleksandr Ivanovych Kordonets's lawsuit is to be rejected against Chernyshova Ivana Havrylovycha Farm Household, the state registrar of Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytskyi region, Ilona Borysivna Fedko, Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytsky region on the ownership state registration abolition.
Скасувати арешт накладений ухвалою Новоушицького районного суду Хмельницької області від 06 січня 2021 року на:	The arrest imposed by the decision of the Nova Ushytsia District Court of Khmelnytskyi Region of January 6, 2021, is to be abolished on:
- сільськогосподарську будівлю (корівник «Черкаська») загальною площею 1555,9 кв.м., яка знаходиться за адресою: Хмельницька область, Новоушицький район, село Антонівка, вулиця Лесі Українки,	the agricultural building (Cherkasy cowshed) with a total area of 1555.9 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 12,
будинок 12, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 1244986768233;	registration number of the real estate object 1244986768233;
- сільськогосподарську будівлю (свинарник) загальною площею 809,5 кв.м., яка знаходиться за адресою: Хмельницька область, Новоушицький район, село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 10, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 1244913768233;	the agricultural building (pigsty) with a total area of 809.5 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 10, registration number of the real estate object 1244913768233;
- сільськогосподарську будівлю (тютюновий склад) загальною площею 426,3 кв.м., яка знаходиться за адресою: Хмельницька область, Новоушицький район, село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 14, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 1245029768233;	the agricultural building (tobacco warehouse) with a total area of 426.3 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 14, registration number of the real estate object 1245029768233;

Продовження додатка А

<p>- сільськогосподарську будівлю (кормоцех) загальною площею 289,0 кв.м., яка знаходиться за адресою: Хмельницька область, Новоушицький район, село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 11, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 1244946268233;</p>	<p>the agricultural building (feedcenter) with a total area of 289.0 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 11, registration number of the real estate object 1244946268233;</p>
<p>- комплекс нежитлових будівель та споруд загальною площею 2504,6 кв.м., який знаходиться за адресою: Хмельницька область, Новоушицький район, село Антонівка, вулиця Лесі Українки, будинок 13, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 1244875868233.</p>	<p>the set of non-residential buildings and structures with a total area of 2504.6 square metres, located at the address: Khmelnytskyi region, Nova Ushytsia district, Antonivka village, Lesia Ukrainka Street, house 13, registration number of the real estate object 1244875868233.</p>
<p>Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.</p>	<p>The court decision enters into force after the term expiration for filing an appeal by all participants in the case, if the appeal has not been filed. The decision, if it was not abolished, takes effect after the appeal return, the refusal to open or close the appeal proceedings or the appellate court decision as a result of the appellate review in the case of filing an appeal.</p>
<p>На рішення суду може бути подана апеляційна скарга до Хмельницького апеляційного суду через Новоушицький районний суд Хмельницької області протягом тридцяти днів із дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину судового рішення або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.</p>	<p>An appeal against the court decision may be filed with the Khmelnytsky Court of Appeal through the Nova Ushytsia District Court of Khmelnytskiy Region within thirty days from the date of its promulgation. The specified term is calculated from the date of the</p>
<p>Повний текст рішення виготовлено 27 серпня 2021 року.</p>	<p>full court decision, in only case the introductory and operative parts of the court decision were announced at the court hearing or in case of case consideration (issue resolution) without notification (summons) of the parties.</p>
<p>Повний текст рішення виготовлено 27 серпня 2021 року.</p>	<p>The full text of the decision was made on August 27, 2021.</p>
<p>Позивач: Кордонець Олександр Іванович, місце проживання: с. Антонівка, Новоушицької ОТГ, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області, РНОКПП –</p>	<p>The plaintiff: Oleksandr Ivanovych Kordonets, place of residence: Khmelnytskyi region, Kamianets-Podilskyi District, Nova Ushytsia United territorial community, Antonivka village, Individual Tax Identification Number –.</p>
<p>Відповідач: Фермерське господарство «Чернишова Івана</p>	<p>The defendant: Chernyshova Ivana</p>

Продовження додатка А

Гавриловича», місцезнаходження: вул. Лесі Українка, 13, с. Антонівка, Новоушицької ОТГ, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області, код ЄДРПОУ – 14178345.	Havrylovycha Farm Household located at the address: Khmelnytskyi region, Kamianets-Podilskyi District, Nova Ushytsia United territorial community, Antonivka village, 13, Lesia Ukrainka street, National State Registry of Ukrainian Enterprises and Organizations – 14178345.
Відповідач: Державний реєстратор Новоушицької селищної ради Новоушицького району Хмельницької області Федько Ілона Борисівна, місцезнаходження: вул. Подільська, 12, смт Нова Ушиця, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області.	The defendant: the state registrar of Nova Ushytsia settlement council of Khmelnytskyi region, Ilona Borysivna Fedko, located at the address: Khmelnytskyi region, Kamianets-Podilskyi District, Nova Ushytsia settlement, 12, Podilska street.
Відповідач: Новоушицька селищна рада Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, місцезнаходження: вул. Подільська, 12, смт Нова Ушиця, Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області, код ЄДРПОУ 04407388.	The defendant: Nova Ushytsia settlement council of Kamianets-Podilskyi District, Khmelnytskyi region, located at the address: Khmelnytskyi region, Kamianets-Podilskyi District, Nova Ushytsia settlement, 12, Podilska street, National State Registry of Ukrainian Enterprises and Organizations – 04407388.
Суддя Новоушицького Районного суду О. І. Яцина	District judge of Nova Ushytsia District Court O.I. Yatsyna

<p style="text-align: center;">4. ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ</p>	<p style="text-align: center;">4. THE SUPREME ADMINISTRATIVE COURT OF UKRAINE THE RULING ON BEHALF OF UKRAINE</p>
<p>«26» листопада 2019 р. м. Київ К/800/51345/14</p>	<p>Of November 26, 2019 Kyiv city K/800/51345/14</p>
<p>Колегія суддів Вищого адміністративного суду України у складі суддів: Мороз Л.Л., Горбатюка С.А., Шведа Е.А.,</p>	<p>The Board of Judges of the Supreme Administrative Court of Ukraine composed of: Judges: L.L. Moroz, S.A. Horbatiuk, E.A. Shweda,</p>
<p>розглянувши у порядку письмового провадження касаційну скаргу Кременчуцького міськрайонного центру зайнятості на постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 30.05.2014 року та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 24.09.2014 року у справі за позовом Кременчуцького міськрайонного центру зайнятості до Державної реєстраційної служби України, реєстраційної служби Кременчуцького міського управління юстиції Полтавської області про скасування рішення, ВСТАНОВИЛА:</p>	<p>having considered in the writing proceedings the cassation appeal of the Kremenchuk City District Employment Center against the ruling of the District Administrative Court of Kyiv of May 30, 2014 and the resolution of the Kyiv Administrative Court of Appeal of September 24, 2014 in the case of the Kremenchuk City District Employment Center to the State Registration Service of Ukraine, registration service Kremenchuk City Department of Justice of Poltava region to abolish the decision, HAS FOUND:</p>
<p>Кременчуцький міськрайонний центр зайнятості звернувся до Окружного адміністративного суду м. Києва з позовом, з урахуванням заяви про зміну позовних вимог, про визнання дій державного реєстратора Корюк Т. В. з винесення рішення № 9363198 від 23.12.2013 року протиправними, визнання незаконним та</p>	<p>The Kremenchuk City District Employment Center filed the claim of obligation to register the ownership right of self-constructed real property with the District Administrative Court of Kyiv, taking into account the application on claims changing, on the recognition of the state registrar actions, T.V. Koriuk based on the decision No. 9363198</p>

Продовження додатка Б

<p>скасування рішення про відмову у державній реєстрації права власності № 9363198 від 23.12.2013 року, зобов'язання зареєструвати право власності на самочинно збудоване нерухоме майно.</p>	<p>of December 23, 2013 illegal and revoking the decision on the rejection of property rights state registration No. 9363198 of December 23, 2013.</p>
<p>Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 30.05.2014 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 24.09.2014 року, у задоволенні позову відмовлено.</p>	<p>The claim was rejected by the ruling of the District Administrative Court of Kyiv of May 30, 2014, the unchanged resolution of the Kyiv Administrative Court of Appeal of September 24, 2014.</p>
<p>Не погоджуючись з судовими рішеннями судів першої та апеляційної інстанцій у справі, позивач подав до Вищого адміністративного суду України касаційну скаргу у якій, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права, просить скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанції та прийняти нове рішення, яким позов задовольнити.</p>	<p>The plaintiff filed the cassation appeal with the Supreme Administrative Court of Ukraine disagreeing with the court decisions of the trial court and the court of appeal in the case, in which he asks to abolish the decision of the trial court and court of appeal and make a new decision to meet the claim, referring the court violation of substantive and procedural law.</p>
<p>Розгляд касаційної скарги здійснено у порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами відповідно до пункту 2 частини 1 статті 222 Кодексу адміністративного судочинства України у зв'язку з неприбуттям сторін у судові засідання.</p>	<p>The cassation appeal was considered in writing proceedings on the basis of the materials available in the case in accordance with paragraph 2 part 1 of Article 222 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine due to the parties' non-appearance in the court.</p>
<p>Заслухавши доповідь судді Вищого адміністративного суду України стосовно обставин, необхідних для прийняття рішення судом касаційної інстанції, перевіривши і обговоривши доводи касаційної скарги,</p>	<p>Having heard the judge's report of the Supreme Administrative Court of Ukraine on the circumstances necessary for a decision by the Court of Cassation of Ukraine, having checked and discussed the arguments of the</p>

Продовження додатка Б

<p>проаналізувавши правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального та процесуального права, колегія суддів дійшла висновку, що касаційна скарга підлягає частковому задоволенню з таких підстав.</p>	<p>cassation appeal, having analyzed the accuracy of substantive and procedural law application by the trial court and court of appeal, the panel of judges concluded that the cassation appeal is partially met for such reasons.</p>
<p>Судами попередніх інстанцій встановлено, що 26.07.2013 року представник позивача звернувся до Реєстраційної служби Кременчуцького міського управління юстиції Полтавської області з заявою про державну реєстрацію прав та їх обтяжень (щодо права власності) за реєстраційним номером 2199073.</p>	<p>The courts of previous resort found that the plaintiff's representative filed with the Registration Service of the Kremenchuk City Department of Justice of Poltava region with an application on the state registration of rights and their encumbrances (on property rights) under registration number 2199073 on July 26, 2013.</p>
<p>До заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, позивачем були подані наступні документи: квитанція № 240430001 від 04.07.2013 року, копія паспорту та реєстраційного номеру облікової картки платника податку Тарана О. О., оригінал довіреності від 04.07.2013 року на уповноваження Тарана О. О., рішення Господарського суду Полтавської області від 12.02.2012 року по справі №18/2569/12 з відміткою про набрання рішенням законної сили, ухвала Господарського суду Полтавської області від 04.03.2013 року по справі №18/2569/12, технічний паспорт від 03.06.2009 року, виданий Кременчуцьким бюро технічної інвентаризації, копія виписки АВ №835765 з єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, копія довідки АВ №597707 з</p>	<p>The plaintiff submitted with the application for the state registration of rights and their encumbrances the following documents: receipt No. 240430001 of July 04, 2013, a passport copy and Individual Tax Identification Number in the name of O.O. Taran, the power of attorney original of July 04, 2013 on the authority of O.O Taran, the Commercial Court decision of Poltava region of February 12, 2012 in the case No. 18/2569/12 with a note on the decision entry into force, the Commercial Court resolution of the Poltava region of March 04, 2013 in the case No. 18/2569/12, technical passport of June 03, 2009, issued by Kremenchuk Bureau of Technical Inventory, copy of extract AB No. 835765 from the Unified State Register of Legal Entities and Individual Entrepreneurs, copy of certificate AB №597707 of the National State</p>

Продовження додатка Б

<p>єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, копія положення Кременчуцького міськрайонного центру зайнятості від 01.02.2011 року.</p>	<p>Registry of Ukrainian Enterprises and Organizations, the provision copy of the Kremenchuk City District Employment Center of February 01, 2011.</p>
<p>Рішенням реєстраційної служби Кременчуцького міського управління юстиції Полтавської області № 5318683 від 27.08.2013 року розгляд заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень зупинено та роз'яснено, що у разі подання у встановленому законодавством порядку необхідних документів, а саме: документу, що посвідчує речове право на земельну ділянку, документу, що відповідно до вимог законодавства, засвідчує прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта, розгляд заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень буде відновлено.</p>	<p>The application consideration on the state registration of rights and their encumbrances was suspended by the registration service of the Kremenchuk City Department of Justice decision of Poltava region No. 5318683 of August 27, 2013 and clarified that in case of necessary documents submission according to the order established by the law, namely: a document certifying the right to land, a document that certifies the commissioning of the completed facility in accordance with the requirements of the law, the application consideration on the state registration of rights and their encumbrances will be resumed.</p>
<p>Як вбачається з матеріалів справи, листом № 4688 від 12.09.2013 року позивачем подано документ, що посвідчує речове право на земельну ділянку, а саме: державний акт на право постійного користування земельною ділянкою ЯЯ № 223558 від 20.10.2006 року.</p>	<p>The plaintiff submitted a document certifying the real right to land, namely: the state act on the right of permanent use of land YAYA No. 223558 of October 20, 2006. It is seen out of the case file.</p>
<p>23 грудня 2013 року Державний реєстратор прийняв рішення про відмову в державній реєстрації прав та їх обтяжень № 9363198 з посиланням на те, що документ, який, відповідно до вимог законодавства, засвідчує прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта позивач не</p>	<p>On December 23, 2013 the State Registrar decided to reject the state registration of rights and their encumbrances No. 9363198 with reference to the fact that the plaintiff did not provide the document that certifies the commissioning of the completed facility in accordance with the requirements of the law.</p>

Продовження додатка Б

надав.	
Позивач, не погоджуючись із зазначеним рішенням, звернувся з позовом до суду.	The plaintiff filed with the court, disagreeing with the above decision.
Обґрунтовуючи свою позицію відповідач зазначає, що позивач не надав документу, що відповідно до вимог законодавства, засвідчує прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.	The defendant, substantiating his position, notes that the plaintiff did not provide a document that certifies the commissioning of the completed facility in accordance with the requirements of the law.
Проте, колегія суддів вважає, що вказана вимога є неправомірною з огляду на таке.	However, the panel of judges considers that this requirement is illegal in view of the following.
Згідно з пунктом 26 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затвердженого Постановою КМ України від 22.06.2011 року № 703 (далі – Порядок № 703) для проведення державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно необхідними документами є документи, що підтверджують виникнення, перехід або припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно та інші документи, визначені цим Порядком.	In accordance with the paragraph 26 of the Procedure for the state registration of real property rights and their encumbrances and the Procedure for providing information from the State Register of Real Property Rights, approved by ruling of the Cabinet of Ministers of Ukraine of June 22, 2011 No. 703 (hereinafter – the Procedure No. 703) the necessary documents for the state registration of ownership rights and other real property rights are documents confirming the emergence, transfer or termination of ownership and other real property rights and other documents specified in this Procedure.
Пунктом 27 Порядку № 703 передбачено, що документами, які підтверджують виникнення, перехід та припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно, є, зокрема, свідоцтво про право власності на нерухоме	In accordance with the paragraph 27 of the Procedure No. 703 the documents confirming the emergence, transfer or termination of ownership and other real property rights are, in particular, a certificate of real property ownership issued by the state

Продовження додатка Б

<p>майно, видане державним реєстратором відповідно до цього Порядку та рішення суду, що набрало законної сили, щодо права власності та інших речових прав на нерухоме майно.</p>	<p>registrar in accordance with this Procedure and a court decision, which has entered into force on ownership and other real property rights.</p>
<p>У даному випадку позивач подав у якості документа, що підтверджує виникнення права власності на нерухоме майно рішення суду, що набрало законної сили, щодо права власності. Крім того, позивач подав інші необхідні у даному випадку документи, передбачені пунктами 29 – 29 Порядку № 703 (розділ «Особливості державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно»).</p>	<p>In this case, the plaintiff filed with the court decision as a document confirming the emergence of real property ownership, which entered into force on the ownership right. In addition, the plaintiff submitted other necessary documents in this case, provided for in paragraphs 29 - 29 of the Procedure № 703 (section «The features of the state registration of ownership rights and other real property rights»).</p>
<p>Натомість державний реєстратор помилково вважав, що позивач також зобов'язаний надати документ, що відповідно до вимог законодавства засвідчує прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта. Подання такого документа передбачено пунктом 46 Порядку № 703 для проведення державної реєстрації прав з видачею свідоцтва про право власності на нерухоме майно (розділ «Особливості державної реєстрації права власності на нерухоме майно на підставі свідоцтва про право власності на нерухоме майно»).</p>	<p>The state registrar, instead, believed by mistake that the plaintiff was also required to provide a document that certifies the commissioning of the completed facility in accordance with the requirements of the law. The paragraph 46 of the Procedure No. 703 provides the submission of such a document for rights state registration with the issuance of a certificate of real property ownership (section «The features of the state registration of the real property ownership on the basis of a certificate of real property ownership»).</p>
<p>Проте, у спірних правовідносинах документом, який підтверджує виникнення права власності на нерухоме майно є рішення суду, а не свідоцтво про право власності, тому розділ «Особливості державної</p>	<p>However, the court decision, not a certificate of property ownership is the document in disputed legal relations, thus the section «The features of the state registration of the real property ownership on the basis of a</p>

Продовження додатка Б

реєстрації права власності на нерухоме майно на підставі свідоцтва про право власності на нерухоме майно» Порядку № 703 на ці правовідносини не поширюється.	certificate of real property ownership» of Procedure No. 703 does not apply to this legal relationship.
При цьому, документи, що передбачені розділом «Особливості державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно» Порядку № 703, позивач надав.	At the same time, the plaintiff provided the documents provided for in the section «The features of the state registration of ownership rights and other real property rights» of Procedure No. 703.
За таких обставин, позовні вимоги про визнання дій державного реєстратора Корюк Т. В. з винесення рішення № 9363198 від 23.12.2013 року протиправними, визнання незаконним та скасування рішення про відмову у державній реєстрації права власності № 9363198 від 23.12.2013 року є обґрунтованими.	In these circumstances, the claims on the recognition of the state registrar actions, T.V. Koriuk based on the decision No. 9363198 of December 23, 2013 illegal and revoking the decision on the rejection of property rights state registration No. 9363198 of December 23, 2013 are justified.
Разом з тим, позовні вимоги про зобов'язання зареєструвати право власності на самочинно збудоване нерухоме майно задоволенню не підлягають. Так, аналіз Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» дає підстави стверджувати, що вчиненню реєстраційної дії передують етапи перевірки поданих документів та отримання відповідей на запити від інших повноважних органів.	At the same time, the claim of obligation to register the ownership right of self-constructed real property are not subject to satisfaction. Thus, the analysis of the Law of Ukraine «On the state registration of real property rights and their encumbrances» gives grounds to claim that the verification stages of submitted documents and obtaining responses to requests from other authorities precede the registration action.
Розглянувши справу, суди досліджували лише спірні у цих правовідносинах обставини.	Having considered the case, the courts examined only the disputable circumstances in this legal relationship.
Тому суд не може зобов'язати здійснити державну реєстрацію права за	Therefore, the court cannot oblige to perform the state registration of right in

Продовження додатка Б

обставин, коли достеменно не встановлено, що усі подані документи є належним чином оформлені, а усі етапи їх перевірки - завершені.	circumstances when it is not established that all submitted documents are properly executed, and all stages to verify them are completed.
При розгляді справи судами допущено неправильне застосування норм матеріального та процесуального права, неповне з'ясування обставин справи, внаслідок чого ухвалено незаконні судові рішення, що є підставою для їх скасування.	The courts applicated incorrectly the substantive and procedural law, found out the case circumstances incompletely at the case consideration and as a result illegal court decisions were made that is the basis for their abolition.
Керуючись ст. ст. 220, 222, 223, 230 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів ПОСТАНОВИЛА:	The panel of judges guiding by Art. 220, 222, 223, 230 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine, – HAS RULED:
Касаційну скаргу Кременчуцького міськрайонного центру зайнятості задовольнити частково.	The cassation appeal of the Kremenchug City and District Employment Center is partially met.
Постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 30.05.2014 року та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 24.09.2014 року у цій справі скасувати.	The ruling of the District Administrative Court of Kyiv of May 30, 2014 and the resolution of the Kyiv Administrative Court of Appeal of September 24, 2014 in this case is abolished.
Прийняти нову постанову, якою позов задовольнити частково.	The new ruling is to adopt which meets the claim partially.
Визнати протиправними дії державного реєстратора прав на нерухоме майно Державної реєстраційної служби України Корюк Т.В. при прийнятті рішення № 9363198 від 23.12.2013 року про відмову у державній реєстрації прав та їх обтяжень.	The state registrar actions of real property rights of the State Registration Service of Ukraine, T.V. Koriuk making a decision No. 9363198 of December 23, 2013 on the rejection of the state registration of rights and their encumbrances are to be recognized illegal.
Визнати протиправним та скасувати рішення державного реєстратора прав на нерухоме майно Державної реєстраційної	The decision made by the state registrar of real property rights of the State Registration Service of Ukraine, T.V. Koriuk on the rejection

Продовження додатка Б

<p>служби України Корюк Т.В. про відмову у державній реєстрації права власності № 9363198 від 23.12.2013 року.</p>	<p>of the ownership state registration No. 9363198 of December 23, 2013 is to be abolished and recognized illegal.</p>
<p>Зобов'язати Державну реєстраційну службу України повторно розглянути заяву про державну реєстрацію прав та їх обтяжень (щодо права власності) за реєстраційним номером 2199073, подану 26.07.2013 року Кременчуцьким міськрайонним центром зайнятості.</p>	<p>The State Registration Service of Ukraine is to be obliged to reconsider the application on the state registration of rights and their encumbrances (on property rights) under registration number 2199073 of July 26, 2013 applied by the Kremenchuk City District Employment Center.</p>
<p>Відмовити у позові у частині зобов'язання Державної реєстраційної служби України зареєструвати право власності на нерухоме майно.</p>	<p>The claim in part of the obligation of the State Registration Service of Ukraine to register real property ownership is to be rejected.</p>
<p>Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає.</p>	<p>The ruling is final and not subject to appeal.</p>

UKRAINIAN-ENGLISH GLOSSARY OF LEGAL TERMINOLOGY

А

автоматизований розподіл судових справ (ім.)	automated court-case assignment (n.)
адвокат (ім.)	barrister (n.) (адвокат, уповноважений виступати та представляти інтереси своїх клієнтів у судах всіх рівнів)
адміністративний (прикм.)	administrative (adj.)
акт (ім.)	act (n.)
акт прийому-передачі (ім.)	the delivery-acceptance act (n.)
апелювати (дієсл.)	appeal, to (v.)
апеляційна скарга (ім.)	appeal (n.)
аргументи (ім.)	arguments (n.)
арешт (ім.)	arrest (n.)
аспекти (ім.)	facets (n.)

Б

безпідставний (прикм.)	unfounded (adj.)
брати на себе відповідальність (дієсл.)	undertake, to (v.)
брати участь (дієсл.)	participate, to (v.)
бути доказом (дієсл.)	testify, to (v.)

В

в натурі (присл.)	in kind (adv.)
вводити в силу (дієсл.)	constitute, to (v.)
вердикт (ім.)	verdict (n.)
взаємодія (ім.)	interplay (n.)
визнання (правочину, претензій, вини) (ім.)	recognition (n.)
виконаний (прикм.)	executed (adj.)
вимагати (дієсл.)	require, to (v.)
вимоги законодавства (ім.)	requirements of the law (n.)
виносити рішення (дієсл.)	hold, to (v.)
висновки (ім.)	conclusion(s) (n.)
вищий адміністративний суд України (ім.)	the Supreme Administrative court of Ukraine

Продовження додатка В

відзив (ім.)	response (n.)
відмова (ім.)	rejection (n.)
відповідач (ім.)	defendant (n.)
відхиляти (дієсл.)	reject, to (v.)
відшкодування (ім.)	coverage (n.)
відшкодування збитків (ім.)	damage(s) compensation (n.)
встановлений законом (прикм.)	statutory (adj.)
Г	
гілка влади (судова, законодавча) (ім.)	branch of government (judicial, legislative) (n.)
голова (ім.)	head (n.)
грошовий збиток (ім.)	money damages (n.)
Д	
державна реєстрація (ім.)	state registration (n.)
державний реєстр речових прав на нерухоме майно (ім.)	the State Register of Real Property Rights (n.)
джерело права (ім.)	source of law (n.)
дійсний (прикм.)	valid (adj.)
договір (ім.)	treaty (n.)
дозвіл (ім.)	permit (n.)
дозволяти (дієсл.)	permit, to (v.)
доказ (ім.)	evidence (n.)
Є	
ЄДРПОУ (ім.)	National State Registry of Ukrainian Enterprises and Organizations
З	
забезпечити виконання (дієсл.)	enforce, to (v.)
задовільнити позов (дієсл.)	satisfy the claim, to (v.)
закон (ім.)	law (n.)
законодавець (ім.)	legislature (n.)
законодавчий акт (ім.)	statute (n.)
заміна (ім.)	substitution (n.)
заперечити позову (дієсл.)	upheld the claim, to (v.)
засідання (ім.)	court session (n.)

Продовження додатка В

захист (ім.)	protection (n.)
захищати (дієсл.)	uphold, to (v.)
заява (ім.)	statement (n.)
збитки (ім.)	damages (n.)
звернутися до суду (дієсл.)	file with the court, to (v.)
згода (ім.)	negligence (n.)
зобов'язання (ім.)	obligation (n.)
І	
Іменем України (ім.)	on behalf of Ukraine (n.)
індексний номер (ім.)	index number (n.)
інформація (ім.)	information (n.)
К	
Кабінет Міністрів України (ім.)	the Cabinet of Ministers of Ukraine (n.)
касаційна скарга (ім.)	cassation appeal (n.)
кімната суддів (ім.)	judge's chambers (n.)
класифікувати (дієсл.)	classify, to (v.)
клопотання (ім.)	request (n.)
колегія суддів (ім.)	the Board of Judges (n.)
Конституція України (ім.)	the Constitution of Ukraine (n.)
майновий: (прикм.)	property: (adj.)
комітет ~	committee ~
пай ~	share ~
сертифікат ~	certificate ~
матеріали справи (ім.)	case file
матеріальна шкода (ім.)	property damage (n.)
матеріально-правові заходи (ім.)	the material and legal measures (n.)
мати справу з (дієсл.)	deal, to (v.)
моральна шкода (ім.)	moral damage (n.)
Н	
набрання законної сили (ім.)	entry into force, to (v.)
набуття права власності (ім.)	the acquisition of ownership (n.)
наказ (ім.)	order (n.)
накладати (дієсл.)	impose, to (v.)

Продовження додатка В

належати (дієсл.)	refer, to (v.)
намір (ім.)	intent (n.)
недійсний (прикм.)	void (adj.)
неналежний (прикм.)	undue (adj.)
непорушний (прикм.)	inviolable (adj.)
неправомірний (прикм.)	illegal (adj.)
нерухоме майно (ім.)	real estate (n.)
нормативні акти (ім.)	enactments (n.)
норми матеріального та процесуального права (ім.)	substantive and procedural law (n.)
О	
обговорювати (дієсл.)	discuss, to (v.)
обґрунтований (прикм.)	justified (adj.)
обмеження (ім.)	limitations (n.)
обмежувати (дієсл.)	restrict, to (v.)
обтяження (ім.)	encumbrances (n.)
одержувати (дієсл.)	obtain, to (v.)
орган місцевого самоврядування (ім.)	local self-government body (n.)
особа (ім.)	individual (n.)
П	
письмові пояснення (ім.)	written explanation (n.)
підстави (ім.)	grounds (n.)
платіжне доручення (ім.)	payment order (n.)
повноваження (ім.)	powers (n.)
позивач (ім.)	plaintiff (n.)
позов (ім.)	claim (n.)
положення (ім.)	provision (n.)
попереджувати (дієсл.)	prevent, to (v.)
порушення (ім.)	violation (n.)
порядок (ім.)	procedure (n.)
постанова (ім.)	ruling (n.)
право власності (ім.)	property right (n.)
правонаступництво (ім.)	succession (n.)

Продовження додатка В

представляти (дієсл.)	advocate, to (v.)
представник (ім.)	representative (n.)
призначати (дієсл.)	institute, to (v.)
прийняти в користування (дієсл.)	accept into use, to (v.)
присутній (прикм.)	present (adj.)
приходити до висновку (дієсл.)	conclude, to (v.)
провадження (ім.)	proceedings (n.)
протокол (ім.)	minutes (n.)
Р	
регулювання (ім.)	regulation (n.)
регулювати (дієсл.)	regulate, to (v.)
реєстратор (ім.)	registrar (n.)
рішення суду (ім.)	court decision (n.)
РНОКПП (ім.)	Individual Tax Identification Number (n.)
робити висновки (дієсл.)	infer, to (v.)
розглядати (дієсл.)	consider, to (v.)
розпорядження (ім.)	order (n.)
С	
свідчення (ім.)	testimony (n.)
свідчити (дієсл.)	testify, to (v.)
село міського типу (ім.)	settlement (n.)
сила (ім.)	force (n.)
скасування (ім.)	abolition (n.)
скасувати рішення (дієсл.)	revoke the decision, to (v.)
слухання (ім.)	hearing (n.)
спадкоємець (ім.)	heir (n.)
співвідповідач (ім.)	co-defendant (n.)
співвласник (ім.)	co-owner (n.)
спірне майно (ім.)	disputed property (n.)
стверджувати (дієсл.)	affirm, to (v.)
сторона (ім.)	party (n.)
строк (ім.)	term (n.)
строк позовної давності (ім.)	statute of limitations (n.)

Продовження додатка В

суд апеляційної інстанції (ім.)	court of appeal (n.)
суд останньої інстанції (ім.)	last resort court (n.)
суд першої інстанції (ім.)	trial court (n.)
суд попередньої інстанції (ім.)	court of previous resort (n.)
суддя (ім.)	judge (n.)
суддя районного суду (ім.)	district judge (n.)
судове засідання (ім.)	court session (n.)
У	
угода (ім.)	agreement (n.)
установити (дієсл.)	approve, to (v.)
ухвала (ім.)	resolution (n.)
ухвалити (дієсл.)	rule, to (v.)
Ф	
Фактична шкода (ім.)	actual damages (n.)
Фізична особа (ім.)	private entrepreneurs (n.)
Ц	
Цивільна справа (ім.)	civil case (n.)
Цивільний кодекс України (ЦКУ) (ім.)	the Civil Code of Ukraine (n.)
Цивільно-процесуальний кодекс України (ім.)	the Code of civil procedure of Ukraine (n.)
Цінність (ім.)	value (n.)
Ч	
Чіткий (прикм.)	precise (adj.)
Ш	
Шкода (ім.)	damage (n.)
Ю	
Юридична консультація (ім.)	legal consultation (n.)
Юридична особа (ім.)	legal entrepreneurs (n.)
Юрисдикція (ім.)	jurisdiction (n.)